

บุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม
ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๕๔
รางวัล “ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน”
รางวัล “นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนที่เสียชีวิตร”
รางวัล “สื่อสร้างสรรค์สิทธิมนุษยชน”



คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)



คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ที่ปรึกษา	นายแพทย์แท้จริง ศิริพานิช	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
คณะผู้จัดทำ	นายบุญเกิด สมนึก	ผู้อำนวยการ
	นางนภัทร รัชตะวรรณ	สำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย
	นางจันทกานต์ จตุรพานิชย์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมสิทธิมนุษยชน
	นางจามรี ม่วงพัฒน์	นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการพิเศษ
	นายเอกชัย ปิ่นแก้ว	นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ
	นายกันตภณ บดินชันทิเดชา	นักวิชาการสิทธิมนุษยชนปฏิบัติการ
	นายฐิติวัฒน์ สายวร	เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน
		เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน

ภาพประกอบ บุคคลและองค์กรที่ได้รับรางวัล

พิมพ์ครั้งที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ จำนวนที่พิมพ์ : ๑,๕๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ และ ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๒๒ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๗๖

สายด่วนร้องเรียน ๑๓๗๗ E-mail : help@nhrc.or.th

ข้อมูลเพิ่มเติม www.nhrc.or.th

ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน สำนักงาน กสม.

บุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม
ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๕๔
รางวัล “พหุุติศตณเพื่อสิทธิมนุษยชน”
รางวัล “นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนที่เสียชีวิต”
รางวัล “สื่อสร้างสรรค์สิทธิมนุษยชน”



คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)



๐ สิทธิมนุษยชน ๐

๐ โลกนี้มีชนสองชนชั้น

หนึ่งนั่นคือชน ผู้กดขี่

สองคือผู้ถูกกระทำ ถูกข่มขู่

สองชนชั้นเท่านี้ ที่ดำรง

คือผู้ได้เปรียบ กับเสียเปรียบ

ผู้เหยียบ ก็ยิ่งยำ ยิ่งซ้ำลง

ผู้ถูกเหยียบก็ยิ่งทรุด ยิ่งสุดทรลง

กลายเป็นวงวัฏจักร อันดำทรมาน

จึงเป็นความสัมพันธ์ อันขัดแย้ง

ต่างสาแดงดั่งดิน ด้านตรงข้าม

คลี่คลายขยายวง เป็นสงคราม

ให้ประณามให้ทูนเทิด ให้เชิดชู

ที่ใดมีสามัญ การกดขี่

ที่นั่นย่อมมี การต่อสู้

นี่คือ สัจธรรม กำหนดรู้

ซึ่งมนุษย์เป็นผู้กำหนดมัน

๐ มนุษย์เกิดมาโดยเสรี

ไม่พึงมีลวดหนาม กำแพงกัน

ความเป็นคนของเรา เท่าเทียมกัน

ไม่พึงแบ่งชนชั้นเข้าชิงชัย

มนุษย์มีสิทธิ มีศักดิ์ศรี

โลกนี้ต้องมีหลักประกันให้

สังคมนี้จะต้องทอง ต้องห่วงใย

เพื่อมนุษย์จะได้เป็นมนุษย์

คนตาย ความเป็นคนไม่เคยตาย

มีคุณค่าความหมายไม่สิ้นสุด

ก่อนที่โลกจะล่ม จะซมทรุด

ช่วยกันอุดช่องว่างระหว่างคน

เพื่อสิทธิมนุษยชน ไม่อนการ

เพื่อสิทธิพื้นฐาน เป็นขั้นต้น

เพื่อสิทธิเทียมหล้า เทียมสากล

เพื่อสิทธิมนุษยชน เพื่อคนไทย!

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติ

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๓

คำนำ

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

สิทธิมนุษยชน เป็นสิทธิของมนุษย์ทุกคนที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิดจนตาย ทุกชีวิตมีคุณค่าและมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมเสมอกันปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ การปกป้องสิทธิมนุษยชนจึงเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องร่วมมือกันในการพิทักษ์และปกป้องสิทธิของตนเองและเคารพในสิทธิของผู้อื่นซึ่งเป็นมนุษย์ด้วยกันทั้งในอดีตและปัจจุบันได้มีบุคคลและองค์กร จำนวนไม่น้อยที่มีบทบาท และผลงานเป็นที่ประจักษ์ในการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน แม้ต้องเผชิญกับความยากลำบาก การข่มขู่ และการถูกคุกคามในชีวิต

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ประจักษ์ถึงบทบาทอันสำคัญของบุคคลและองค์กรเหล่านั้นในการทำงานเพื่อ “สิทธิมนุษยชน” ดังนั้น เนื่องในโอกาสวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๔ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงเห็นสมควรมอบรางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๕๔ เพื่อยกย่อง เชิดชู และประกาศเกียรติคุณ ให้สังคมได้รับรู้เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นดังกล่าว นอกจากนี้ ยังมีกรมมอบรางวัลเป็นกรณีพิเศษให้แก่ผู้พิทักษ์คนที่ปฏิบัติงานเพื่อสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง ด้วยความทุ่มเทและมีผลงานเป็นคุณูปการต่อสังคม ตลอดจนรางวัลนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนที่เสียชีวิตเพื่อยกย่อง และกระตุ้นให้สังคมตระหนักถึงบทบาทของผู้ที่เสียชีวิตไปแล้ว และรางวัลสื่อสร้างสรรค์สิทธิมนุษยชน เพื่อเป็นกำลังใจให้กับสื่อในฐานะที่มีบทบาทในการเผยแพร่เรื่องสิทธิมนุษยชนสู่สังคมอย่างกว้างขวาง

สารบัญ

๑ ๑๐ ธันวาคม วันสิทธิมนุษยชน

๔ การคัดเลือกบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๕๔

รางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๕๔

๑๖	ประเภทบุคคลชาย	นายสุทธิ	อัคราชัย
๒๓	ประเภทบุคคลหญิง	นางสาวปติเมาะ	เปาะอิตเตตาโอะ
๓๒	ประเภทบุคคลเด็กและเยาวชนชาย	นายพนพล	อยู่พรหมแดน
๔๐	ประเภทบุคคลเด็กและเยาวชนหญิง	นางสาวนริศราวัลณ์	แก้วนพรัตน์
๔๘	ประเภทองค์กรภาคเอกชน	กลุ่มสหภาพแรงงานอ้อมน้อย-อ้อมใหญ่	
๕๖		ศูนย์วิจัยโรคเอดส์ สภากาชาดไทย	
๖๒	ประเภทรายการ	รายการคุยกับพะ	
	ที่ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน		

รางวัล “ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน”

๗๐	ประเภทบุคคลชาย	รองศาสตราจารย์ ไคทม อาริยา
๗๕		บาทหลวง ใจเซฟ เอช ไมเออร์
๗๙		นายสีหศักดิ์ พวงเกตุแก้ว

๘๔

๘๕

ประเภทบุคคลหญิง

รองศาสตราจารย์ กฤตยา อาชวนิจกุล

รองศาสตราจารย์ วไล ฌ ป้อมเพชร

รางวัล “นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนที่เสียชีวิต”

๙๕

๙๙

๑๐๓

๑๑๒

๑๑๗

๑๒๓

๑๒๙

นายทอง

ไพธ้ออ่าน

นายทองนาค

เสวกจินดา

นายทองใบ

ทองแปด

นายนิคม

จันทรวีฑูร

นายสมชาย

นิลไพจิตร

นายสงวน

นิตยารัมภ์พงศ์

นางสาววนิดา

ตันติวิทยาพิทักษ์

รางวัล “สื่อสร้างสรรค์สิทธิมนุษยชน”

๑๓๗

๑๔๑

๑๔๕

๑๕๐

๑๕๔

รายการคนค้นคน

รายการสถานีประชาชน

รายการสิทธิวิวาทะ

โฆษณาชุด Silence of Love

สื่อออนไลน์ Deep South Watch

Call No. : JC ๕๙1.๒ . T5 Y41 ๕54 ค.1 (www.deepsouthwatch.org)

Accession No. : ๕041 สื่อออนไลน์

Dated : ๗ ๒๓.๕.๕๖

Thaiflood (www.thaiflood.com)

Price : ๒๐๐.-

๑๖๒

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาคัดเลือกบุคคล
และองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง
และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๕๔

๑๖๖

ประกาศขอเชิญชวนเสนอชื่อบุคคล และองค์กรที่มีงานดีเด่นด้านการส่งเสริม
ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ปี ๒๕๕๔

๑๖๘

ปฏิญญาว่าด้วยผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน

๑๗๑

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑๗๓

ประกาศแต่งตั้งประธานกรรมการ และกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑๐ ธันวาคม วันสิทธิมนุษยชน

เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ (ค.ศ. ๑๙๙๘) สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้มีมติรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (The Universal Declaration of Human Rights) และมีมติประกาศให้วันที่ ๑๐ ธันวาคมของทุกปี เป็นวันสิทธิมนุษยชน นับตั้งแต่นั้นมา โครงสร้างกลไกและเครื่องมือด้านสิทธิมนุษยชน ได้รับการพัฒนาขึ้น เพื่อประกันสิทธิขั้นพื้นฐาน และป้องกันการเกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังนั้น ในวันสิทธิมนุษยชนทั่วโลก จึงร่วมกันเฉลิมฉลองภายใต้แนวคิดที่ว่า “มนุษย์เกิดขึ้นมามีอิสระ มีเสรีภาพ และเท่าเทียมกัน ทั้งศักดิ์ศรีและสิทธิ”

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (The Universal Declaration of Human Rights) คืออะไร

หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙ (ค.ศ. ๑๙๔๖) ประเทศต่าง ๆ ตระหนักว่าการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดสันติภาพและความเจริญก้าวหน้าขึ้นในโลกจึงได้ร่วมกันจัดตั้งองค์การ สหประชาชาติ เพื่อให้เป็นองค์การโลกในการให้ความคุ้มครองมนุษยชาติให้ได้รับความเป็นธรรมอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกันที่ประชุมสหประชาชาติครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙ (ค.ศ. ๑๙๔๖) ขอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนที่จัดตั้งขึ้น พิจารณาร่างปฏิญญาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐาน เรียกว่า ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งต่อมาที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้ให้การรับรองปฏิญญาดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑



ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วยวรรคอารัมภบท และบทบัญญัติ ๓๐ มาตรา ที่กำหนดสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่พึงได้รับ โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ เช่น สิทธิในการมีชีวิตอยู่รอด เสรีภาพ และความมั่นคงปลอดภัยของบุคคล สิทธิที่จะได้รับมาตรฐานในการดำรงชีวิตอย่างเพียงพอ สิทธิเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็น สิทธิในการศึกษา สิทธิในเสรีภาพจากการไม่ถูกทรมานและการกระทำที่ย่ำยีศักดิ์ศรี

การจัดทำปฏิญญานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหลักการ และมาตรฐานความเข้าใจร่วมกัน ในบทบัญญัติของกฎบัตรสหประชาชาติเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ปฏิญญาสากลได้พัฒนาความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับและได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อยกร่างปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เป็น ๒ ส่วน คือ

ส่วนแรก เป็นปฏิญญาเพื่อกำหนดหลักการหรือมาตรฐานทั่วไปด้านสิทธิมนุษยชน

ส่วนที่สอง เป็นตราสารทางกฎหมายที่สร้างพันธกรณีแก่รัฐที่เป็นภาคี ที่จะคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามที่ระบุและจำกัดสิทธิที่พึงกระทำได้

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๙ (ค.ศ. ๑๙๖๖) สหประชาชาติได้รับรองเอกสารส่วนที่สอง ซึ่งแยกเป็น ๒ ฉบับ คือ

๑) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights-ICCPR)

มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการที่รัฐภาคีต้องประกันให้มีกระบวนการยุติธรรมที่เหมาะสมและปกครอง โดยหลักนิติธรรมต่อบุคคลที่อยู่ในเขตอำนาจรัฐ โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ เช่น สิทธิในการกำหนดเจตจำนง สิทธิในการมีชีวิตอยู่รอด สิทธิในความคิด มโนธรรม และศาสนา สิทธิในการรวมตัวและสมาคม เสรีภาพจากการทรมาน และการกระทำหรือการลงโทษที่โหดร้าย

และย้ายยัศศักดิ์ศรี การเป็นทาส แรงงานบังคับ การจับกุมหรือกักขังตามอำเภอใจ สิทธิในการได้รับการไต่สวนอย่างเป็นธรรมและโดยทันที และสิทธิในความเป็นส่วนตัว

๒) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights- ICESCR)

มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการที่รัฐจะต้องไม่ละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานที่ระบุไว้ในกติกา และส่งเสริมสิทธิดังกล่าวอย่างเป็นไปเท่าที่ทรัพยากรของประเทศมีอยู่ ได้แก่ สิทธิเกี่ยวกับการทำงานในสภาพที่ดีเหมาะสมและเป็นธรรม การคุ้มครองด้านสังคม เช่น การมีมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่พอเพียง รวมถึงเสื้อผ้า อาหาร ที่อยู่อาศัย การประกันมาตรฐาน ด้านสุขภาพ ภายและจิตใจ สิทธิในการศึกษา และสิทธิที่จะได้รับประโยชน์จากเสรีภาพทางวัฒนธรรม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์

สำหรับประเทศไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนับแต่อดีตได้ให้การรับรองเรื่องสิทธิมนุษยชนไว้หลายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ (ฉบับปัจจุบัน) ซึ่งเน้นเรื่อง สิทธิมนุษยชนไว้ค่อนข้างสมบูรณ์ เช่น มาตรา ๔ ประกันว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” อันเป็นหลักการที่สอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนข้อ ๑ ที่ระบุว่า “มนุษย์ทั้งหลายเกิดมามีอิสระและเท่าเทียมกันทั้งศักดิ์ศรีและสิทธิ ทุกคนได้รับการประสิทธิประสาทเหตุและมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันฉันท์พี่น้อง”



การคัดเลือกบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่น ด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๕๔

เนื่องในโอกาสวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม ประจำปี ๒๕๕๔ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นสมควรมอบรางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๕๔ เพื่อยกย่อง เชิดชู และประกาศเกียรติคุณบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ให้สังคมได้รับรู้ เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจให้แก่บุคคลและองค์กรที่อุทิศตนเพื่อส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตลอดจนเพื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ประวัติของผู้ได้รับรางวัล ให้เป็นตัวอย่างแก่สาธารณชน

ศาสตราจารย์ อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาคัดเลือกบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๕๔ โดยมี นายแท้จริง ศิริพานิช กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นประธานอนุกรรมการ และมีกรรมการสิทธิมนุษยชน ๒ ท่านเป็นอนุกรรมการ คือ นายปริญญ์ ศิริสารการ และนางวิสา เบ็ญจะมนนอก จากนั้น ยังมีรองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้แทนจากภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ สื่อมวลชน ร่วมเป็นอนุกรรมการด้วย ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวได้กำหนดกรอบ และหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือก ดังนี้

กรอบและหลักเกณฑ์การคัดเลือก

๑. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีบทบาทเป็นที่ประจักษ์ในการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มีความมุ่งมั่นในการทำงาน แม้ต้องเผชิญกับความยากลำบาก ทั้งนี้ การดำเนินการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนดังกล่าว ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

๒. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งมีคุณค่าต่อการเสริมสร้างความเข้าใจสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย และการดำเนินงานดังกล่าวส่งผลกระทบที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ต่อชุมชน และสังคม

๓. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนที่สามารถเป็นกำลังใจ และเป็นแรงบันดาลใจ ตลอดจนเป็นแบบอย่างให้บุคคลหรือองค์กรอื่นในสังคม

๔. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีผลการดำเนินงานในการสร้างองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน แก่ชุมชนและสังคม

๕. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีแนวทางการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนที่เหมาะสม ภายใต้กรอบสิทธิมนุษยชน

๖. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนที่แสดงให้เห็นถึงบทบาทต่อการพัฒนาในสังคมที่เป็นธรรมและยั่งยืน

๗. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่ไม่เคยได้รับรางวัลของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมาก่อน

ในปี ๒๕๕๔ นี้ คณะอนุกรรมการฯ ได้กำหนดให้มีรางวัลรวมทั้งสิ้น ๘ ประเภท คือ ๑) ประเภทบุคคลชาย ๒) ประเภทบุคคลหญิง ๓) ประเภทบุคคลสื่อมวลชน ๔) ประเภทเด็กและเยาวชนชาย (อายุไม่เกิน ๒๕ ปี) ๕) ประเภทเด็กและเยาวชนหญิง (อายุไม่เกิน ๒๕ ปี) ๖) ประเภทองค์กรภาครัฐ ๗) ประเภทองค์กรภาคเอกชน และ ๘) ประเภทองค์กรสื่อสาร



มวลงชนหรืรยกรที่ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน นอกจกนั้ได้เพิ่มร่งวัลอีก ๓ ประเภท คือ ร่งวัล “ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน” ร่งวัล “นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนที่เสียชีวิต” และร่งวัล “สื่อสร้งสรรค์สิทธิมนุษยชน”

พลการพิจารณาคัดเลือก

ร่งวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครอง สิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๕๔

๑. ประเภทบุคคลชาย ได้แก่ นายสุทธิ อัมผาศัย

อายุ ๓๕ ปี ลูกชาวสวนจังหวัดระยอง เป็นนักต่อสู้ เคลื่อนไหวภาคประชาชน เริ่มทำงานกับองค์กรพัฒนาเอกชน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ต่อมาเมื่อจังหวัดระยองบ้านเกิด ประสบปัญหาจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม จึงได้จัดตั้งองค์กรภาคประชาชนชื่อว่า “เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก” มีผลงานที่โดดเด่น ได้แก่ การเปิดโปงปัญหามลพิษ ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด และเป็นผู้นำในการคัดค้านการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน IRPC

๒. ประเภทบุคคลหญิง ได้แก่ นางสาวปาดิเมาะ เปาะอิเตตอาโอะ

อายุ ๓๑ ปี หญิงสาวมุสลิมแห่งบ้านปูโรง อำเภอร่งบินัง จังหวัดยะลา ปฏิบัติงาน ด้านสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ต่อเนื่องมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ปัจจุบัน เป็นนายกสมาคมผู้หญิงกับสันติภาพ (We Peace)

๓. ประเภทเด็กและเยาวชนชาย ได้แก่ นายนพดล อยู่พรหมแดน

อายุ ๒๒ ปี เด็กชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงจากหมู่บ้านชีวาเดอ อำเภอสบเมย จังหวัด แม่ฮ่องสอน ปัจจุบันศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นแกนนำเยาวชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มุ่งมั่นทำงานเพื่อสังคม โดยการนำเสนอประเด็น

ปัญหาและผลักดันให้รัฐเข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาเด็กไร้สัญชาติ ปัญหาการถูกจำกัดสิทธิของผู้หลบภัยทางสงครามในศูนย์พักพิง

๔. ประเภทเด็กและเยาวชนหญิง ได้แก่ นางสาวนริศราวัลณ์ แก้วนพรัตน์

อายุ ๒๐ ปี เดิมชื่อ นางสาวศิริวรรณ แก้วนพรัตน์ ปัจจุบันศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำและผู้ประสานงานเรียกร้องความเป็นธรรมในกรณีที่ พลทหารวิเชียร เพื่อกสม ทหารเกณฑ์สังกัดกองพลพัฒนาที่ ๔ ค่ายนราธิวาสราชนครินทร์ อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ผู้มีศักดิ์เป็นน้าชาย ถูกคุมทำร้ายร่างกาย โดยครูฝึกทหารใหม่จนเสียชีวิต เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ ซึ่งมีผลทำให้สังคมไทยเกิดความสนใจเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนในค่ายทหารมากขึ้น

๕. ประเภทบุคคลเสื่อมวลชน

ไม่มีผู้เสนอชื่อ

๖. ประเภทองค์กรภาครัฐ

ไม่มีองค์กรใดได้รับการคัดเลือก

๗. ประเภทองค์กรภาคเอกชน มีหน่วยงานได้รับการคัดเลือก ๒ องค์กร ได้แก่

๑) ศูนย์วิจัยโรคเอดส์ สภากาชาดไทย

เป็นองค์กรสาธารณกุศลภายใต้การอำนวยการของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย โดยเริ่มดำเนินงานอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนธันวาคมปี ๒๕๓๒ มีการกิจในการดูแลรักษา และให้ความช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ และผู้ป่วยโรคเอดส์รวมทั้งครอบครัว ต่อมาในปี ๒๕๓๔ ได้มีการจัดตั้งคลินิกนิรนาม ซึ่งเป็นคลินิกแห่งแรกของประเทศไทยที่ได้รับการยกเว้น ไม่ต้องรายงานผู้ติดเชื้อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลทราบ



๒) กลุ่มสหภาพแรงงานอ้อมน้อย - อ้อมใหญ่

เป็นกลุ่มสหภาพแรงงานที่มีบทบาทในการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ให้กับกลุ่มลูกจ้างผู้ใช้แรงงานมาตั้งแต่ยุค ๑๖ ตุลา เป็นศูนย์ปกป้องและเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับผู้ใช้แรงงาน ผลงานที่สำคัญ ได้แก่ การเคลื่อนไหวพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานให้ยกเลิกการจ้างงานระยะสั้น การผลักดันพระราชบัญญัติประกันสังคม เพื่อขยายสิทธิประโยชน์ให้ผู้ประกันตน

๔. ประเภทรายการที่ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ได้แก่

รายการคุยกับแพะ

เนื่องจากในทุก ๆ ปี มีคน ติดคุกฟรี หลายร้อยคน และจากข้อมูลทำให้ทราบว่าทุกสังคม ทุกวงการ ล้วนมี “แพะ” จึงเป็นที่มาของการผลิตรายการเพื่อค้นหาว่าเกิดอะไรขึ้นกับสังคม และกระบวนการยุติธรรมไทย และใครจะคุ้มครองประชาชนผู้บริสุทธิ์ “คุยกับแพะ” เป็นรายการสืบสวนสอบสวนแนวใหม่ ออกอากาศทุกวันศุกร์ เวลา ๒๒.๓๐ - ๒๓.๓๐ น. ทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

รางวัล “ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน”

๑. ประเภทบุคคลชาย ได้แก่

๑) รองศาสตราจารย์ โคทม อารียา

รองศาสตราจารย์ โคทม อารียา “วิศวกรสังคม” แม้จะจบการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านวิศวกรรมไฟฟ้าจากฝรั่งเศส แต่มีความสนใจที่จะทำคุณูปการเพื่อสังคม คอยปกป้องผู้เสียเปรียบในสังคม ปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล

๒) บาทหลวง โจเซฟ เอช ไมเออร์

คุณพ่อ โจ เกิด ณ เมืองลองวิว รัฐวอชิงตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา คณะพระมหาไถ่ได้ส่งคุณพ่อโจมาทำงานที่ประเทศไทย และประเทศลาวตั้งแต่ปี ๒๕๑๐ คุณพ่อได้ดูแลโบสถ์คาทอลิกที่โรงหมู ในสลัมคลองเตย ซึ่งคาทอลิกส่วนใหญ่เป็นคนงานในโรงฆ่าสัตว์ และอาศัยอยู่ในละแวกนั้น ต่อมาในปี ๒๕๑๖ คุณพ่อ โจ กับ ซิสเตอร์มาเรีย นันทาโรดม ได้เริ่มงานของมูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคลจวบจนถึงปัจจุบัน

๓) นายสิทธิศักดิ์ พวงเกตุแก้ว

เอกอัครราชทูตและผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา สหพันธรัฐสวิส และเป็นชาวเอเชียคนแรกที่ดำรงตำแหน่งประธานคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (HRC) ก่อนที่จะหมดวาระลงเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๕๔ ที่ผ่านมา

๒. ประเภทบุคคลหญิง ได้แก่

๑) รองศาสตราจารย์ กฤตยา อาชวนิจกุล

นักวิชาการผู้อุทิศตนเพื่อสังคม โดยเริ่มผลงานจากการเป็นประธานกรรมการหลักสูตรการศึกษาระดับมหาบัณฑิต และดูแลบัณฑิตหลายหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับสังคมสิทธิมนุษยชน ซึ่งถือแมบทสำคัญในการบ่มเพาะและวางรากฐานให้ผู้เข้าศึกษานักวิชาความรู้ไปสร้างประโยชน์แก่สังคมสืบต่อไป

๒) รองศาสตราจารย์ วไล ฤณ ป้อมเพชร

ข้าราชการบำนาญ เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาคประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้อยู่เบื้องหลังองค์กรสิทธิมนุษยชนหลายองค์กร ในการขับเคลื่อนร่วมสร้างเสริมสิทธิมนุษยชนด้านต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นแก่สังคมไทย



รางวัล “นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนที่เสียชีวิต”

๑) นายทนง โพธิ์อ่าน

เป็นนักต่อสู้เกี่ยวกับสิทธิของลูกจ้าง ผู้ใช้แรงงาน มาอย่างยาวนาน โดยมีตำแหน่งเป็นประธานในองค์กรที่เกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานหลายองค์กร ทั้งยังเป็นผู้พิพากษาศาลแรงงานกลาง และสมาชิกวุฒิสภาอีกด้วย โดยได้เคลื่อนไหวคัดค้านต่อต้าน คณะรักษาความสงบเรียบร้อย (รสช.) ในหลากหลายโอกาสที่เป็นการจำกัดสิทธิของผู้ใช้แรงงาน ได้หายตัวไปเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๓๔ ซึ่งขณะนั้นมีอายุ ๕๕ ปี

๒) นายทองนาค เสวกจินดา

เป็นแกนนำคนสำคัญในการขับเคลื่อนต่อต้านการขนย้ายถ่านหินผ่านทาง ทะเลมาขึ้นฝั่งที่ทำเรือใน ตำบลท่าทราย โดยร่วมกับแกนนำในพื้นที่ ๓ คน ยืนฟ้อง อบต. ท่าทราย สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร สำนักงานขนส่งทางน้ำจังหวัดสมุทรสาคร และบริษัท เทคนิคทิม (ประเทศไทย) จำกัด ต่อศาลปกครองกลาง และเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๔ ศาลได้มีคำสั่งชั่วคราวยุติการประกอบกิจการถ่านหินในพื้นที่ และมีคำสั่งระงับกิจการ ถ่านหินในพื้นที่ ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ในทุกกรณี ได้ถูกสังหารด้วย อาวุธปืน เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ซึ่งขณะนั้นมีอายุ ๔๗ ปี

๓) นายทองใบ ทองเปาด์

เป็นทนายความ นักเขียน นักหนังสือพิมพ์ ได้ประกอบอาชีพทนายความต่อสู้ เพื่อประชาชน โดยมุ่งหวังจะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่เสียเปรียบทางสังคมโดยเฉพาะผู้ไม่รู้ กฎหมาย รวมทั้งการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่ประชาชนผู้อยู่ห่างไกลได้รู้กฎหมายไว้ ป้องกันตนเองโดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ จนเป็นที่ยอมรับของสังคมทั้งในและต่างประเทศ เคยได้รับรางวัลรามอน แมกไซไซ สาขาบริการสาธารณะ ประจำปี ๒๕๒๗ ถึงแก่กรรมด้วย สาเหตุหัวใจวาย เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๔ รวมอายุได้ ๘๕ ปี

๐๐
๕๗๑.๒
๗๖
๗๔๗
๒๕๕๔
๐.๑

ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน สำนักงาน กสม.



๔) นายนิคม จันทรวิทุร

นักรณรงค์เคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของแรงงาน และคนยากจนด้อยโอกาส เป็นนักวิชาการด้านแรงงาน ผู้ผลักดันพระราชบัญญัติการประกันสังคม และพระราชบัญญัติสวัสดิการสังคม สมัยที่ประชาธิปไตยเบ่งบาน หลังยุคตุลาคม ๒๕๑๖ ผู้ใช้แรงงานแสดงการเรียกร้องต้องการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการนัดหยุดงานมากกว่า ๖๐๐ ครั้ง ในระหว่างปี ๒๕๑๖ - ๒๕๑๙ นายนิคม ฯ ขณะนั้นเป็นอธิบดีกรมแรงงานได้ใช้หลักการประนีประนอมไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ทำให้เกิดความสมานฉันท์ในสังคมขณะนั้นได้อย่างน่าประทับใจ ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ รวมอายุได้ ๗๖ ปี

๕) นายสมชาย นิละไพจิตร

ทนายความมุสลิมที่มุ่งมั่นทำงานเพื่อผู้ด้อยโอกาสหรือผู้ถูกกระทำอย่างไม่เป็นธรรม อดีตประธานชมรมนักกฎหมายมุสลิม และนักเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชน มีบทบาทร่วมกับองค์กรมุสลิมต่าง ๆ ในประเทศไทย ได้เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ทำการเรียกร้องขอความเป็นธรรมในการสอบสวน ๕ ผู้ต้องหาที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ก่อการร้ายฆาตกร ได้หายตัวไปอย่างลึกลับ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๗

๖) นายสงวน นิตยารัมภ์พงศ์

อดีตเลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ๒ สมัย และรองปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้ผลักดัน พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และเกิด สปสช. หรือสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติขึ้นมาเป็นกลไกในการจัดการ ทำให้คนไทยมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ถึงแก่กรรมด้วยโรคมะเร็งปอด เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๐ ด้วยวัยเพียง ๕๕ ปี



๗) นางสาววนิดา ตันติวิทยาพิทักษ์

นักเคลื่อนไหวภาคประชาชนระดับแนวหน้าของประเทศไทย ผู้ต่อสู้เรียกร้องเพื่อชาวบ้านที่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากโครงการพัฒนาของรัฐและเอกชนมาตลอดชีวิต แม้ยามป่วยใช้งานชิ้นแรก ๆ ที่ทำคือ ทำงานเชิงวิชาการในการคัดค้านการสร้างเขื่อนแก่งกรุง เขื่อนแก่งเสือเต้น จนมาถึงเขื่อนปากมูล และมีบทบาทในการก่อตั้งสมัชชาคนจนร่วมกับองค์กรชาวบ้านทั่วประเทศ ถึงแก่กรรมด้วยโรคมะเร็ง เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๐ ด้วยวัยเพียง ๕๒ ปี

รางวัล “สื่อสร้างสรรค์สิทธิมนุษยชน

๑) รายการคนค้นคน

ผลิตโดย บริษัททีวีบูรพา จำกัด เป็นรายการสารคดีที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยเน้นต้องเป็นเรื่องของความจริง มีข้อมูลถูกต้องทุกอย่าง รายการออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี ทุกคืนวันอังคาร เวลา ๒๒.๕๐ น. โดยเริ่มออกอากาศตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ แกร็บเชิญ (ในรายการเรียกว่า “คนต้นเรื่อง”) ส่วนใหญ่จะเป็นคนที่ด้อยโอกาส คนพิการ คนเร่ร่อน หญิงโสเภณี คนขายขบ

๒) รายการสถานีประชาชน

เป็นรายการที่ช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือผู้ที่ประสบความทุกข์ยาก รวมทั้งรับเรื่องราวร้องเรียนต่าง ๆ ออกอากาศทุกวันจันทร์ - ศุกร์ เวลา ๑๔.๐๕ น. - ๑๕.๐๐ น. ทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส โดยมีสโลแกนว่า “ทุก (ข์) ปัญหา มีทางออกในสถานีประชาชน” รายการทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการนำเสนอปัญหา ความเดือดร้อน และร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหา

ก) รายการสิทธิวิวาทะ

เมื่อปี ๒๕๕๒ มูลนิธิเอเชียร่วมมือกับสถาบันพระปกเกล้า และสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ทำการผลิตรายการ “สิทธิวิวาทะ” รายการทอล์คโชว์สนทนา ออกอากาศทุกวันพฤหัสบดี เวลา ๑๑.๐๐ น. โดยออกอากาศครั้งแรก เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ และออกอากาศครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ รวม ๖๕ ตอน รายการสิทธิวิวาทะได้ให้ความสำคัญในประเด็นสิทธิมนุษยชนต่าง ๆ โดยเฉพาะประเด็นที่สังคมยังมีความคิดเห็นได้แย้งกัน

๔) โฆษณาชุด Silence of Love

โฆษณาชุด Silence of Love เป็นหนึ่งในภาพยนตร์โฆษณาชุดต่าง ๆ ของบริษัทไทยประกันชีวิต จำกัด โฆษณาชุดนี้ได้หยิบยกประเด็นของความกดขี่ต่ออนุภรรยาใช้ในการสร้างสรรค์งาน เป็นเรื่องราวของหญิงสาวที่มีพ่อเป็นใบ้ เธอรู้สึกไม่พอใจในความพิการของพ่อ และอยากได้พ่อที่มีร่างกายปกติ จนวันหนึ่งเธอประสบอุบัติเหตุบาดเจ็บสาหัส พ่อผู้พิการของเธอพยายามทำทุกอย่างเพื่อช่วยชีวิตเธอ เธอจึงรู้ว่าพ่อผู้บกพร่องทางร่างกาย แต่สมบูรณ์แบบในความเป็นพ่อ พ่อของเธอคนหนึ่งที่รักลูกอย่างเธอจนสุดหัวใจ

๕) สื่อออนไลน์ Deep South Watch (www.deepsouthwatch.org)

เว็บไซต์ของศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (Deep South Watch - DSW) ซึ่งเป็นองค์กรประสานงานเครือข่ายภาคประชาสังคม และวิชาการทั้งในและนอกสถานที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีภารกิจในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ความขัดแย้ง และความรุนแรงในชายแดนภาคใต้ โดยใช้ข้อมูลและการคิดค้นหาเหตุผลเพื่ออธิบายปรากฏการณ์จากมิติต่าง ๆ พร้อมทั้งทำหน้าที่เตือนภัยต่อสังคม นอกจากนี้ ยังทำหน้าที่ในการสื่อสารข้อเท็จจริงจากพื้นที่ และการวิเคราะห์ข้อเท็จจริง



๓) สื่อออนไลน์ Thaillood (www.thaiflood.com)

เว็บไซต์เปิดตัวครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ โดยมี นายปรเมศร์ มินศิริ เจ้าของเว็บไซต์กระปุกดอทคอมเป็นผู้ริเริ่ม โดยได้รับความร่วมมือจากอาสาสมัครกลุ่มต่าง ๆ เป็น “เครือข่ายอาสาช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ” ในเว็บไซต์ประกอบด้วย การรับแจ้งข้อมูล ผู้ประสบภัย และช่องทางการช่วยเหลือที่หลากหลาย จากเหตุการณ์มหาอุทกภัย ในปี ๒๕๕๓ ต่อเนื่องมาถึงปี ๒๕๕๔ จึงมีส่วนช่วยเหลือโดยเป็นศูนย์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการมอบความช่วยเหลือ และผู้ที่ต้องการขอความช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังร่วมมือกันปกป้องช่วยเหลือในเหตุการณ์ภัยพิบัติต่าง ๆ อีกด้วย





บุคคลที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม
ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
ประจำปี ๒๕๕๔



ประเภทบุคคลชาย
นายสุกฤษ อัมเณาคัย

“การได้เห็นวิถีชีวิตของชาวระยองกลับมามีคุณภาพดังเดิม ไม่ต้องต่อสู้กับโรคร้าย ไม่ต้องใช้เครื่องฟ่นจผูกหายใจ ไม่ต้องอดทนต่อมลภาวะที่เป็นพิษ ไม่ต้องการเห็นประชาชนถูกเอารัดเอาเปรียบจากอำนาจรัฐและทุนนิยม แต่ประชาชนสามารถเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดสรรอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม”

ชื่อ - นามสกุล นายสุทธิ อัมผาศัย

วัน-เดือน-ปีเกิด ๒๙ ตุลาคม ๒๕๑๙

อาชีพปัจจุบัน ผู้ประสานงานเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก

สถานที่ทำงาน เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก

เลขที่ ๑๑๓ ถนนยมจินดา ตำบลท่าประดู่ อำเภอเมือง

จังหวัดระยอง ๒๑๐๐๐

Email : eastern_network@hotmail.com



ประสบการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน

- ปี ๒๕๓๖ - ๒๕๓๗ เป็นผู้ประสานงานชุมชนแออัด สมาคมร่วมกันสร้าง
- ปี ๒๕๓๘ - ๒๕๔๐ เป็นผู้ประสานงานชุมชนแออัด มูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย
- ปี ๒๕๔๒ เป็นผู้ประสานงานโครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองน่าอยู่ มูลนิธิชุมชนไท
- ปี ๒๕๕๐ คณะอนุกรรมการการมีส่วนร่วมและบรรณาธิการในการร่างรัฐธรรมนูญ

ปี ๒๕๕๐

รางวัลและประกาศเกียรติคุณที่เคยได้รับ

- รางวัล “นักสู้ผู้ไม่แพ้” จากงาน “คนค้นคนอวอร์ด ครั้งที่ ๑”

จากเด็กชาวสวนพุทธรักษาจังหวัดชัยภูมิ สู่นักพัฒนาสังคมภาคประชาชน

สุทธิ อัมมาศัย เติบโตมาในครอบครัวชาวสวนผลไม้และเป็นคนระยองโดยกำเนิด มีพี่น้องจำนวน ๕ คน เริ่มการศึกษาชั้นต้นที่โรงเรียนระยองวิทยาคมจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากนั้นจึงเดินทางเข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพฯ ที่โรงเรียนวัดราชบพิธ จนจบระดับอุดมศึกษา



จากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ด้วยความที่ชอบทำกิจกรรม เป็นคนจริงจังกับชีวิต และไม่ชอบการดูถูกคน สุทธิจึงเริ่มการทำงานด้วยการช่วยเหลือคนด้อยโอกาส และคนในสลัม เพราะมีเพื่อนซึ่งพ่อเป็นกระเป๋ารถเมล์และอาศัยอยู่ในสลัม สมัยเป็นนักศึกษาได้ทำกิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาทั้งในชุมชนแออัดและในท้องถิ่นชนบทอย่างต่อเนื่อง ทำให้

มีโอกาสได้ทำงานร่วมกับนักพัฒนาสังคมภาคประชาชนหลายท่าน อาทิ คุณพิภพ อังไชย คุณสุวิทย์ วัฒนุ และคุณจ่านงค์ จิตนิรัตน์ ได้มีประสบการณ์การทำงานที่สมาคมร่วมกันสร้าง ซึ่งมีอาจารย์จำเนียร วรชัยชาญ เป็นเลขาธิการสมาคมในขณะนั้น รวมทั้งมีโอกาสช่วยงานของสมัชชาคนจนร่วมกับพี่น้องชาวปากมูล และคุณวนิดา ตันติวิทยาพิทักษ์ ทำให้สุทธิได้รับรู้ถึงปัญหาความยากลำบากของชาวบ้านชนบทในท้องถิ่น คนขายขอบ และคนด้อยโอกาสเป็นอย่างดี จนเกิดความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำงานช่วยเหลือบุคคลเหล่านั้นให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และได้รับโอกาสทางสังคม โดยมีเป้าหมายสำคัญที่จะกลับมาทำงานพัฒนาบ้านเกิด... จังหวัดระยอง

กลับสู่จังหวัดระยอง ปรุบบทแห่งการเริ่มต้นพัฒนาบ้านเกิดอันเป็นที่รัก

เมื่อปี ๒๕๔๖ มารดาล้มเจ็บลง สุทธิจึงกลับมาอยู่ที่บ้านเพื่อดูแล และได้สมัครรับราชการเป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ของ อบต.บ้านแลง จังหวัดระยอง ทำงานได้ประมาณ ๖ เดือน ก็รู้สึกอดอัดกับระบบราชการ จึงลาออกมาประกอบอาชีพเกษตรกรรมเหมือนบรรพบุรุษ ทำสวนผลไม้และสวนยางพารา ควบคู่ไปกับการทำงานด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูเมืองระยอง ซึ่งยังคงมีบ้านเรือนไม้เก่าแก่อายุร่วมร้อยกว่าปี เพื่อพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจนเกิด “พิพิธภัณฑ์เมืองระยอง” รวมทั้งทำโครงการบ้านมั่นคงเพื่อให้ชาวระยองได้มีที่อยู่อาศัยและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เนื่องจากในพื้นที่จังหวัดระยองมีชุมชนแออัด และพื้นที่สลัมเป็นจำนวนมาก



แต่แล้ว ในช่วงปี ๒๕๔๗ เกิดวิกฤตภัยแล้งในจังหวัดระยอง รัฐบาลสมัยนั้นได้ประกาศนโยบายให้นำน้ำทุกแหล่งน้ำที่มีอยู่ในจังหวัดระยองไปให้โรงงานในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดใช้ก่อน ด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ ชาวบ้านต่างเดือดร้อนเนื่องจากขาดแคลนน้ำในการอุปโภคบริโภค การทำเกษตรกรรม และการทำประมงที่ต้องอนุบาลสัตว์น้ำ สุทธิจึงร่วมกับประชาชนในพื้นที่รวมตัวในนาม “เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก” จัดตั้งเป็นองค์กรภาคประชาชนเรียกร้องความเป็นธรรมโดยขอให้ภาครัฐดำเนินการจัดสรรน้ำให้ชาวบ้าน และสอดคล้องกับความต้องการของทุกภาคส่วนอย่างสมประโยชน์เท่าเทียมกัน จนนำมาซึ่งการร่างกฎหมายน้ำ ในปี ๒๕๕๐ และมีองค์กรกำกับการใช้น้ำอย่างเป็นทางการ

ลุงน้อย ใจตั้ง แร่บนดาลใจในการต่อสู้เรื่องมาบตาพุด

เมื่อสุทธิได้พบกับลุงน้อย ใจตั้ง ชายชราแห่งบ้านคลองน้ำหู่ ชุมชนเกาะกอก - หนองแดงเม ซึ่งเป็นชุมชนโดยรอบนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง เรื่องราวอันน่าเจ็บปวดใจในชะตากรรมของครอบครัวลุงน้อยปลุกเร้าให้สุทธิต้องลุกขึ้นต่อสู้ในประเด็นผลกระทบจากกรณีมาบตาพุด บุคคลอันเป็นที่รักในครอบครัวของลุงน้อยต่างจากไปด้วยโรคมะเร็งคนแล้ว



คนเล่า รวมแล้ว ๖ คน และปัจจุบันป้าจวน ภรรยา คู่ทุกข์คู่ยากก็ป่วยด้วยโรคมะเร็ง สมัยก่อนลุงน้อยมีที่ดินกว่า ๒๐ ไร่ ต่อมาถูกเวนคืนไร่ละ ๔,๐๐๐ บาท กลายเป็นนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จนกระทั่งวันนี้...วันที่ลุงน้อยเหลือกระต๊อบเพียงหลังเดียว ในที่ดิน ๑ ไร่ รวมทั้งประชาชนชาวระยองอีกเป็นจำนวนมากที่ป่วยเป็นโรคระบบทางเดินหายใจ

คนมาบาดเจ็บและบ้านฉางต้องใช้เครื่องฟันทนุญช่วยหายใจ และไม่ใช่แต่เรื่องสุขภาพของประชาชนชาวระยอง ความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อมในแผ่นดินบ้านเกิดก็สร้างความสะเทือนใจให้กับสุทธิเช่นกัน แหล่งน้ำถูกปนเปื้อนด้วยโลหะ ทะเลที่ถูกกัดเซาะ พืชไร่เกิดความเสียหาย ระบบนิเวศที่ถูกกระทบเป็นวงกว้าง สุทธิจึงได้เรียกร้องต่อภาครัฐให้มีการประกาศให้มาตาพุดเป็นเขตควบคุมมลพิษ จนรัฐบาลต้องกำหนดแผนการแก้ไขปัญหามลพิษอย่างเป็นทางการขึ้นเมื่อปี ๒๕๕๐

สิทธิการพัฒนา คือ สิทธิของประชาชน

สุทธิปรารถนาที่จะเห็นประเทศไทยเดินไปสู่การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน ซึ่งต้องเป็นการพัฒนาที่คำนึงถึงสิทธิของประชาชนเป็นหลัก เขารู้ดีว่า การต่อสู้กับทุนนิยมในภูมิภาคตะวันออกนี้ไม่ใช่เรื่องง่าย นิคมอุตสาหกรรมมีนายทุนขนาดใหญ่เป็นเจ้าของทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งบางครั้งมีสายสัมพันธ์เชื่อมโยงกับผู้มีอิทธิพลคนใหญ่คนโตระดับประเทศ ชีวิตของสุทธิจึงไม่ปลอดภัยนัก แต่การข่มขู่คุกคามมิได้ทำให้การทำงานเพื่อชาวระยอง และแผ่นดินบ้านเกิดหยุดชะงัก สุทธิเคยเขียนจดหมายเปิดผนึกถึงคุณเปลวสินเงิน ว่า เขาเป็นลูกของสามัญชน ไม่ได้กินภาษีประชาชน เป็นแค่เพียงผู้นำชุมชนคนธรรมดาคนหนึ่งที่มีความหวังที่จะสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจากฐานราก อันจะนำไปสู่ความเท่าเทียมกันของสังคมไทยอย่างแท้จริง ทุนนิยมหากใช้ไม่ถูกทางจะเป็นการทำลายสังคมทุกรูปแบบ การต่อสู้ของเขาเป็นการออกมาต่อสู้ในนามภาคประชาชนที่ไม่ใช่เอ็นจีโอ เพื่อขอความเป็นธรรมจากรัฐบาล และเป็นการต่อสู้ในกรอบของกฎหมายที่สามารถกระทำได้



ปัจจุบันเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก ประกอบด้วย ๘ จังหวัด คือ จังหวัดตราด จันทบุรี ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สระแก้ว และนครนายก แต่พื้นที่ที่มีปัญหา มากที่สุด คือ จังหวัดระยอง ซึ่งประชาชนในพื้นที่ต้องประสบกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และปัญหาด้านสุขภาพจากการลงทุนเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ตัวอย่างกรณี มาบตาพุดเป็นกรณีศึกษาปัญหาเพื่อเรียนรู้ทางสังคมร่วมกัน โดยให้เครือข่ายเกิดการรับรู้ และร่วมกันหาวิธีกำหนดการพัฒนาด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และท้ายสุด ต้องเป็นการพัฒนาที่ไม่สร้างปัญหาให้กับประชาชน

วันนี้ของสุทธิ อัญญาชัย...เพื่อคืนชีวิตให้แก่แผ่นดินและชาวระยอง

ทุกวันนี้ นอกจากการทำงานเพื่อส่วนรวมในฐานะผู้ประสานงานเครือข่าย ภาคตะวันออกแล้ว สุทธิเป็นคุณพ่อลูกหนึ่ง มีรายได้จากการทำสวนยางและสวนผลไม้ อาชีพเดิม ของบรรพบุรุษ ซึ่งเขาบอกว่าพอเพียงแล้วสำหรับชีวิต แต่ที่เขาเป็นห่วงใยยิ่งกว่าสิ่งใดคือ แผ่นดินบ้านเกิด ความปรารถนาสูงสุด คือ การได้เห็นวิถีชีวิตของชาวระยองกลับมามีคุณภาพ ดั่งเดิม ไม่ต้องต่อสู้กับโรคภัย ไม่ต้องใช้เครื่องพ่นจุ่มหายใจ ไม่ต้องอดทนต่อมลภาวะ ที่เป็นพิษ ไม่ต้องการเห็นประชาชนถูกเอารัดเอาเปรียบจากอำนาจรัฐและทุนนิยม แต่ประชาชน สามารถเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดสรรอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม





ประเภทบุคคลหญิง นางสาวปัทมา ปะวะฮิเตตดาอะ

“ทุกคนล้วนมีสิทธิในเนื้อตัวและร่างกาย ไม่มีใครจะสามารถมาละเมิดในเนื้อตัว
และร่างกายได้ ภายใต้กฎหมาย และย่อมต้องได้รับการคุ้มครอง เช่นเดียวกันกับคน
ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะศาสนาใด ภาษาใด ทุกคนย่อมได้รับการ
การคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน”



ชื่อ - นามสกุล นางสาวปติมา เปาะอิตตาโอะ

วัน-เดือน-ปีเกิด ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๓๙ /๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลปูลูโรง อำเภอกรงปินัง
จังหวัดยะลา ๙๕๐๐๐
E-mail mah_pa_ta@hotmail.com

อาชีพปัจจุบัน นายกสมาคมผู้หญิงเพื่อสันติภาพ

สถานที่ทำงาน สมาคมผู้หญิงเพื่อสันติภาพ (We Peace)
เลขที่ ๑๔๕/๓๒ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง
จังหวัดยะลา ๙๕๐๐๐



ประสบการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน

● ปี ๒๕๔๘ - ๒๕๕๒ ทำงานที่เครือข่ายผู้หญิงเพื่อสันติภาพ และเครือข่ายผู้หญิงยุติความรุนแรงแสดวงสันติภาพ ในตำแหน่งผู้ประสานงานโครงการช่วยเหลือเด็กและผู้หญิงที่ได้รับผลกระทบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

● ปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๓ เป็นผู้อำนวยการกลุ่มผู้หญิงกับสันติภาพ (We Peace)

● ปี ๒๕๕๔ ถึงปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมผู้หญิงเพื่อสันติภาพ (We Peace)

ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางสื่อสันติภาพสำหรับผู้หญิง รับเรื่องราวร้องทุกข์ ให้ความคุ้มครองสิทธิและความเสมอภาค ให้คำปรึกษาและให้ความรู้เรื่องสิทธิและกฎหมาย ติดตามช่วยเหลือผู้หญิงและเด็กในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นผู้ดำเนินรายการวิทยุทางคลื่นความถี่ FM ๙๕.๐ สวท. ยะลา ชื่อรายการ “ผู้หญิงสร้างสันติภาพ” รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนทุนการศึกษาให้เด็กและเยาวชนที่สูญเสียพ่อแม่จากสถานการณ์ความรุนแรง ฯ ให้ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ภายใต้โครงการ “ซบ้น้ำตา สานฝันการศึกษาเด็กกำพร้าชายแดนใต้”



รางวัลและประกาศเกียรติคุณที่เคยได้รับ

● รางวัลสตรีดีเด่นของสำนักงานพัฒนาสังคมจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๐



เด็กหญิงน้อยในครอบครัวใหญ่ พิกุลจาบแห่งกรบปีนัง

เด็กหญิงปาตีเมาะเติบโตมาอย่างอบอุ่นท่ามกลางพี่น้องรวมทั้งหมด ๗ คน เธอเป็นน้องเล็กสุดท้องของครอบครัว “เปาะอิเตคาโอะ” มีพี่ชาย ๓ คน และ พี่สาว ๓ คน บิดาคือ นายกอเดร์มารดา คือ นางแซมะมะ ครอบครัวมีอาชีพทำสวนยางในพื้นที่หมู่ ๒ ตำบลปูโรง อำเภอกรงปีนัง จังหวัดยะลา พี่ชายคนโตเป็นผู้ดูแลเลี้ยงน้องเพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ คำสอนของพี่ชายที่ปาตีเมาะจำได้อยู่เสมอ คือ การรู้จักเสียสละและการแบ่งปัน ที่สำคัญเธอได้เรียนรู้ความเป็นผู้นำจากพี่ชาย เริ่มจากการได้เป็นหัวหน้าห้องทุกชั้นปีและเป็นประธานนักเรียนตั้งแต่อายุชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จนกระทั่งเรียนจบจากโรงเรียนบ้านปูโรง

เมื่อจบชั้นประถมศึกษา ปาตีเมาะได้เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนธรรมวิทยามูลนิธิ และเรียนต่อ ปวส. ระดับอนุปริญญาสายอาชีพการบัญชี ที่วิทยาลัยพาณิชยการการบริหารธุรกิจยะลา หลังจากเรียนจบเธอตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์ โปรแกรมวิชาภาษาไทย ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ด้วยเพราะตระหนักและรับรู้ถึงปัญหาเด็กนักเรียนในพื้นที่ขาดพื้นฐานทางการศึกษาเป็นจำนวนมาก เด็กหลายคนจบชั้นประถมศึกษาแต่ยังไม่สามารถพูดภาษาไทยได้ อ่านไม่ออก เขียนก็ไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ปาตีเมาะจึงให้ความสำคัญในเรื่องของการศึกษาเล่าเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาจนจบระดับปริญญาตรี ผลของความตั้งใจดังกล่าว ทำให้ปาตีเมาะได้เป็น



หัวหน้าห้องทุกระดับการศึกษาและเป็นตัวแทนของโรงเรียนในการอ่านบทร้อยกรอง การแข่งขันได้วาทิ และเวทีวิชาการต่าง ๆ เสมอมา

เนื่องจากพ่อแม่มีลูกหลายคน หากลูกคนใดอยากจะเรียนต่อ ต้องหาเงินค่าเทอมและค่าเล่าเรียนเอง ดังนั้นเมื่อปี ๒๕๕๑ หลังจากจบชั้นมัธยมปลาย ปาตีเมาะจึงสมัคร



ทำงานเป็นครูพี่เลี้ยงเด็กประจำศูนย์เด็กเล็กในช่วงเช้า ส่วนในช่วงเย็นก็ไปเรียน ปวส. ภาคค่ำ ทำงานเช่นนี้ตลอดมา จนจบปริญญาตรี ระหว่างที่ทำงานเป็นครูพี่เลี้ยงเด็ก เธอได้ริเริ่มจัดตั้งชมรมผู้ดูแลเด็กระดับอำเภอ เพื่อรวมกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันรวมถึงการพัฒนาคุณภาพ ครูพี่เลี้ยงเด็กด้วย หลังจากนั้น ชมรมเริ่มมีความเข้มแข็งขึ้น

จนพัฒนาเป็นชมรมพี่เลี้ยงเด็ก ระดับ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และปาตีเมาะได้รับการคัดเลือก ให้เป็นประธานชมรมผู้ดูแลเด็ก ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ในเวลาต่อมา

ปาตีเมาะ เปาะอิเตกอาอะ นายกสมาคมผู้หญิงเพื่อสันติภาพ (We Peace)

หลังจากเกิดเหตุการณ์มัสยิดกรือเซะ จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๗ มีคนเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก องค์กรที่ทำงานเรื่องผู้หญิงจากส่วนกลางประกอบด้วยมูลนิธิผู้หญิง สถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศูนย์สันติศึกษาและสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ร่วมประชุมและวางแผนเพื่อลงพื้นที่รับฟังปัญหา รวมทั้งผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงดังกล่าวที่มีต่อผู้หญิงและเด็กในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปาตีเมาะเป็นผู้หนึ่งซึ่งเข้าร่วมในเวทีการประชุมดังกล่าวเพื่อประเมินสถานการณ์ผลกระทบต่อผู้หญิงและเด็กที่สูญเสียจากสถานการณ์ความรุนแรงนั้น ผลของการประชุมจึงเกิดโครงการ “สานใจ ห่วงใย ครอบครัว สามจังหวัดชายแดนใต้” โดยการไปเยี่ยมบ้านผู้สูญเสียที่ได้รับผลกระทบเพื่อรับฟังปัญหาและช่วยเหลือเยียวยาสภาพจิตใจของผู้ที่เป็นภรรยาและแม่ที่สูญเสีย รวมทั้งช่วยส่งเสริมรายได้ในการประกอบอาชีพ

ต่อมาปาตีเมาะได้ลาออกจากการเป็นครูพี่เลี้ยงเด็ก เพื่อมาทำงานเป็นเจ้าหน้าที่โครงการของเครือข่ายผู้หญิงเพื่อสันติภาพ ภายใต้การรับผิดชอบของมูลนิธิผู้หญิง ผ่านงานกิจกรรมการ

อบรม การเยี่ยมบ้าน การช่วยเหลือด้านอาชีพ และการให้ความรู้เรื่องสิทธิ และกฎหมายให้แก่ผู้ที่เป็นภรรยาและแม่ของผู้ที่สูญเสีย ภายหลังจากโครงการดังกล่าวสิ้นสุดลง ปาติเมาะได้ร่วมกับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ รวมกลุ่มกันในนามของ “กลุ่มผู้หญิงกับสันติภาพ” จัดเวทียุติความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็กในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น เวทีดังกล่าวทำให้เกิดความตระหนักร่วมกันและการรวมตัวของคนทำงานเพื่อรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็ก ทั้งเรื่องของความรุนแรงในครอบครัว และความรุนแรงทุกรูปแบบ ในนามของกลุ่มผู้หญิงกับสันติภาพ ซึ่งต่อมาได้พัฒนารูปแบบขององค์กรโดยการขอจดทะเบียนสมาคม เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ภายใต้ชื่อ “สมาคมผู้หญิงเพื่อสันติภาพ” (We Peace)

ปัจจุบัน ปาติเมาะดำรงตำแหน่งนายกสมาคมผู้หญิงเพื่อสันติภาพ (We Peace) มีสมาชิกเป็นอาสาสมัครผู้หญิงในระดับพื้นที่ จำนวน ๓,๘๗๑ คน ซึ่งครอบคลุมเกือบทุกตำบลใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และมีเครือข่ายเด็กและเยาวชนจำนวน ๑,๒๔๑ คน ช่วยประสานงานกิจกรรมและเชื่อมโยงการทำงานในระดับชุมชนโดยมีเป้าหมายเพื่อดำเนินการสร้างสันติวิธี และรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็กในทุกรูปแบบ



“ความสุขที่แท้จริง เริ่มจากการให้...โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน”

ปาติเมาะเป็นบุคคลหนึ่งที่สูญเสียพี่ชาย พี่สาว และพี่เขย รวมแล้ว ๕ ชีวิต จากเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ครอบครัวใหญ่ที่เปี่ยมไปด้วยความรักและความสุขวันนี้...เหลือเพียงพ่อ แม่ พี่สาว ตัวเธอ และหลาน ๆ ซึ่งต้องกลายเป็นเด็กกำพร้าทั้งพ่อและแม่

“การสูญเสียบุคคลในครอบครัว คือ แรงผลักดันให้เราต้องยืนหยัดทำงานต่อไป ถึงแม้เราจะตกเป็นเหยื่อ แต่ถ้าเราหยุดแล้วใครจะกล้าลุกขึ้นมาทำงานเพื่อคนที่เหลืออยู่ การทำงานในภาคใต้เราไม่ได้มองว่า ตัวเราคนเดียวที่ทำงาน ถึงแม้ทุกวันนี้จะมีคนทำงานในพื้นที่จริง ๆ เพียงไม่กี่กลุ่ม แต่ถ้าเราถอยก็คงไม่มีใครคนอื่นกล้าเข้ามาช่วย และนี่ก็ถือเป็นจุดที่ทำให้เราต้องเข้มแข็ง トラバドที่เรายังถูกคุกคาม トラバドที่ยังมีการสูญเสียเพิ่มขึ้น เราก็ต้องทำงานให้ความช่วยเหลือต่อไป แม้ว่าการทำงานของเราอาจจะไม่ได้ช่วยให้คนหยุดการกระทำเหล่านั้น แต่ก็ช่วยทำให้คนอีกมากมายเข้าใจเรื่องสถานการณ์และเรื่องสิทธิของตนเอง เช่นนั้นก็ถือว่าประสบความสำเร็จแล้ว”

ทั้งนี้ คำสอนของพ่อแม่และพี่ชายเป็นสิ่งที่ปาตีเมาะยึดมั่นอยู่ในใจตลอดเวลา “ถ้าเราอยากมีความสุขในชีวิตที่แท้จริง ให้เริ่มจากการให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เราก็จะมีความสุขอย่างแท้จริงโดยปราศจากเงื่อนไข คำสอนเหล่านี้ ทำให้ยึดถือและปฏิบัติเรื่อยมาจนทุกวันนี้”

ลมหายใจ นาคีต่อนาคี ชีวิตของคนทำงานในพื้นที่

ปาตีเมาะเล่าว่า เวลาลงพื้นที่ทำงาน ต้องศึกษาเส้นทางเข้าหมู่บ้านก่อนลงพื้นที่ทุกครั้ง และต้องเตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลา หากมีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้น จะต้องทำสิ่งใดเป็นลำดับแรก และจะมีวิธีการออกจากพื้นที่ได้อย่างไร ซึ่งที่ผ่านมาการทำงานกับผู้ที่สูญเสียในพื้นที่ ตัวเธอในฐานะคนทำงานจะต้องเยียวยาคนอื่นก่อน ในขณะเดียวกันหลังจากเยียวยาคนอื่นแล้ว ก็ต้องกลับมาเยียวยาตนเองด้วยเช่นกัน เพราะเวลามีเหตุการณ์เกิดขึ้นครั้งใด ความรู้สึกจากการสูญเสียคนในครอบครัวก็จะกลับมาทุกครั้ง จึงทำให้เรียนรู้ที่จะให้กำลังใจตนเองและครอบครัวตลอดเวลา เพราะชีวิตของคนในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนใต้อยู่ในห้วงแห่งความเสี่ยงตลอดเวลา ลมหายใจนาที่ต่อนาคี ไม่รู้วันเวลาที่ต่อไปจะยังได้หายใจอยู่อีกหรือเปล่า แม้เดือนสดีอยู่ตลอดเวลาว่าจ้างงานอย่างระวังแต่อย่าระแวง เท่าที่ยังมีชีวิตอยู่จงทำงานให้คุ้มค่าที่สุดเท่าที่เราจะทำได้



หากนาที่ต่อไปไม่ว่าเราหรือคนในครอบครัวจะมีใครต้องจากไป เราจะได้ไม่ต้องเสียใจภายหลังว่า ยังไม่ได้ทำความดีตอบแทนบุคคลเหล่านั้นเลย นี่คือสิ่งเดียวที่ยึดถือในการทำงาน และเป็นกำลังใจให้ตนเองอยู่จนทุกวันนี้



มุ่งสร้างสรรค์บรรทัดฐานทางกฎหมาย บนพื้นฐาน หลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชน

ท่ามกลางสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบัน ยังมีการละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้หญิงอยู่อย่างมากมาย ในขณะที่นักเคลื่อนไหวด้านการส่งเสริมสิทธิผู้หญิงมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้หญิงที่เดือดร้อนในพื้นที่ และนอกเหนือจากคนทำงานที่มีไม่เพียงพอแล้ว จากการทำงานของตนเอง ปาติเมาะมีความเห็นว่า คนที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความรู้ความชำนาญด้านการส่งเสริมและปกป้องสิทธิผู้หญิงที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ก็มีไม่มากนัก

เป้าหมายสำคัญในการทำงานของปาติเมาะจึงเป็นไปเพื่อมุ่งสร้างสรรค์บรรทัดฐานทางกฎหมายที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักนิติธรรม สิทธิมนุษยชน และความเป็นธรรมในสังคม ซึ่งจะบรรลุผลได้ต่อเมื่อมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในประเด็นสิทธิมนุษยชนให้เกิดขึ้นในสังคม และส่วนหนึ่งที่เธอให้ความสำคัญไม่น้อยไปกว่าคนทำงานก็คือ กลุ่มผู้หญิงในพื้นที่ ซึ่งเป็นคนที่มีศักยภาพ มีพลังสร้างสรรค์และอยู่ระหว่างการค้นหาความหมาย รวมทั้งคุณค่าบางอย่างของตนเองและสังคม แต่ในความเป็นจริงกลับพบว่า กลุ่มผู้หญิงในพื้นที่ไม่มีพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นทางสังคม หรือแม้กระทั่งออกมาทำกิจกรรมทางสังคม หากมีส่วนส่งเสริมให้กลุ่มผู้หญิงในพื้นที่ได้รวมกลุ่มทำกิจกรรมและเปิดพื้นที่ทางสังคมให้ผู้หญิงมีส่วนคิด

และตัดสินใจในทุกระดับ พลังการทำงานของกลุ่มผู้หญิงเหล่านี้จะช่วยให้สิทธิการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ลดลงได้

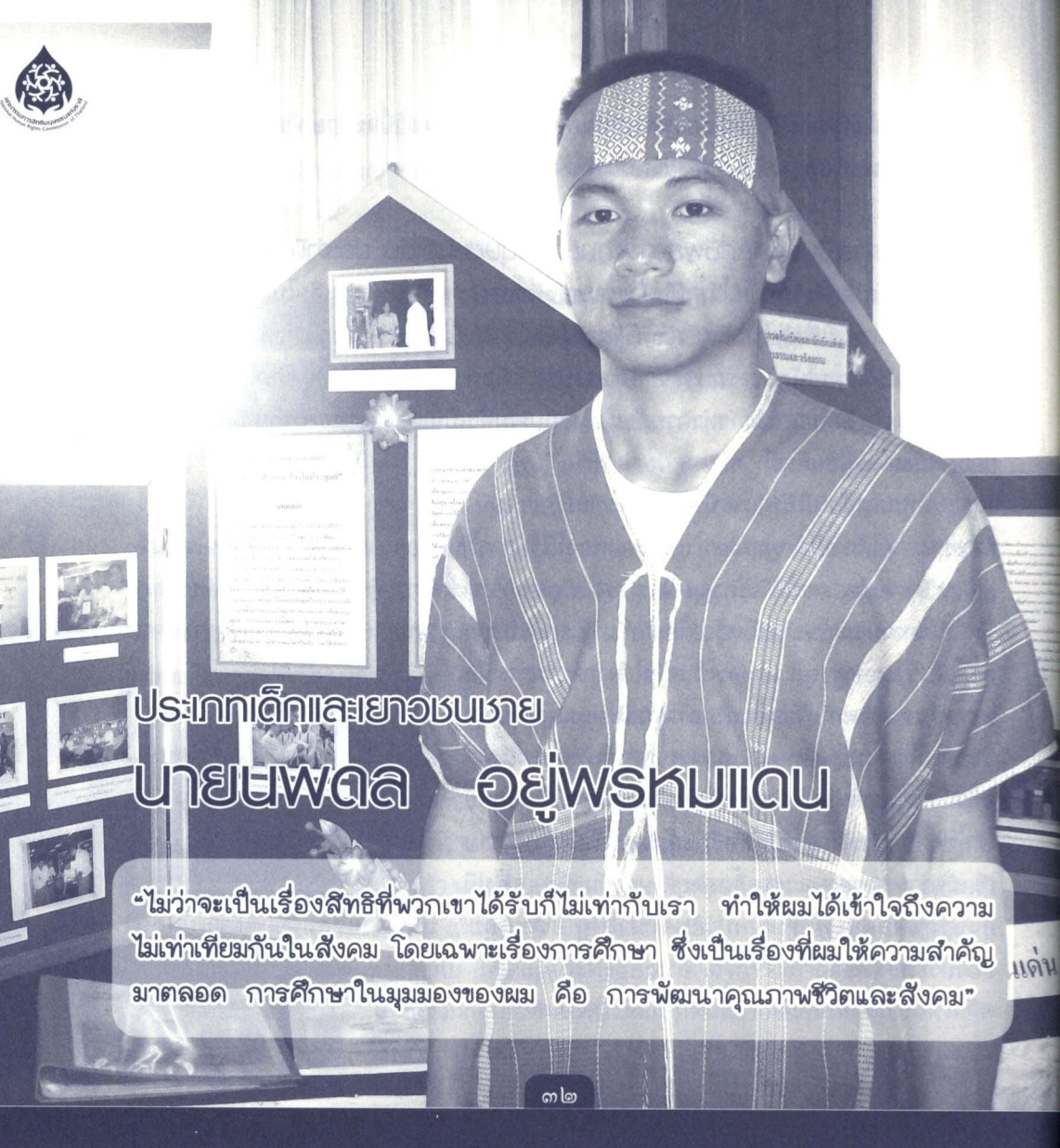
ปาติเฆาะกับการเป็นบุคคลที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๔

รางวัลที่ได้รับในครั้งนี้ถือเป็นตัวแทนของพี่ทั้ง ๔ คน ที่ได้สูญเสียไปในสถานการณ์ความรุนแรงภาคใต้ ซึ่งยังไม่สามารถจับตัวผู้กระทำผิดได้ วันนี้...เธอคือตัวแทนของพี่ ๆ เพื่อทำงานในการช่วยเหลือคนให้สามารถประจักษ์ถึงการต่อสู้เพื่อความอยู่รอดของบุคคลในครอบครัวและคนอื่นๆ เพื่อหยุดยั้งการทำลายกันและกัน รวมทั้งเป็นแบบอย่างของนักต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและผู้อื่นด้วย

“ทุกคนล้วนมีสิทธิในเนื้อตัวและร่างกาย ไม่มีใครจะสามารถมาละเมิดในเนื้อตัวและร่างกายได้ภายใต้กฎหมาย และย่อมต้องได้รับการคุ้มครอง เช่นเดียวกันกับคนในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะศาสนาใด ภาษาใด ทุกคนย่อมได้รับการคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน”

“ความร่มเย็นและเป็นสุข” เป็นสิ่งที่ปาติเฆาะและประชาชนทุกคนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ปรารถนาสูงสุด และจะเป็นจริงได้จากความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องบนพื้นฐานแห่งความเข้าใจร่วมกันที่ว่า มนุษย์ทุกคนเสมอภาคเท่าเทียมกันในทุกศาสนาและชาติพันธุ์ เคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์โดยปราศจากการละเมิดสิทธิซึ่งกันและกัน ด้วยความเชื่อมั่นว่า ความรุนแรงจะสิ้นสุดยุติในสักวันหนึ่ง จะไม่มีการสูญเสียและพลัดพราก อันจะนำไปสู่ “สันติสุข” บนปลายด้ามขวานผืนแผ่นดินของประเทศไทย





ประเภทเด็กและเยาวชน นายณพดล อยู่พรหมแดน

“ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสิทธิที่พวกเขาได้รับก็ไม่เท่ากับเรา ทำให้ผมได้เข้าใจถึงความไม่เท่าเทียมกันในสังคม โดยเฉพาะเรื่องการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่ผมให้ความสำคัญมาตลอด การศึกษาในมุมมองของผม คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม”

ชื่อ - นามสกุล นายนพดล อยู่พรหมแดน

วัน-เดือน-ปีเกิด ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๒

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๒๔ หมู่ที่ ๓ ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย
จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕๘๑๑๐
E-mail Nop_tpg@hotmail.com

การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ ๒

ประสบการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน

● ประธานยุวชนประชาธิปไตยจังหวัดแม่ฮ่องสอน ไปศึกษาดูงานการพัฒนาประชาธิปไตยและการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนที่ราชอาณาจักรสเปน สาธารณรัฐโปรตุเกส สาธารณรัฐอิตาลี และศึกษาดูงานเชิงเปรียบเทียบที่สาธารณรัฐประชาชนจีน





- **ประธานศูนย์ข่าวเยาวชนไทย** โรงเรียนแม่สะเรียงบริพัตรศึกษา ทำรายการสัปดาห์ชีวิตสะท้อนปัญหาของเด็กไร้สัญชาติออกอากาศทางช่อง Nation Chanel

- **แกนนำเยาวชนในการต่อต้านการสร้างเขื่อนสาละวิน** เพื่อปกป้องผืนป่าและสิทธิของชาวบ้านตำบลแม่สามแลบ ซึ่งเป็นหมู่บ้านของชนพดลและครอบครัว

- **ประธานสภานักเรียน และเป็นแกนนำของนักเรียนจังหวัดแม่ฮ่องสอน** ในการทำงานเรื่องประเด็นปัญหาเด็กไร้สัญชาติ

- **รองประธานชมรม “ต้นกล้าเมืองแม่ ด้วยเศรษฐกิจพอเพียง”** เพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมการศึกษาให้เด็กด้อยโอกาสที่อยู่บนดอยในพื้นที่ห่างไกล เขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน

- **ประธานนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่** ดำเนินกิจกรรมปลูกฝังบรรณรักษ์ให้นักศึกษาตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและสร้างความเป็นธรรมในสังคม โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือเด็กไร้สัญชาติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

รางวัลและประกาศเกียรติคุณที่ได้รับ

- **รางวัลเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๕๔** สาขาการพัฒนาเยาวชน บำเพ็ญประโยชน์และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชน จากสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ

- **นักเรียนรางวัลพระราชทาน ประจำปี ๒๕๕๒** ระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เขต ๘ จากกระทรวงศึกษาธิการ



อันิจังมาหาความหมาย “สิทธิมนุษยชน”

ความปรารถนาของเด็กชาวเขบนพื้นแผ่นดินบ้านเกิด



ณ หมู่บ้านชีวาเดอ เด็กชายชาวปกากะญอ “นพดล อยู่พรหมแดน” ได้เกิดและเติบโตขึ้นในครอบครัวชาวเขา ซึ่งประกอบอาชีพหลักคือ ทำไร่ในพื้นที่ห่างไกลความเจริญบริเวณชายแดนไทยพม่าริมแม่น้ำสาละวิน ตำบลแม่สามแลบ เขตอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ป่าเขาลำเนาไพรที่รายล้อมคือชีวิตของเด็กชายนพดลและชาวเขาเผ่าปกากะญอ หรือชนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ท่ามกลางวิถีแห่งธรรมชาติที่น่าจะเป็นชีวิตที่สงบและงดงาม แต่ห้วงแห่งความทรงจำของเด็กน้อยนพดลขณะนั้นคือ ชีวิตที่อยู่ใกล้ชิดกับความโหดร้ายของการสู้รบระหว่างทหารกะเหรี่ยงกับทหารของรัฐบาลพม่า ภาพที่ได้พบเห็นอยู่เนืองนิจ คือ การฆ่าประชาชนในหมู่บ้านอย่างไร้มนุษยธรรม ปราศจากความเมตตา รวากับว่าไม่มีกฎหมายใด ๆ บนพื้นที่แห่งนี้ จากประสบการณ์อันเลวร้ายที่ต้องหลบหลีกหนีภัยอยู่บ่อยครั้ง ทำให้เด็กชายนพดลมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้และค้นหาความหมายของคำว่า “สิทธิมนุษยชน” พร้อมตั้งปณิธานว่า จะต้องทำให้คำว่า “สิทธิมนุษยชน” เกิดขึ้นและเป็นจริงในผืนแผ่นดินบ้านเกิดของเขาให้จงได้

โรงเรียนบ้านชีวาเดอ คือสถานที่ศึกษาแห่งแรกในชีวิตซึ่งนพดลรักและภูมิใจ เพราะที่แห่งนี้ทำให้เด็กชายชาวเขาอ่านภาษาไทยออก เขียนภาษาไทยได้ ได้รับความรู้และประสบการณ์มากมายในชีวิต เบิกทางให้เขาก้าวสู่เส้นทางการศึกษาจากชีวิตเด็กดอยสู่พื้นที่ราบ เฝยญโลกภายนอกเป็นครั้งแรก ณ โรงเรียนบ้านห้วยสิงห์ ตำบลแม่มเยว อำเภอมะละเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ชีวิตที่ต้องห่างไกลครอบครัวทำให้นพดลต้องดูแลตนเอง รับจ้างทำงาน



ในวันหยุด ปลุกข้าวโพด หอม กระเทียม เพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของพ่อแม่ ซึ่งยังต้องดูแลเลี้ยงน้องของนพดลอีกสองคน รายได้จากหยาดเหงื่อแรงงานจึงเป็นค่าหนังสือตำรา อุปกรณ์การเรียน และของใช้ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เหล่านี้ได้บ่มเพาะให้นพดลรู้คุณค่าของเงินทอง และการอดออมตลอดมาจนทุกวันนี้

การศึกษาเป็นเรื่องที่นพดลให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เขาได้เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนแม่สะเรียงบริพัตรศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ประจำอำเภอ สิ่งหนึ่งที่นพดลยังคงปฏิบัติอยู่เช่นเดิมคือ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและส่วนรวม ทำให้เขาก้าวขึ้นมาสู่การเป็นแกนนำเยาวชน ทำหน้าที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับรุ่นน้อง ในขณะเดียวกัน



ก็ไม่ลืมที่จะพัฒนาและแสวงหาความรู้ให้กับตนเอง โดยไม่ลืมความตั้งใจเดิมที่จะกลับไปพัฒนาบ้านเกิดด้วยความปรารถนาว่า ดินแดนแห่งนั้นจะสงบและร่มเย็น ด้วยวิถีชีวิตสิทธิมนุษยชน

ปัจจุบัน เด็กชายชาวเขาผู้มุ่งมั่นคนนั้นได้เติบโตอย่างเข้มแข็งเป็นหนุ่มน้อยวัย ๒๒ ปี นักศึกษาระดับปีที่ ๒ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สาขาสังคมศึกษาและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานนักศึกษาชั้นปีของคณะ และยังเฝ้าหาที่จะเรียนรู้ความเป็นสังคม การดำรงชีวิตของมนุษย์ รวมทั้งความรู้และความหมายของคำว่า “สิทธิมนุษยชน” อยู่เช่นเดิม

ศาละวิน...สายธารน้ำไหลผ่านหัวใจ สายใยแห่งชีวิต

วิถีชีวิตของชาวปกากะญอ ตำบลแม่สามแลบ ตลอดมาผูกพันกับผืนป่าและลำน้ำศาละวิน สายน้ำที่หล่อเลี้ยงทุกชีวิตของชาวอำเภอสบเมยและชาวชนเผ่า นพดลเติบโตมาเช่นนี้



ท่ามกลางการเลี้ยงดูแบบพึ่งพาและอาศัยธรรมชาติ พ่อทรงค์และแม่แดงสอนลูกอยู่เสมอ ให้รักป่า รักน้ำ รักเพื่อนบ้าน ปกป้องที่อยู่อาศัย และ “ได้หน้าแล้ว อย่าลืมหลัง” สิ่งเหล่านี้ ทำให้พดลระลึกอยู่เสมอว่า จะต้องปกป้องและดำรงไว้ซึ่งสิ่งที่บรรพบุรุษรักษาไว้ให้ และไม่เคยมิว่า ตนเองเติบโตมาจากที่ไหน ด้วยเหตุนี้

พดลจึงอาสาเป็นแกนนำในฐานะเยาวชน คัดค้าน

โครงการก่อสร้างเขื่อนสาละวิน ซึ่งเป็นโครงการที่ชาวบ้านในเขตอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ไม่ปรารถนาให้เกิดขึ้นเป็นอย่างยิ่ง ด้วยความเชื่อว่า โครงการดังกล่าวจะนำมาซึ่งการสูญเสียทรัพยากรป่าไม้อย่างมหาศาล เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชาวสบเมย และพี่น้องชาวปกากะญอ การดำเนินงานของพดลเป็นไปอย่างสงบและงดงามผ่านพิธีกรรม การบวชป่า การสืบชะตาแม่น้ำสาละวิน และผ่านการให้ข้อมูลแก่นักวิจัยที่เข้ามาสำรวจ และศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างเขื่อน ด้วยความหวังว่าจะยับยั้งโครงการดังกล่าวมิให้เกิดขึ้น เพื่อรักษาระบบนิเวศน์ ความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่าพื้นที่บ้านเกิด และคงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของชาวสบเมยและพี่น้องชาวปกากะญอให้ดำรงไว้สืบต่อไป

“อยู่ดอย...ก็เป็นที่หนึ่งได้” ความฝันสู่เส้นทางนักการศึกษา

แม้ครอบครัว “อยู่พรหมแดน” จะไม่ประสบปัญหาในเรื่องสัญชาติ แต่เพื่อนบ้าน ไกล่เคียงและเพื่อน ๆ ของพดลต่างก็ประสบปัญหาในเรื่องดังกล่าวพอสมควร “ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสิทธิที่พวกเขาได้รับก็ไม่เท่ากับเรา ทำให้ผมได้เข้าใจถึงความไม่เท่าเทียมกันในสังคม โดยเฉพาะเรื่องการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่ผมให้ความสำคัญตลอด การศึกษาในมุมมองของผม คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม”



“ตอนเด็ก ๆ ผมเกือบจะไม่ได้เรียนหนังสือด้วยซ้ำ เนื่องจากไม่มีครูเข้าไปสอน เพราะหมู่บ้านอยู่ในพื้นที่ห่างไกลมาก แต่ผมมีความตั้งใจที่จะต้องเรียนหนังสือให้ได้ อยากให้คนในหมู่บ้านได้รู้ว่า การเรียนนั้นสำคัญมากเพียงใด และคงไม่เกินความสามารถของเด็กด้อยคนหนึ่ง อยู่ด้อย...ก็เป็นทีหนึ่งได้ คือสิ่งที่อยู่ในใจของผมตลอดมา”

ความฝันของนพดล คือ การได้เป็นครู เพื่อกลับไปสอนเด็ก ๆ ในพื้นที่ โดยเฉพาะเด็กด้อยโอกาสที่อยู่ห่างไกลความเจริญ อยากกลับไปพัฒนาบ้านเกิด และสร้างความเท่าเทียมกันในฐานะนักการศึกษา

“ผมจึงเลือกเรียนทางด้านศึกษาศาสตร์ และจะดีใจมากถ้าได้เห็นน้อง ๆ เด็ก ๆ ในหมู่บ้าน ได้มีโอกาสเรียนหนังสือเช่นเดียวกับผม พร้อมกันนี้ก็อยากปลูกฝังให้น้อง ๆ ได้ช่วยเหลือสังคมส่วนรวมตามกำลังที่มีด้วย เพราะการเรียนรู้ที่แท้จริงนั้น ไม่จำเป็นต้องอยู่ในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว แต่เป็นวิชาที่เราเรียนรู้จากการที่เราร่วมทำงานกับคนอื่นเพื่อส่วนรวม ซึ่งผมเรียกว่า วิชาชีวิต เป็นการเรียนรู้ทางสังคมด้วยตนเอง ทุกวันนี้...การทำกิจกรรมเพื่อสังคมจึงเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของผม”

สิทธิมนุษยชน...มีอยู่ในตัวของทุกคน



“เมื่อก่อนนั้น ผมยังไม่เข้าใจว่า สิทธิมนุษยชนคืออะไร เพียงแต่เคยได้ยินและเป็นคำที่คุ้นเคย เพราะหมู่บ้านชาวเดอของผมอยู่ในแนวเดียวกับศูนย์อพยพของชาวพม่า ซึ่งมีองค์กรระหว่างประเทศเข้าไปให้ความช่วยเหลือ แต่เมื่อผมได้ศึกษาเรียนรู้และมีประสบการณ์จากการทำงานเพื่อสังคม จึงได้รู้ว่าสิทธิมนุษยชน ไม่จำเป็นต้องไปหาที่อื่นไกล

เพราะสิทธิมนุษยชนมีอยู่ในตัวของคนทุกคน เป็นสิทธิที่ทุกคนมีอยู่ในฐานะที่เป็นมนุษย์ ทั้งสิทธิในการดำรงชีวิตอยู่ในส่วนบุคคลและสิทธิในการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งมีทั้งสิทธิตามกฎหมายและสิทธิที่มีอยู่โดยไม่ขึ้นอยู่กับบทบัญญัติตามกฎหมาย แต่เป็นสิทธิที่เกิดจากมาตรฐานของความถูกต้องและความเป็นธรรม ผมเห็นว่า การให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชนจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการก่อให้เกิดความเท่าเทียมกันทางสังคมและส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง”

การอยู่เพื่อตน...อยู่ได้แค่ชั่วชีวิต แต่ถ้าอยู่เพื่อสังคม...จะอยู่ชั่วนิรันดร์

“การได้อุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะการอยู่เพื่อตนนั้น... อยู่ได้แค่ชั่วชีวิต แต่ถ้าได้อยู่เพื่อสังคม เราจะอยู่ได้ชั่วนิรันดร์ ขอเพียงได้แค่ทำความดี



และประโยชน์ให้กับสังคมส่วนรวม และได้ฝากรอยทางที่ติดงาไว้ให้น้อง ๆ คนรุ่นหลังได้เดินตาม ผมไม่เคยลืมว่าผมเป็นเด็กชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงคนหนึ่งที่ได้มีโอกาสในเรื่องการศึกษาและการพัฒนาตนเอง ผมจึงมีความตั้งใจที่จะช่วยเหลือให้น้อง ๆ เด็กชาวเขาทุกคนได้รับโอกาสเช่นกันในเรื่องความเท่าเทียมกันทางการศึกษาและโอกาส

ในการพัฒนาตนเอง ที่สำคัญเสมอและไม่เคยเปลี่ยนแปลง คือ การเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นลูกศิษย์ที่ดีของคุณครู เป็นคนดีของสังคม และความตั้งใจที่จะได้ตอบแทนบุญคุณแก่แผ่นดินที่ให้กำเนิดมา...ประเทศไทย”

ปณิธานสูงสุดในชีวิตของเด็กหนุ่มชาวเขาที่มีหัวใจอันยิ่งใหญ่



ประเภทเด็กและเยาวชนหญิง

นางสาวนริศราวัลณ์ แก้วนพรัตน์

“สังคมไทยให้ความสนใจเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนในค่ายทหารมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการทบทวนวิธีปฏิบัติของครูฝึกต่อทหารใหม่ และอาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิธีปฏิบัติในเรื่องการเกณฑ์ทหารและการคัดเลือกทหารของกองทัพ รวมทั้งการปฏิบัติต่อบุคคลพลเรือนที่สามในการตรวจคัดเลือกทหารประจำกองประจำการด้วย ซึ่งขณะนี้ฉันมีแนวโน้มที่ดีขึ้น”



ชื่อ - นามสกุล นางสาวนริศราวัลณ์ แก้วนพรัตน์ (ชื่อเดิม ศิริวรรณ แก้วนพรัตน์)

วัน-เดือน-ปีเกิด ๒๗ มีนาคม ๒๕๓๔

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๔๔/๔ หมู่ที่ ๑๘
หอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถนนพหลโยธิน
ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๒๐
E-mail Love_mahavajiravudh@hotmail.com

การศึกษา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ ๒





งานกิจกรรมสำคัญ

- คณะกรรมการนักเรียน โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา ในพระอุปถัมภ์ ฯ ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๗ , ๒๕๕๐ และรองประธานนักเรียน ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๑
- ประธานโครงการ “ค่ายปันน้ำใจจากพี่สู่น้อง” ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ และ พ.ศ. ๒๕๕๑
- ประธานค่ายโครงการ “สัมมนานักเรียนเครือข่ายคุณธรรม เพื่อการเสริมสร้างจิตอาสาและการพัฒนาบุคลิกภาพภาวะผู้นำ” โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา ฯ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓
- ประธานค่ายโครงการ “จุดประกายผู้นำมหาวชิราวุธ เพื่อการเสริมสร้างเครือข่ายคุณธรรม จริยธรรม” ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๒ ภาคเรียนที่ ๑ โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา ฯ

ประสบการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน

เป็นผู้นำเรียกร้องความเป็นธรรมกรณีพลทหารวิเชียร เผือกสม ทหารกองประจำการสังกัดกองพลพัฒนาที่ ๔ ค่ายนราธิวาสราชนครินทร์ อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ผู้มีศักดิ์เป็นน้าชาย ถูกทำร้ายร่างกายโดยครูฝึกทหารใหม่ ได้รับบาดเจ็บสาหัสจนเสียชีวิต เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ ซึ่งส่งผลให้มีการดำเนินคดีผู้กระทำผิดอย่างเป็นรูปธรรม และก่อให้เกิดความตื่นตัวของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมไทย รวมทั้งเกิดการทบทวนวิธีปฏิบัติของครูฝึกต่อทหารใหม่

รางวัลและประกาศเกียรติคุณที่เคยได้รับ

รางวัลโล่พระราชทาน “นักเรียนดีศรีมหาวชิราวุธ” ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๓

ด้วยรักและศรัทธา “มหาวชิราวุธ” ต้นแบบของการทำความดี

นริศราวัลณ์ หรือ “น้องเมย์” เป็นสาวน้อยวัยยี่สิบต้น ๆ บุตรสาวคนโตของครอบครัว “แก้วพรตน์” บิดาคือ นายหัสชัย ซึ่งปัจจุบันถึงแก่กรรมแล้ว มารดาคือ นางกมล ด้วยครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรม ชีวิตในวัยเยาว์ของน้องเมย์จึงต้องช่วยบิดามารดาทำนา อยู่เป็นประจำ ทำให้เธอได้เรียนรู้และเข้าใจวิถีชีวิตของชาวนาเป็นอย่างดี แต่เพราะบิดาไม่ต้องการให้ลูก ๆ ต้องมาเป็นชาวนาเช่นเดียวกับพ่อแม่ จึงเห็นความสำคัญของการศึกษา และให้การสนับสนุนบุตรสาวอย่างเต็มที่ และน้องเมย์ก็เป็นเด็กเรียนดีมาโดยตลอด สอบได้ลำดับที่ ๑ เป็นประจำทุกปี เป็นตัวแทนของทางโรงเรียนเข้าร่วมแข่งขันวิชาการกับกลุ่มโรงเรียนในตำบลและอำเภอ รวมทั้งเป็นตัวแทนร่วมการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ อยู่เสมอ

น้องเมย์ได้เข้าศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี ณ สถานศึกษาแห่งนี้ ได้เปลี่ยนเด็กหญิงคนหนึ่งที่เคยสนใจแต่การเรียนและเล่นกีฬา ให้เป็นคนที่รักการทำความดีอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและเพื่อสังคม ตลอดเจ็ดปีเต็มที่เป็นลูกน้ำเงิน - ชาว “มหาวชิราวุธ” มิได้เป็นเพียงแค่โรงเรียน แต่เปรียบเสมือน “บ้าน” ของเธอด้วย เพราะได้พุ่มพัก หล่อหลอมให้เด็กเป็นคนดีและคนเก่งควบคู่กันไป จากที่น้องเมย์เคยเป็นคนขี้อายพูดน้อย ชอบอยู่

คนเดียว กลับกลายเป็นคนที่ร่าเริงแจ่มใส กล้าแสดงออกมากขึ้น มีความเป็นผู้นำ และมีจิตใจชอบช่วยเหลือผู้อื่น คุณครูทุกท่านที่น้องเมย์เรียกว่า “ครูพ่อ ครูแม่” ต่างมอบความรักความเอาใจใส่อบรมสั่งสอนเด็กนักเรียนทุกคนเสมือนลูกหลาน รุ่นพี่และรุ่นน้องต่างรักใคร่ให้ความช่วยเหลือดูแลซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี พรั่งพร้อมด้วยความอบอุ่นและมีความสุข





“หนูอยากตอบแทนบุญคุณของโรงเรียนให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ต้นแบบของหนูคือ
ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ท่านเป็นนักเรียนเก่าของมหาวิทยาลัยฯ ซึ่งเป็นต้นแบบของ
การเกิดมาต้องทำความดีตอบแทนคุณแผ่นดิน หากไม่มีมหาวิทยาลัยในวันนั้น คงไม่มีหนูในวันนี้”

ทุกชีวิตมีคุณค่า มีชีวิต มีสิทธิ แต่.....

เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ ครอบครัว “แก้วพรรัตน์” และ “เผือกสม” ได้รับทราบข่าวร้าย
และสะเทือนใจเป็นอย่างยิ่งคือ การเสียชีวิตของพลทหารวิเชียร เผือกสม บุคคลอันเป็นที่รัก
ของครอบครัว จากญาติของผู้ป่วยที่อยู่เตียงติดกันโทรศัพท์มาแจ้งข่าว แผลง้าวจากโรงพยาบาล
ระบุว่า ก่อนที่พลทหารวิเชียรจะสิ้นใจ ได้บอกกับคนในโรงพยาบาลว่า เขาถูกซ้อม มีเจ้าหน้าที่
ร่วมซ้อมทั้งหมด ๑๑ นาย

น้องเมย์เล่าว่า พลทหารวิเชียร เผือกสม เป็นน้าชายแท้ ๆ ของเธอ เรียนจบจากโรงเรียน
มหาวิทยาลัยฯ และจบการศึกษาระดับปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กำลังจะเข้า
รับพระราชทานปริญญาบัตรในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๔ ก่อนหน้านี้ได้ขอผ่อนผันการเกณฑ์ทหาร
เพราะอยู่ระหว่างบวชและกำลังศึกษาปริญญาโท หลังจากเรียนจบจึงมาสมัครเป็นทหารเกณฑ์
เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๕๔ และถูกส่งไปประจำการที่ค่ายปิเหล็ง กองพลพัฒนาที่ ๔ อำเภอบาง
ละมุง จังหวัดนครราชสีมา แต่ทนการฝึกหนักไม่ไหว
จึงหลบหนีกลับบ้านทั้งที่ไม่มีเงินค่ารถ แต่ถูกเจ้าหน้าที่
ติดตามตัวได้และนำกลับไปค่าย จนถูกลงโทษและ
เสียชีวิตในเวลาต่อมา แพทย์โรงพยาบาลนครราชสีมา
ราชนครินทร์ลงความเห็น่า พลทหารวิเชียรถูกทุบตีด้วย
ของแข็ง ทำให้ฟันหัก ซี่โครงแตก และเสียชีวิตด้วย
อาการไตวายเฉียบพลัน ด้วยวัยเพียง ๒๖ ปี เท่านั้น



ก้าวที่กล้าเพื่อครอบครัว...เพื่อพิทักษ์สิทธิมนุษยชน

การเสียชีวิตของนายชาย...พลทหารวิเชียร เผือกสม เป็นเหตุให้น้องเมย์ นริศรวาลณ์ ต้องเข้ามาต่อสู้เรียกร้องขอความเป็นธรรมเพื่อพิทักษ์สิทธิของผู้ตายและครอบครัวของเธอ โดยร่วมกับญาติเข้าแจ้งความที่ สน.เจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส และยื่นหนังสือขอความเป็นธรรมกับผู้บังคับบัญชาพล ร.๑๕ ต้นสังกัดของพล ร.๑๕๑ พัน.๓ ซึ่งเป็นพื้นที่เกิดเหตุ ส่งผลให้มีความพยายามยื่นข้อเสนอให้นางชาติคลุมหีบศพของพลทหารวิเชียร แต่น้องเมย์ปฏิเสธข้อเสนอของผู้แทนเจ้าหน้าที่ทหารในการนำองชาติคลุมหีบศพของนายชาย

“เพราะการคลุมองชาติ หมายถึงการตายในหน้าที่ แต่น้าของหนูตายเพราะลำแข้งของทหาร” นริศรวาลณ์ ให้เหตุผล เธอไม่หวาดหวั่นแม้ในระหว่างนั้น จะมีชายแปลกหน้า เข้าไปสอบถามข้อมูลของพลทหารวิเชียร และครอบครัวในหมู่บ้านอยู่เป็นระยะ ทำให้คุณยายของเธอ และครอบครัวต้องตกอยู่ในสภาพหวาดกลัว

“มีคนมาคุยกับยายของหนู ซึ่งเป็นแม่ของน้าวิเชียร ยายอายุ ๖๐ แล้ว เป็นชาวบ้านจบแค่ ป.๔ มีอาชีพทำนา ตอนนั้นหนูนั่งฟังอยู่กับยายด้วย เขบอกว่า ไหน ๆ คนก็ตายไปแล้ว ควรจะคิดถึงคนที่ยังมีชีวิตอยู่มากกว่า ร้องเรียนไปก็เท่านั้น มีแต่เสียกับเสีย ยายเป็นแค่ชานา จะเอาอะไรไปสู้กับเขา ถ้าตายในหน้าที่ยังได้เงินทดแทนแสนสองแสน แต่หนูยืนยันว่า ต่อให้ได้เงิน ๑๐ ล้าน แต่คนผิวยังลอยนวล กับไม่ได้อะไรแม้แต่บาทเดียว หรือต้องเสียเงินเพิ่ม แล้วคนกระทำความผิดได้รับการลงโทษ หนูและครอบครัวขอเลือกสิ่งหลัง เพราะไม่อยากให้เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นกับใครอีก”



ในฐานะที่เป็นนักศึกษาลูกแม่โดม นริศรวัลณ์ จึงขอความช่วยเหลือจากศูนย์นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และภาควิชาการพัฒนากฎหมาย คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พร้อมกับเข้ายื่นหนังสือร้องขอความเป็นธรรมต่อแม่ทัพภาคที่ ๔ ซึ่งดูแลค่ายทหารในพื้นที่ภาคใต้ แต่ไม่ได้มีความคืบหน้า

เมื่อยังไม่มีความคืบหน้าใด ๆ เธอจึงเข้าร้องเรียนขอความเมตตาจาก ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี และรัฐบุรุษ ซึ่งเป็นศิษย์เก่าโรงเรียนมหาวชิราวุธ ฯ สถาบันการศึกษาเดียวกับนริศรวัลณ์ และพลทหารวิเชียร ทำให้กองทัพภาคที่ ๔ มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงดังกล่าวขึ้น นอกจากนั้น เธอยังได้ยื่นหนังสือขอความเป็นธรรมต่อผู้บัญชาการทหารบก คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมกับขอความช่วยเหลือจากสภาทนายความแห่งประเทศไทย สื่อมวลชนต่าง ๆ และยื่นหนังสือร้องขอให้มีการแต่งตั้งตำรวจสืบสวนจากส่วนกลางเข้าไปตรวจสอบและช่วยเหลือการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.เจาะไอร้อง ด้วย



ขอให้การเสียชีวิตของพลทหารวิเชียร เพื่อทรมาน เป็นกรณีสุดท้าย จากการสอบถาม

“สำหรับหนู สมัยก่อนทหารและตำรวจคือฮีโร่ประจำใจของหนู แต่เมื่อเกิดเหตุเสียชีวิตของนายชายซึ่งถูกรุมข่มขืนทำร้ายร่างกายโดยฝีมือครูฝึกในค่ายปเลียงอย่างโหดร้าย ทำให้น่าเสียชีวิตจากไตวายเฉียบพลันจากกล้ามเนื้อที่ได้รับบาดเจ็บอย่างรุนแรง หนูจำเป็นต้องเรียกร้องหาความชอบธรรมให้กับครอบครัว ต้องการให้ผู้กระทำความผิดทุกนายรับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้กระทำลงไป ขอให้ทุกคนได้รับโทษตามกฎหมาย และหนูต้องการสะท้อนความจริงให้สังคมได้รับรู้ถึง ‘ความรุนแรงในระบบค่ายทหารของสังคมไทยเป็นสิ่งที่ต้องเร่งแก้ไขปรับปรุง’

เพื่อหาแนวทางป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์เช่นเดียวกันนี้กับพลทหารคนอื่นอีก หนูหวังเป็นอย่างยิ่งว่า กรณีพลทหารวิเชียร เผือกสม น้ำของหนูจะเป็นกรณีสุดท้าย”

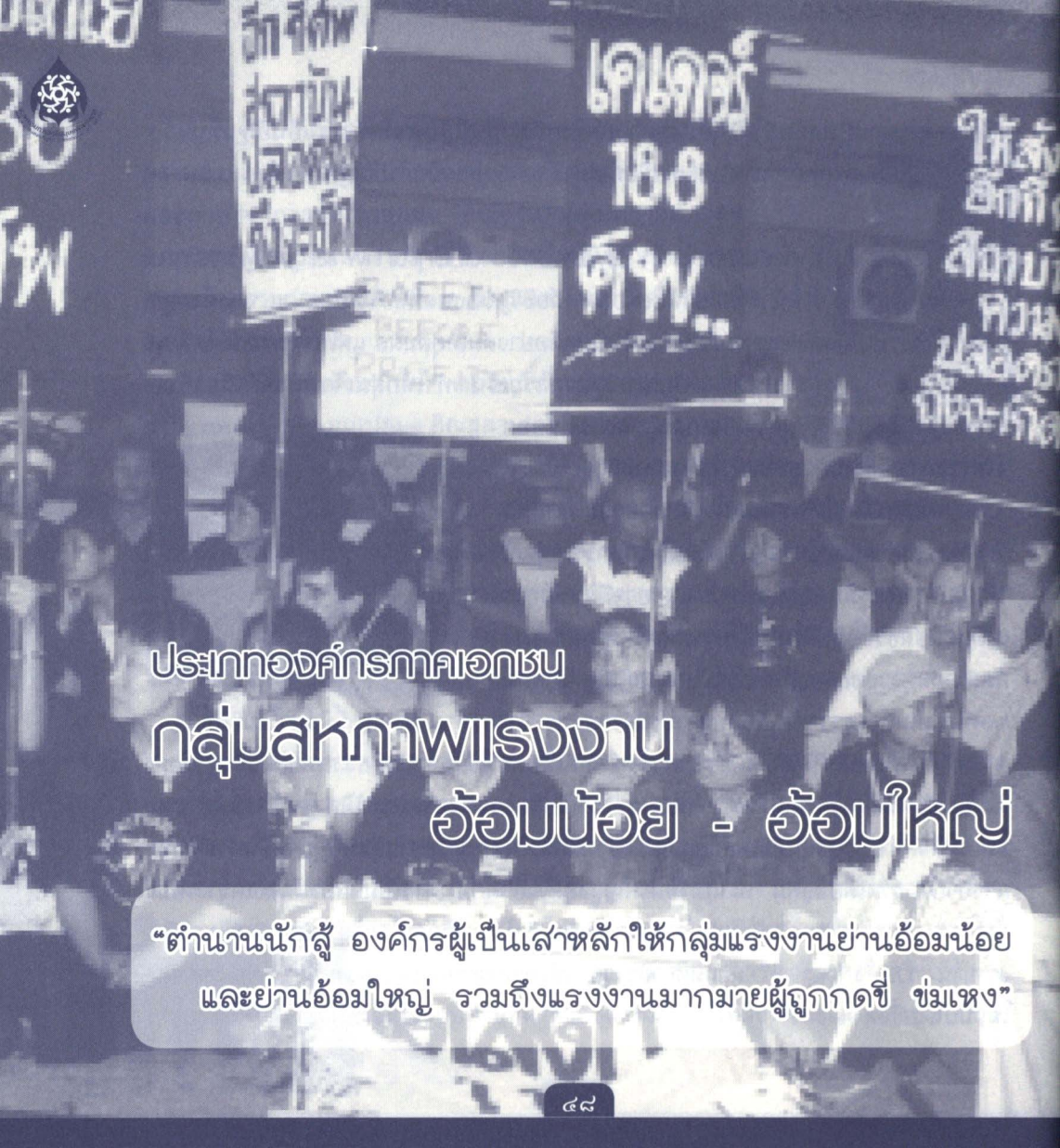
สุพินอันยิ่งใหญ่...นักสังคมสงเคราะห์ แม่พิมพ์ของชาติที่มีคุณภาพ และดูแลผู้ไร้พระคุณ

ในเบื้องต้นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเสียชีวิตของพลทหารวิเชียร ฯ บางส่วนถูกลงโทษด้วยการ “กักขัง” และยังไม่มีการดำเนินคดีอย่างสมเหตุสมผล แต่เพราะการขับเคลื่อนของน้องเมย์ เรื่องราวโหดร้ายเผยแพร่สู่สาธารณชน ทำให้กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการรุมทำร้ายถูกระบุความผิดและถูกลงโทษให้ออกจากราชการ พร้อมกับถูกส่งตัวไปดำเนินคดี

“สังคมไทยให้ความสนใจเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนในค่ายทหารมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการทบทวนวิธีปฏิบัติของครูฝึกต่อทหารใหม่ และอาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิธีปฏิบัติในเรื่องการเกณฑ์ทหารและการคัดเลือกทหารของกองทัพบก รวมทั้งการปฏิบัติต่อบุคคลเพศที่สามในการตรวจคัดเลือกทหารประจำกองประจำการด้วย ซึ่งขณะนี้มีแนวโน้มที่ดีขึ้น”

สาวน้อยนักศึกษาจากธรรมศาสตร์คนนี้เป็นคนที่รักความยุติธรรมและความถูกต้องเป็นอันดับหนึ่ง แต่หากมีเวลาว่างเธอจะอ่านหนังสือธรรมะหรือประวัติศาสตร์ และทำงานอดิเรกที่รักคือ การเย็บปักถักร้อย และงานฝีมือ นอกเหนือจากสิ่งที่ปฏิบัติเป็นประจำคือ การทำกิจกรรมเพื่อสังคม เป้าหมายสำคัญสูงสุดในชีวิตคือ การเป็นนักสังคมสงเคราะห์ที่มีคุณภาพ เดินตามความฝันที่จะเป็นครูสอนหนังสือให้เด็ก ๆ ที่ด้อยโอกาส ดูแลแม่และยายอีก ๔ ท่าน รวมทั้ง “ครูแม่” ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อตอบแทนพระคุณความดีของท่านเหล่านั้น ในบั้นปลายชีวิต ***





ประเภทองค์กรภาคเอกชน
กลุ่มสหภาพแรงงาน
อ้อมน้อย - อ้อมใหญ่

“ตำนานนักสู้ องค์การผู้เป็นเสาหลักให้กลุ่มแรงงานย่านอ้อมน้อย
และย่านอ้อมใหญ่ รวมถึงแรงงานมากมายผู้ถูกกดขี่ ช่มเหง”

ชื่อองค์กร

กลุ่มสหภาพแรงงานอ้อมน้อย - อ้อมใหญ่

ที่ตั้ง

๒๐๐/๑๑ หมู่ ๖ ต.อ้อมน้อย อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร ๗๔๑๓๐

โทรศัพท์ ๐๒ ๘๑๐ ๔๖๔๘

ประสบการณ์/ผลงานด้านสิทธิมนุษยชน

เป็นองค์กรที่ต่อสู้เคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของผู้ใช้แรงงานมาโดยตลอด ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ทั้งการเคลื่อนไหวปรับค่าจ้างขั้นต่ำ การใช้ความรุนแรงในที่ทำงาน ผลักดัน พระราชบัญญัติประกันสังคม การลาคลอดบุตรของผู้ใช้แรงงานจาก ๖๐ วันเป็น ๙๐ วัน การเรียกร้องกรณีเคเตอรื เพื่อเรียกค่าทดแทนให้ผู้ใช้แรงงานที่เสียชีวิตและบาดเจ็บ อีกทั้งยังได้ช่วยเหลือโดยอบรมความรู้เกี่ยวกับสิทธิและมีศูนย์ประสานงานกฎหมายเพื่อป้องกันการถูกละเมิดสิทธิ



กิจกรรมสำคัญ



จากปัจจุบันถึงอดีต เดินทางย้อนกาลเวลาไปถึงวันที่กลิ่นอายของเผด็จการยังคลั่งคลุ้ง ตลบฟุ้งไปในทุกหัวงำทำนองของชีวิต สังคมไทยก่อนที่จะมีองค์กรสิทธิมากมายที่คอยเป็นหูเป็นตาให้กับผู้ทุกข์ยากอย่างทุกวันนี้ ผู้ใช้แรงงานสมัยนั้นยังคงก้มหน้า ก้มตาทำงานตามหน้าที่ของตน งานหนักตลอด ๗ วัน ไม่มีวันหยุดพัก ไม่มีสิทธิลาใด ๆ ทั้งสิ้น ถ้าเจ็บป่วยไม่มีแรงมาทำงาน นั่นหมายถึงว่าวันนั้นก็จะมีเงินซื้อข้าวกิน คำว่าประกันสังคมที่เราได้ยินจนชินหู เป็นคำที่พวกเขาเหล่านั้นไม่คุ้นเคย ทั้งหมดทั้งปวงเพื่อแลกกับค่าแรงวันละ ๑๖ บาท (พ.ศ. ๒๕๑๗) และนี่เองเป็นจุดเริ่มต้นของตำนานนักสู้ กลุ่มสหภาพแรงงานอ้อมน้อย - อ้อมใหญ่ องค์กรผู้เป็นเสาหลักให้กลุ่มแรงงานในย่านอ้อมน้อย สมุทรสาคร และ ย่านอ้อมใหญ่ นครปฐม รวมถึงแรงงานมากมายผู้ถูกกดขี่ ข่มเหง ถูกลิดรอนสิทธิที่พึงมีพึงได้ของตัวเองจากนายจ้าง

กลุ่มสหภาพแรงงานอ้อมน้อย อ้อมใหญ่ แรกเริ่มแต่เดิมเป็นเพียงกลุ่มแรงงานไม่กี่คน ที่เคลื่อนไหวเรียกร้องสิทธิของตัวเองจากนายจ้างตามมี ตามเกิด ขาดการสนใจโยติจากนโยบายรัฐบาลสมัยนั้น ที่มุ่งเอื้อประโยชน์ให้กลุ่มนายทุน จากการเร่งสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จนกระทั่งปี ๒๕๑๕ จึงมีการรวมกลุ่มกันก่อตั้งสมาคมลูกจ้าง ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๐๓ เริ่มจาก “สมาคมลูกจ้างอุตสาหกรรมผ้าสมุทรสาคร” “สมาคมลูกจ้างสิ่งทอนครปฐม” และ “สหภาพแรงงานโลหะและจักรกลแห่งชาติ” เพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำกับลูกจ้างในเขตพื้นที่ และเป็นองค์กรนำในการเคลื่อนไหว ซึ่งทำงานต่อสู้ร่วมกันและเป็นที่รู้จักกันในนาม “สหภาพกรรมกรอ้อมน้อย” อันเป็นจุดเริ่มต้น การเคลื่อนไหวที่เป็น

รูปธรรมของแรงงานอ้อมน้อย - อ้อมใหญ่ เหตุผลในการต้องรวมตัวกันต่อสู้ เพราะแรงงานเองขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดปัจจัยในการต่อสู้จึงต้องรวมตัวกันเพื่อสร้างดุลย์อำนาจ การต่อรอง และเพื่อเป็นขวัญกำลังใจของแรงงาน

กลุ่มสหภาพ ฯ เริ่มมีบทบาทที่ชัดเจนในการเคลื่อนไหวเพื่อยกระดับนโยบายรัฐ ในการ **กรณีการปรับค่าจ้างขั้นต่ำ** ตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ โดยในเดือนมิถุนายน ๒๕๑๗ กรรมกรอ้อมน้อย ประมาณ ๔,๐๐๐ คน ได้เดินขบวนมาราธอน จากอ้อมน้อยถึงพระประแดง สมทบกรรมกรจากพระประแดงไปสนามหลวง ซึ่งเป็นระยะทางกว่า ๖๐ ก.ม. สมทบกับกรรมกรย่านรังสิต เพื่อเรียกร้องรัฐบาลให้แก้ไขกฎหมายแรงงาน ๖ ข้อ ซึ่งมีเรื่องการปรับปรุงอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ รวมอยู่ด้วย ในการเดินขบวนครั้งนี้ กรรมกรได้ปักหลักชุมนุมอยู่ที่ท้องสนามหลวงเป็นเวลา ๗ วัน ๘ คืน ร่วมกับกรรมกรย่านพระประแดง และรังสิต โดยได้รับแรงสนับสนุนจากนักศึกษาประชาชน และถือเป็นครั้งแรกที่ขบวนการนักศึกษาภาคกลางคลุกคลีกับการต่อสู้ของกรรมกรอย่างเปิดเผย กรรมกรเรียกร้องให้ปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจาก ๑๖ บาท เป็น ๒๕ บาท ในที่สุดในเดือนกรกฎาคม ก็มีการปรับค่าจ้างขั้นต่ำ จาก ๑๖ บาท เป็น ๒๐ บาท และปรับเพิ่มเป็น ๒๕ บาท ใน ปี ๒๕๑๘ - ๒๕๑๙ หลังจากนั้น เป็นต้นมากลุ่มสหภาพฯ ก็รณรงค์ เพื่อเรียกร้องให้มีการปรับค่าจ้างขั้นต่ำให้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และมีแนวทางที่ชัดเจน ที่จะเรียกร้องต่อสู้ให้มีการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ ในอัตรา ๔๒๑ บาททั่วประเทศ





นอกจากนี้ยังมีการเคลื่อนไหวอีกมากมายที่กลุ่มสหภาพ ฯ ได้รวมตัวกันเคลื่อนไหวต่อสู้ ด้วยความอดทนทั้งผู้นำ ตัวแรงงาน ที่รวมกันอย่างสามัคคี กลมเกลียว เสียสละ เห็นอกเห็นใจกันผ่านทั้งการถูกจับ ถูกใส่ร้าย ถูกกลั่นแกล้ง ทั้งจากนายทุน และตำรวจ หลายคนต้องเข้าไปใช้ชีวิตในกรงขัง แต่ทั้งหมดก็รวมใจกันฟันฝ่าปัญหาต่าง ๆ มาได้ แม้ทุกคนจะไม่ได้ร่ำรวยเงินทอง ต่างหาเลี้ยงปากท้องครอบครัวแบบหาเช้ากินค่ำกันทั้งนั้น อาทิเช่น **การรณรงค์กรณีการใช้ความรุนแรงต่อกรรมกร** ทั้งจากกรณีคนงานหญิงแสดดนตรีดการ์เมนต์ที่ถูกตำรวจเข้าตี และกรณีความรุนแรงต่อคนงานในโรงแรมดุสิตธานี การเสียชีวิตของ สำราญ คำกลั่น ซึ่งโดนอันธพาลที่นายจ้างจ้างมาก่อข่มขู่คนงานในการชุมนุมยิง จากกรณีนัดหยุดงานบริษัทผลิตภัณฑ์กระเบื้องดินเผาอ้อมน้อย

การคัดค้านการขึ้นราคาข้าวสาร ให้ประกันราคาข้าวเปลือก เริ่มในเดือนธันวาคม ๒๕๑๘ สหภาพ ฯ อ้อมน้อย - อ้อมใหญ่ ได้นำคนงานจำนวนมากคัดค้านการขึ้นราคาน้ำมัน มีนาคม ๒๕๑๙ กรรมกรอ้อมน้อย - อ้อมใหญ่ เป็นกำลังหนุนสำคัญในการต่อสู้คัดค้านรัฐบาลเรื่องการขึ้นราคาข้าวสารและสนับสนุนการประกันราคาข้าวเปลือก ซึ่งขณะนั้นมีสหภาพ ฯ จำนวนมากนำโดยสภาแรงงานแห่งประเทศไทย คุณไพศาล ธวัชชัยนันท์ ประสานกับศูนย์กลางนิสิต



นักศึกษาแห่งประเทศไทย กลุ่มนักศึกษาประชาชน และสหพันธ์ชาวนาชาวไร่แห่งประเทศไทย มีผู้เข้าร่วมมากกว่า ๒๐,๐๐๐ คน จนเป็นผลให้รัฐบาลยอมรับข้อเสนอของกรรมกรและผู้ประท้วงในการลดราคาข้าวสาร จากถึงละ ๗๕ บาท เหลือถึงละ ๕๐ บาท และตั้งกรรมการร่วมกำหนดราคาข้าวเปลือกที่เหมาะสม

การเคลื่อนไหว พระราชบัญญัติประกันสังคม โดยความร่วมมือระหว่างกลุ่มสหภาพแรงงาน ๓ ย่าน ๑. กลุ่มย่านอ้อมน้อย - อ้อมใหญ่ ๒. กลุ่มย่านพระประแดง ๓. กลุ่มย่านรังสิต และกลุ่มสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์นำไปสู่ การชุมนุมใหญ่ที่ท้องสนามหลวงในเย็นวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๒ และเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการประสานงานระหว่างองค์กรแรงงาน



องค์การนักศึกษาและองค์กรพัฒนาเอกชน ในเวลาต่อมา มีการประชุมช่วงเดือนเมษายน วางแผนเคลื่อนไหวผลักดันกฎหมายประกันสังคมต่อวุฒิสภาที่จะบรรจุเข้าวาระ ๑ ในวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓ โดยที่ประชุมมีมติออกมาเคลื่อนไหวกดดันวุฒิสมาชิก และมีการอดอาหารประท้วงของผู้นำแรงงานหลายคน

ต่อเนื่องยาวนานมาจนในที่สุดก็ผลักดัน พระราชบัญญัติประกันสังคมออกมาได้เป็นผลสำเร็จ ในวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

การเรียกร้องสิทธิลาคลอดบุตร จาก ๖๐ วันเป็น ๙๐ วัน รวมทั้งการสงเคราะห์บุตรกับกลุ่มบูรณาการแรงงานสตรี โดยการเคลื่อนไหวเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ - ๒๕๓๖ โดยมีการทำงานร่วมกับองค์กรต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง เช่น วิธีการทำงานก็ได้ไปคุยกับผู้แทนนักการเมืองที่เป็นผู้หญิง มีนักวิชาการช่วยให้ข้อมูลด้วย มีเวทีประชุมร่วมที่รัฐสภา และยื่นหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีหลายครั้ง และมีการให้ข้อมูลต่อสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังมีอีกหลายกรณี เช่น การรณรงค์เคลื่อนไหวคัดค้านการจ้างงานระยะสั้น ในช่วงปี



๒๕๓๑ - ๒๕๓๒ และเหตุการณ์โศกนาฏกรรมคนงานเคเดอร์ ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ซึ่งเกิดเหตุการณ์ไฟไหม้ โรงงานทำตุ๊กตาของเด็กเล่น และมีคนงานตายจำนวน ๑๘๘ ศพ เป็นชาย ๑๔ คน ผู้หญิงถึง ๑๗๔ คน บาดเจ็บอีก ๔๖๙ คน ทำให้ประชาชนสะท้อนขวัญไปทั่วโลก มีการเรียกร้องให้จ่ายค่าทดแทนกรณีการเสียชีวิต กรณีทุพพลภาพ รวมทั้งกรณีเจ็บป่วย รวมทั้งทุนการศึกษา



สำหรับลูกของผู้ตาย ทุกคนจนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และเรียกร้องให้วันที่ ๑๐ เดือนพฤษภาคม ของทุกปีเป็นวันแห่งความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการต่อสู้ถึงสิทธิการถูกกดขี่ข่มเหง คุณค่าความเป็นคนได้ชัดเจนผ่านตัวอักษรดังนี้

“ดิฉันได้เห็นข่าวลูกสาวเศรษฐีแต่งงานเป็นงานช่าง มีผู้ใหญ่ไปร่วมมากมาย ได้ของขวัญล้นหลาม อดสะท้อนใจถึงคนงานหญิงหลายชีวิตในโรงงานที่ตระกูลของท่านเป็นเจ้าของร่วมอยู่ไม่ได้ เธอเหล่านั้นไม่มีโอกาสที่จะได้เสวยสุขแม้เพียงกระฝักกรีนของท่านเศรษฐีทั้งหลาย เมื่อตายไปโดยชะตากรรมที่เธอไม่ได้เลือก และโดยความทารุณที่สร้างขึ้นทางอ้อมจากเส้นทางที่นำไปสู่ความเป็นเศรษฐีของคนที่ยกแรงงานของเธอ ค่าชีวิตของเธอกลับถูกต่อรองคนเขาหาว่าเธอเป็นแค่แรงงานผู้หญิง ค่าไม่ควรเกินแสนบาท ดิฉันคับแค้นใจ ทำไมชีวิตของคนที่ทำงานหนักหาเลี้ยงคนอื่น ให้กำไรกับผู้จ้าง ให้ค่าเล่าเรียนแก่น้อง ให้ความอยู่รอดกับพ่อแม่ ให้นาคตกกับลูกหลาน ให้ความสุขกับพี่น้อง จึงถูกตีค่าต่ำกว่าชีวิตลูกสาวเศรษฐีที่อย่างมากที่สุด ก็เพียงแต่หาเงินเพิ่มความมั่งคั่งที่มีอยู่แล้วเติมให้เพิ่มขึ้นไปอีก”

(ธีรนาถ กาญจนอักษร, ทุน รัฐ แรงงานฯ: ๓๓๙)

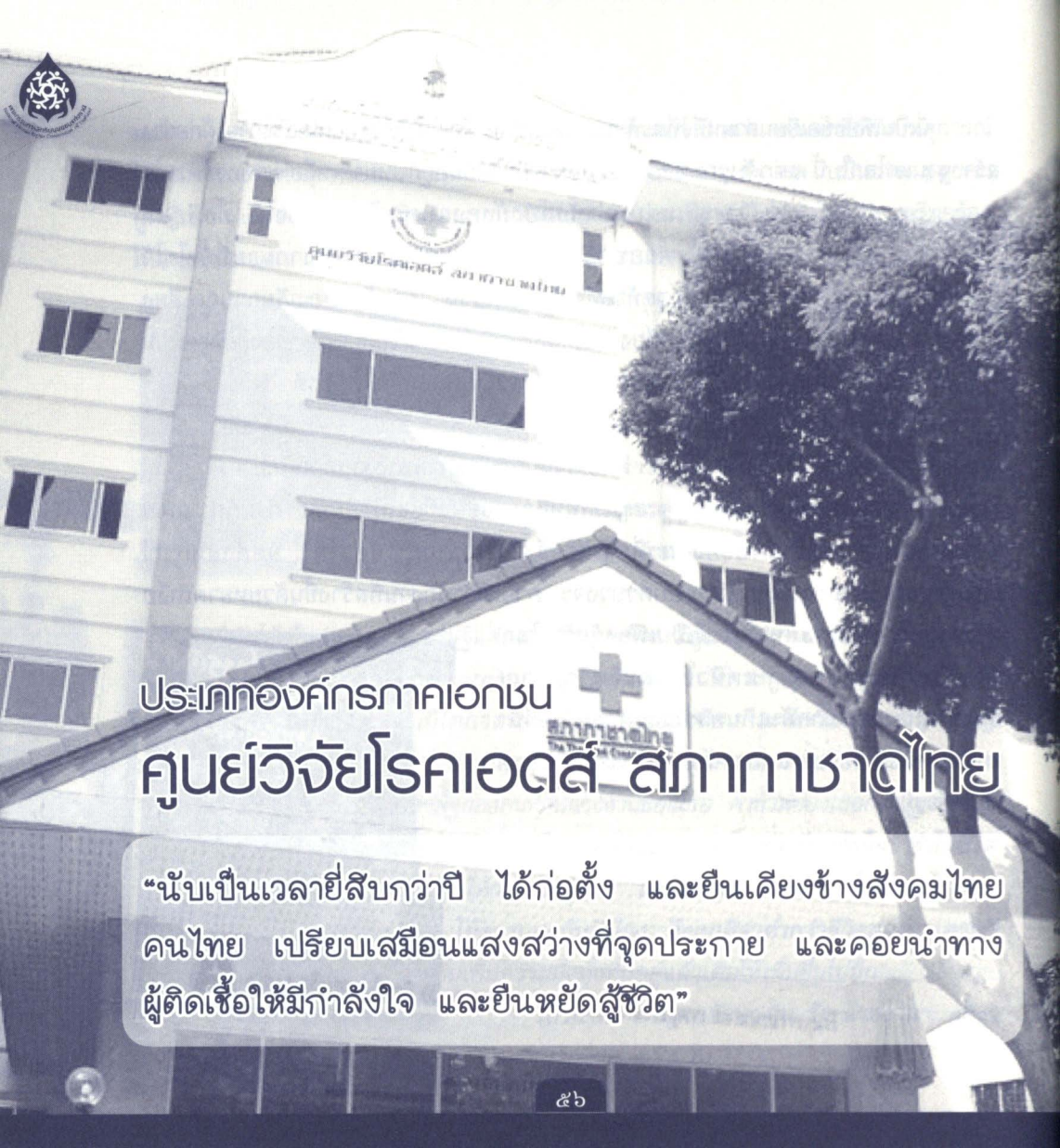
นี่เป็นเพียงข้อเขียนส่วนหนึ่งที่สะท้อนมุมมอง ชีวิต คุณค่า สิทธิของผู้ใช้แรงงาน ผู้ก่อร่าง
สร้างฐานแกโลกใบนี้ แต่กลับถูกมองอย่างด้อยค่า มีชีวิตขึ้นอยู่กับหยาตเหวี่ยง แรงกายตัวเอง

แต่บนบ่าทั้งสองยังคงแบกภาระหนักอึ้งไว้ ทั้งพ่อแม่
ครอบครัวที่รอคอย จากความหวังมากมายที่ตั้งใจไว้
สุดท้ายทำได้เพียงดิ้นรน ไหว่คว่ำ ร้องเรียกจนสุดเสียง
เพียงหวังให้สิทธิ คุณค่าของตัวเอง คุณค่าของผู้ใช้แรงงาน
เพิ่มมากขึ้นมา แม้แต่เพียงน้อยนิดก็ยังดี



ปัจจุบันกลุ่มสหภาพแรงงานอ้อมน้อย - อ้อมใหญ่
ยังคงให้ความช่วยเหลือแรงงานผู้ถูกละเมิดสิทธิอย่างเข้มแข็งและเข้มข้น ผ่านผู้นำหลาย
ต่อหลายรุ่น ด้วยการจัดตั้งองค์กรที่เข้มแข็งและมีรูปแบบ ให้ความรู้ จัดตั้งสหกรณ์
มีทีมงานกฎหมายคอยช่วยเหลือแบบครบวงจร ภายใต้สำนักงานที่สร้างขึ้นด้วยหยาตเหวี่ยง
แรงงานของกลุ่มเอง ทุกคนแม้เป็นเพียงผู้สร้างโลก
ด้วยมือน้อยดูด้อยค่า แต่หัวใจและจิตวิญญาณ
ของนักสู้้นักกลับมากลั่นเกินพรรณนาด้วยหัวใจที่นำ
การวะ ทั้งยังควรค่าแก่การนับถือและเชิดชูเกียรติ
เป็นอย่างยิ่ง





ประเภทองค์กรภาคเอกชน

ศูนย์วิจัยโรคเอดส์ สภากาชาดไทย

“นับเป็นเวลาสี่สิบกว่าปี ได้ก่อตั้ง และยืนเคียงข้างสังคมไทย
คนไทย เปรียบเสมือนแสงสว่างที่จุดประกาย และคอยนำทาง
ผู้ติดเชื่อให้มีกำลังใจ และยืนหยัดสู้ชีวิต”

ชื่อองค์กร

ศูนย์วิจัยโรคเอดส์ สภากาชาดไทย

ที่ตั้ง

๑๐๔ ถนนราชดำริ ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

โทรศัพท์ ๐๒ ๒๕๖ ๔๑๐๗ - ๐๙ โทรสาร ๐๒ ๒๕๔ ๗๕๗๗

อีเมลล์ aids@trcarc.org www.trcarc.org

ประสบการณ์/ผลงานด้านสิทธิมนุษยชน

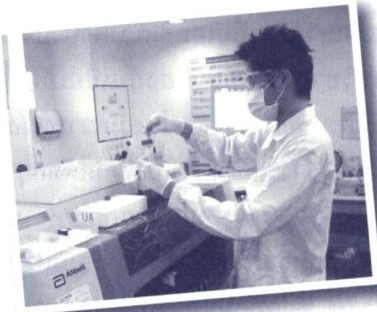
เป็นองค์กรแรกของประเทศไทยที่สร้างขึ้นเพื่อดูแลรักษาผู้ติดเชื้อเอดส์แบบครบวงจร รวมถึงการพัฒนาและวิจัยศึกษาตัวยาและความรู้ด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเชื้อเอดส์อย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับในระดับภูมิภาค ช่วยให้ผู้ติดเชื้อในประเทศไทยมีความหวัง และมองเห็นหนทางในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ต่อไป



ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๘ สังคมไทยตกอยู่ในความตระหนกตกตื่น อันเนื่องมาจากการตรวจพบผู้ป่วยโรคเอดส์ ๒ ราย ซึ่งสมัยนั้นความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อโรคเอดส์ยังมีน้อย หรือแทบจะเรียกได้ว่าไม่มีเลย จึงทำให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ตามมาทั้งตัวผู้ป่วยเอง ญาติพี่น้อง หรือแม้กระทั่งบุคคลทั่วไปในสังคม ความกังวลใจ ความทุกข์ในสังคมเพิ่มขึ้น แต่ความสุขลดลงอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นเอง สภากาชาดไทยซึ่งเป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนและดำเนินงานด้านสาธารณสุขให้กับสังคมไทย



ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและการแก้ปัญหา ซึ่งจะต้องบูรณาการกันในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการแพทย์ เรื่องวิชาการ ตลอดจนการให้บริการแก่ผู้ติดเชื้อ จึงจัดตั้งโครงการโรคเอดส์ สภากาชาดไทยขึ้น เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ เพื่อเป็นแกนในการประสานการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของสภากาชาดไทยที่เกี่ยวข้องกับเอดส์ ภายใต้การดำเนินงานในด้านของศาสตราจารย์ นายแพทย์ประพนธ์ ภาณุภาค ซึ่งปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อหน่วยงานเป็นศูนย์วิจัยโรคเอดส์ สภากาชาดไทย



ศูนย์วิจัยโรคเอดส์สภากาชาดไทย มีหน้าที่ในการดำเนินงานด้านการป้องกัน และรักษาเอดส์ โดยอาศัยขบวนการวิจัย เพื่อสร้างรูปแบบที่เหมาะสมกับสังคม โดยอาศัยมิติทางด้านสังคม ด้านระบาดวิทยา การมีส่วนร่วมของชุมชน และผู้ติดเชื้อ รวมทั้งการบริหารการจัดการแบบครบวงจร และปัจจุบันทางศูนย์วิจัย ฯ ได้มีการทำงานและประสาน

ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งมีทั้งการศึกษาวิจัยและเป็นที่ปรึกษา รวมถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทั้งด้านการแพทย์ และสังคมศาสตร์เกี่ยวกับงานด้านโรคเอดส์ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และเพศศึกษา ซึ่งหน้าที่และภารกิจการทำงานของศูนย์วิจัย ฯ ที่ได้ปฏิบัติต่อเนื่องมานั้น ทำให้ผู้ติดเชื้อได้รับประโยชน์มากมายและมีแรงใจที่จะดำเนินชีวิตต่อไป ในสังคมอีกทั้งหลายโครงการที่ตั้งขึ้นยังช่วยคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานในด้านต่าง ๆ ของผู้ติดเชื้อรวมถึงประชาชนผู้มาใช้บริการอีกด้วย อาทิ เช่น

คลินิกนิรนาม เป็นคลินิกให้คำปรึกษา และตรวจโรคเอดส์ ที่สมบูรณ์แบบแห่งแรกของประเทศไทย และยังเป็นคลินิกที่ได้รับความนิยมไว้วางใจและมียอดผู้มาใช้บริการมากที่สุดในประเทศ จุดเด่นของคลินิกนิรนาม นอกจากการให้บริการแบบครบวงจรเกี่ยวกับโรคเอดส์ และโรคเริมอื่น ๆ แล้ว ยังเก็บความลับของผู้ใช้บริการได้อย่างดีเยี่ยมโดยไม่ต้องส่งรายชื่อผู้ติดเชื้อเอดส์รายงานแก่กระทรวงสาธารณสุข ยังผลให้ผู้ติดเชื้อเกิดความสบายใจและสามารถใช้ชีวิตร่วมกับคนทั่วไปในสังคมได้อย่างปลอดภัย และมีความสุข



โครงการลดการติดเชื้อเอดส์จากแม่สู่ลูก เป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้หญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อซึ่งมีฐานะยากจน สามารถเข้าถึงยาต้านไวรัส ๙ ที่จะช่วยป้องกันไม่ให้ลูกติดเชื้อจากแม่ได้ ทั้งยังเป็นโครงการซึ่งบุกเบิกนำหน้านโยบายรัฐบาล และแม่ผู้มาใช้บริการจะมีฐานะยากจน แต่การให้บริการยังคงใช้ด้วยยาที่มีประสิทธิภาพสูง ส่งผลให้โครงการนี้ได้รับรางวัล Best Practice จาก UNAIDS ในปี ๒๕๔๓ ซึ่งโครงการลดการติดเชื้อเอดส์จากแม่สู่ลูกนี้ยังได้รับการอุปถัมภ์โครงการจากพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลีพระวรราชาทินัดดามาตุอีกด้วย



HIV-NAT เป็นศูนย์การศึกษาวิจัยทางคลินิกด้านโรคเอดส์แห่งแรกในเอเชีย ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากคลินิกผู้ติดเชื้อเอดส์ที่มีชื่อเสียงของออสเตรเลียและเนเธอร์แลนด์ อีกทั้งความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องทำให้ได้รับการสนับสนุนด้านตัวยาและทุนการวิจัยจากต่างประเทศ ส่งผล HIV-NAT กลายเป็นศูนย์กลางการศึกษาด้านโรคเอดส์ที่ได้มาตรฐานระดับสากลของภูมิภาค ซึ่งช่วยสร้างเสริมองค์ความรู้ให้กับบุคลากรทางการแพทย์จำนวนมาก อีกทั้งยังก่อประโยชน์โดยตรงกับผู้ติดเชื้อซึ่งจะได้รับยาที่ทันสมัยอยู่ตลอด โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยหรือไม่เสียค่าใช้จ่ายเลย

ชมรมเพื่อนวันพุธ เป็นชมรมผู้ติดเชื้อเอดส์แห่งแรกของเอเชีย โดยเป็นการรวมตัวกันของผู้ติดเชื้อซึ่งมีสวนสำคัญในการช่วยผลักดันนโยบายต่าง ๆ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิ



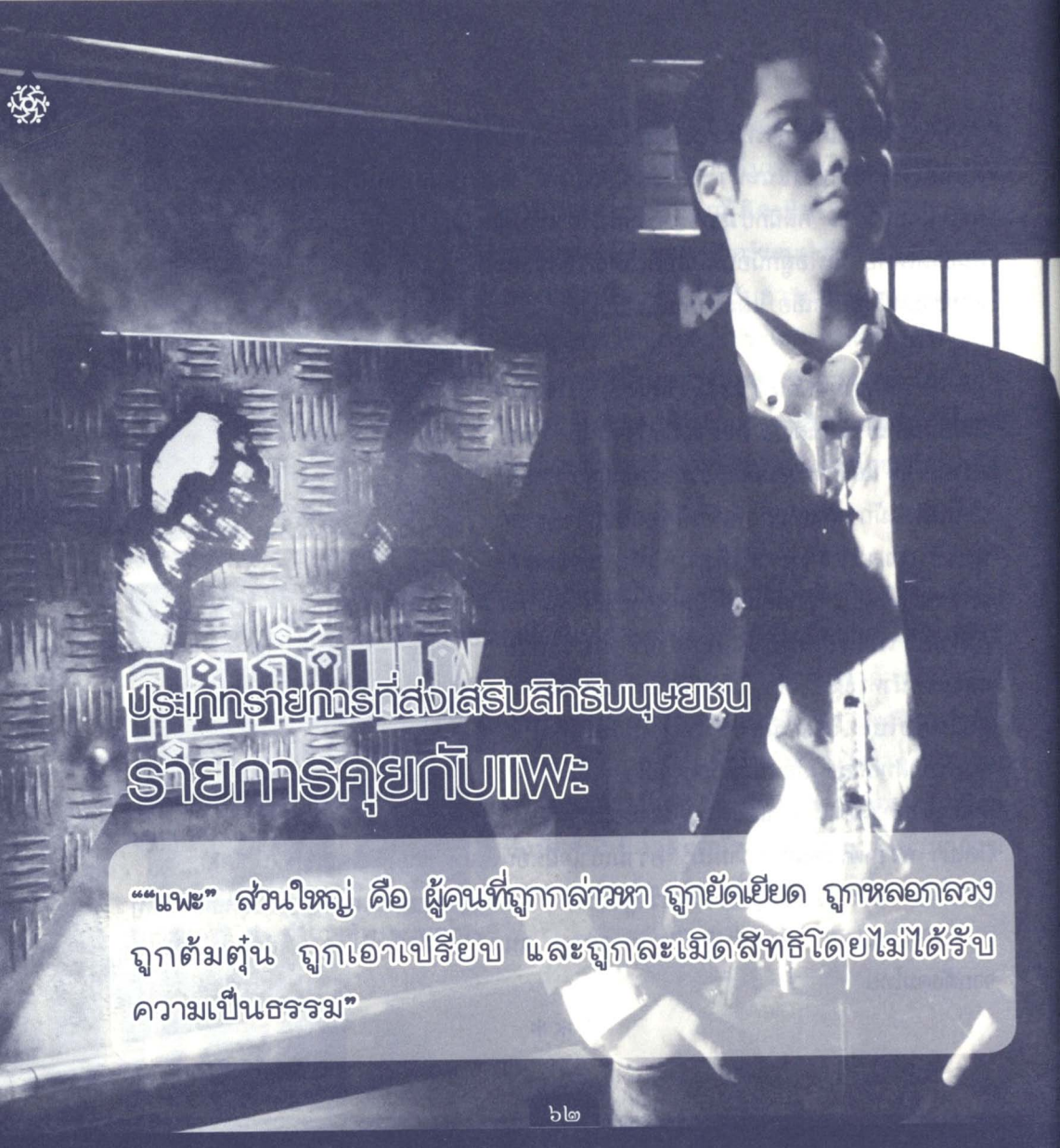
ของผู้ติดเชื้อ เช่น การเข้าถึงยาต้านไวรัส ฯ

การลดรอนสิทธิเสรีภาพของผู้ติดเชื้อ และมีส่วนสำคัญในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ติดเชื้อมีกับบุคคลทั่วไปให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข ซึ่งปัจจุบันมีอาสาสมัครจำนวนมากเข้าร่วมโครงการและสามารถจัดตั้งชมรมผู้ติดเชื้อในทุกจังหวัด

นอกจากโครงการที่กล่าวมาแล้วยังมีอีกหลายโครงการที่ศูนย์วิจัยได้ให้บริการไม่ว่าจะเป็น คลินิกให้คำปรึกษาแนะนำ และตรวจเอดส์ คลินิกสุขภาพหญิง คลินิกสุขภาพชาย คลินิกโภชนาการ คลินิกช่วยการเจริญพันธ์สำหรับคู่สามีภรรยาที่ติดเชื้อฝ่ายเดียว โครงการ คินชีวิตให้พ่อแม่เพื่อลูกน้อยที่ปลอดเอดส์ ซึ่งทั้งหมดล้วนแต่เป็นโครงการที่สร้างประโยชน์ และช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ และสังคมได้มากมาย

จากความสับสน สิ้นหวัง ไร้หนทาง ในวันแรกที่เชื้อเอดส์เข้ามาในสังคมไทย จนถึงปัจจุบันที่ความรู้ ความเข้าใจ และการป้องกันเกี่ยวกับโรคนี้ถูกถ่ายทอด เข้าไปถึงแม้กระทั่งหน่วยที่เล็กที่สุดของการศึกษานับเป็นเวลายี่สิบกว่าปีที่ศูนย์วิจัยโรคเอดส์ สภากาชาดไทย ได้ก่อตั้งและยืนเคียงข้างสังคมไทย คนไทย เปรียบเสมือนแสงสว่างที่จุดประกาย และคอยนำทางผู้ติดเชื้อ ให้มีกำลังใจ และยืนหยัดสู้ชีวิตต่อไป เป็นเหมือนไม้ใหญ่ที่ช่วยให้กำบัง คุ่มครองสิทธิของผู้อ่อนแอด้านกำลังใจ และกำลังใจ ภายจากการติดเชื้อ และเป็นดังสายลมทำหน้าที่ บัดเป่า ความตระหนก ความไม่รู้ ความเข้าใจผิดอันรังแต่จะก่อให้เกิดปัญหาในสังคม ให้หมดไป และเชื่อได้อย่างแน่นอนว่าศูนย์วิจัยโรคเอดส์ สภากาชาดไทย จะยังคงทำหน้าที่ ช่วยเหลือคนไทย เยี่ยงที่ปฏิบัติมาช้านาน จนกว่าจะถึงวันที่โรคเอดส์จะหมดสิ้นไป จากสังคมไทย





คิมกิลมูว

ประเภทรายการที่ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน รายการคุยกับแพะ

“แพะ” ส่วนใหญ่ คือ ผู้คนที่ถูกล่ามหา ถูกยึดเย็ด ถูกหลอกลวง
ถูกต้มตุ๋น ถูกเอาเปรียบ และถูกละเมิดสิทธิโดยไม่ได้รับ
ความเป็นธรรม”

ชื่อรายการ คู่กับแพะ

รูปแบบรายการ รายการสารคดีแนวสืบสวนสอบสวนที่นำเสนอเรื่องราวชีวิตจริงของคนที่ต้องรับโทษ จากสิ่งที่ตนไม่ได้ก่อ เป็นอุทหาณ์และบทเรียนให้กับสังคม เกิดการเรียนรู้ ป้องกันภัย และทางแก้ไขเพื่อไม่ตกเป็น “แพะ”

ออกอากาศ ทุกวันศุกร์ ระหว่างเวลา ๒๒.๓๐ - ๒๓.๓๐ น. และทุกวันอังคาร เวลา ๑๑.๐๕ (Rerun) ทางสถานีโทรทัศน์ ThaiPBS
ติดต่อรายการ pae@thaipbs.or.th

ดำเนินรายการ นายนพพล พิทักษ์ไฉ่พานิช

ผู้ผลิต บริษัท พาราไดซ์ล มีเดีย
๐ ๒๙ (๒๑๑ - ๓๗๕) หมู่บ้าน The Park ซอยลาดพร้าว - วังหิน ๗๘
แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๑๐
โทร. ๐ ๒ ๙๔๒ ๑๖๐๓ หรือ ๐๘๕ ๖๗๗ ๕๙๖๘
e-mail : yai_killer@hotmail.com



รางวัลที่เคยได้รับ

- เข็มเชิดชูเกียรติและโล่เชิดชูเกียรติพระราชทาน จากพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาธินัดดามาตุ ในฐานะสื่อที่นำเสนอกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อยู่ในภาวะยากลำบาก โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- รางวัล “ฐานันดร ๔” ทองคำ
- รางวัลสื่อมวลชนสร้างสังคมธรรมาธิปไตย ประเภทรายการโทรทัศน์ดีเด่น จากมหาวิทยาลัยรังสิต

ไม่พิด แต่ต้องติดคุก ทุกคนอาจตกเป็น “แพะ” ได้ทุกเมื่อ



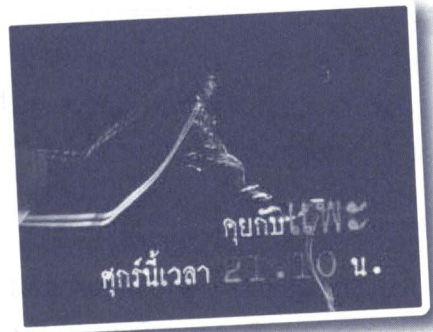
เป็นเรื่องน่าเศร้าใจและสะเทือนใจอย่างยิ่ง ที่ในทุก ๆ ปี มี “คน” ต้องติดคุกฟรีหลายร้อยคน (ข้อมูลจากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม) และร้อยละ ๓๐ อาจเป็นผู้บริสุทธิ์ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่า ทุกสังคมและทุกวงการ ล้วนมี “แพะ” จึงเป็นที่มาของการผลิตรายการเพื่อค้นหาว่าเกิดอะไรขึ้นกับสังคม และกระบวนการยุติธรรมของไทย และใครจะคุ้มครองประชาชนผู้บริสุทธิ์เหล่านี้ โดยรายการทำหน้าที่ไต่สวนหาความยุติธรรมคืนให้แก่ผู้คนที่ต้องตกเป็น “แพะ” แต่ต้องติดคุกจากการกระทำที่ตนเองไม่ได้ก่อขึ้น

“แพะ” ส่วนใหญ่คือ ผู้คนที่ถูกกล่าวหา ถูกยึดเยียด ถูกหลอกลวง ถูกต้มตุ๋น ถูกเอาเปรียบ และถูกละเมิดสิทธิ โดยไม่ได้รับความเป็นธรรม กรณีการละเมิดสิทธิเสรีภาพในด้านต่าง ๆ

เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนซึ่งพบได้มากมายในสังคม ดังนั้นคำว่า “แพะ” ในรายการ จึงเป็นใครก็ได้ที่ในวันหนึ่งของชีวิตต้อง “ติดคุก” ทั้งที่ “ไม่ผิด” หรือ “ไม่เกี่ยว” รวมไปถึงจนถึงถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนไม่ว่าจะในด้านของชีวิต ร่างกาย ที่อยู่อาศัยหรือรวมกระทั่งสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม ล้วนแต่เป็นแพะรับบาป โดย รายการ “คุยกับแพะ” จะลงพื้นที่จริง พูดคุยไต่สวน สอบปากคำ “แพะ” และ “พยาน” เพื่อค้นหาให้พบว่า “ความจริง” ที่ทำให้เกิด “แพะ” คืออะไร และเพื่อเป็นกรณีตัวอย่างและอุทาหรณ์สำหรับผู้คนในสังคมให้ระแวดระวังและใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัย โดยไม่ต้องตกเป็น “แพะ”

การต่อสู้เพื่อสิทธิและเสรีภาพ... ของชาวบ้านตัวเล็ก ๆ ในการทวงคืนความเป็นธรรม

ในแต่ละตอนของ “คุยกับแพะ” จะนำเสนอเรื่องราวของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อไม่ได้รับความยุติธรรม สูญเสียสิทธิมนุษยชนในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน เพื่อสะท้อนความจริงให้สังคมได้รับรู้และตระหนักถึงรูปแบบภัยในด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น อีกทั้งยังเป็นการเรียกร้องความยุติธรรมต่อสังคมอีกด้วย ดังในกรณีเจ้าของที่ดิน ซึ่งลุกขึ้นมาต่อสู้ปกป้องที่ดินของตน จากเจ้าหน้าที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิต และตำรวจ ซึ่งใช้กฎหมายบังคับบุกรุกที่ดิน เพื่อสร้างระบบโครงข่ายไฟฟ้า ๕๐๐ กิโลโวลต์ จุดจบของเรื่องนี้ คือ ชาวนาเจ้าของที่ดินถูกจับเข้าคุก ๑๐ คน นักศึกษาที่ไปสังเกตการณ์ถูกจับ ๕ คน ส่วนเจ้าหน้าที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตสามารถเข้าไปสร้างต่อม่อเสไฟฟ้าในที่นาดังกล่าวได้ตามประสงค์ ซึ่งรายการ “คุยกับแพะ” ได้สะท้อนให้สังคมสาธารณะรับรู้ถึงการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ ละเมิดสิทธิของประชาชน





ในเรื่อง การรับรู้ข้อมูลโครงการ ไม่มีการทำประชาพิจารณ์ และชวนาถูกไล่ที่อย่าง
ไม่เป็นธรรม

“แพะ” กวอคับกัถบ

ชายคนหนึ่ง คือ “แกะดำ” ในสายตาชาวบ้านตำบลดอนเมย อำเภอมือง
จังหวัดอำนาจเจริญ เขาถูกประณาม ต่ำทอจากคนในชุมชนว่า เป็นคนเห็นแก่ตัว โลภมาก
คิดโกงเอาที่ดินหลวง เป็นคนขวางความเจริญ เพียงเพราะเขากล้าที่จะลุกขึ้นประกาศ
บ่าวร้องว่า ผืนดินที่ชาวบ้านเข้าใจว่าเป็นที่สาธารณะนำไปสร้างโรงเรียน และสถานที่ราชการ
แท้จริง คือ ที่ดินมรดกของครอบครัวตนเอง ซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรมของเขา ในการ
จะเรียกร้องที่นา ซึ่งเป็นมรดกผืนสุดท้ายของครอบครัว แต่เมื่อเขาถูกละเมิดสิทธิ เขาจึง
ลุกขึ้นสู้ เพื่อสิทธิ เพื่อความชอบธรรม และเพื่อให้สังคมได้รับรู้ว่า เมื่อทำในสิ่งที่ถูกต้อง
แม้จะเป็นเพียงผู้ใดเดียวในสังคมหมุมมาก ก็ต้องกล้ายืนหยัดที่จะทำ โดยไม่หวาดหวั่นต่ออุปสรรค
และแรงต่อต้านใด ๆ

ลุงวิหารพุทธิสุภะธิดดคุภวรี ๗ ปี

ศาลฎีกาพิพากษายืนตามศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ให้พิพากษาจำคุกนายวิหาร
เป็นเวลา ๑๘ ปี ฐานข่มขืนกระทำชำระเด็กหญิง นายวิหารเปลี่ยนทนายมาถึง ๘ คน
เพราะทนายแต่ละคนบอกว่า รับสารภาพเถอะสู้ไม่ได้หรอก จนนายวิหารแถลงต่อศาล
ไม่ต้องการทนายอีก ขอสู้คดีเอง ภายหลังออกจากคุกได้ไปบวชเป็นพระอยู่ระยะหนึ่ง
จากนั้นได้ติดตามหาเด็กหญิงคนที่บอกว่า ตนไปข่มขืน จนในที่สุดก็ได้เจอเด็กหญิงคนนั้น
ซึ่งมีครอบครัวและมีลูกแล้ว ในที่สุดเด็กหญิงผู้นั้นก็รับสารภาพว่า ยายของเธอเป็นคนวางแผน
ให้เธอซึ่งเป็นเด็กและยังไม่รู้ผิดรู้ชอบปลักปราลวงวิหาร เพื่อเรียกเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท แต่ลุงวิหาร

ไม่มีให้ ในที่สุดลุงวิหารจึงถูกดำเนินคดี ผลที่ลุงวิหารได้รับจากกรณี “แพะ” คุณลุงกลายเป็นที่รังเกียจของสังคม แม้แต่ภรรยาก็คิดว่า ลุงทำผิดจริง จึงขอหย่าขาดจากลุงตั้งแต่ศาลยังไม่ตัดสิน ชีวิตของคุณลุงวิหารจึงบ้านแตกสาแหรกขาด ทั้งเมียทั้งลูกก็หนีหายไปหมด

กระเหรี่ยงคลิตี้ II แพะ...สารตะกั่ว

๑๓ ปีที่แล้ว ในหมู่บ้านคลิตี้ ชุมชนเล็ก ๆ ในป่าหุบใหญ่เนเรศวร จังหวัดกาญจนบุรี ออกมาเรียกร้องผ่านสื่อมวลชน ว่า ได้รับกระทบจากการที่เหมืองแร่ปล่อยสารตะกั่วปนเปื้อนลงในลำห้วยคลิตี้ จนทำให้ชาวบ้านมีสารตะกั่วในร่างกายสูงเกินเกณฑ์มาตรฐาน หลายคนต้องเจ็บป่วยและล้มตาย สิ่งที่เกิดขึ้นนอกจากชาวบ้านจะตกเป็น “แพะ” ถูกละเมิดสิทธิจากความไม่ได้มาตรฐานในการควบคุมมลพิษของเหมืองแร่แล้ว พวกเขายังถูกผลักให้เป็น “แพะ” จากการแก้ปัญหาที่ล่าช้าของภาครัฐ และการยังเข้าไม่ถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างแท้จริง สะท้อนให้เห็นถึงอำนาจของรัฐที่ยังคงปล่อยปละละเลย การละเมิดสิทธิชุมชนและสิทธิสิ่งแวดล้อม



พร้อมยืนยันเคียงข้าง คืบความงตงามของชีวิตให้กับ “แพะ”

หน้าที่ของ รายการ “คุยกับแพะ” คือ ช่วยเพิ่มภูมิคุ้มกัน เพื่อให้ “คน” ใช้ชีวิตอย่างระมัดระวัง แทรกประเด็นที่ให้ความรู้พื้นฐานด้านกฎหมายเป็นเครื่องมือป้องกันตัว และใช้ “แพะ” เป็นกรณีตัวอย่าง สำหรับชี้ให้เห็นถึงความอยุติธรรมที่เกิดขึ้น รวมถึงแนวทางป้องกันแก้ไข



บัณฑิตวิทยาลัย สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม และนายณัฐพงษ์ ณ พัทลุง นักวิชาการ
ยุติธรรมชำนาญการ กองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวง
ยุติธรรม





รองศาสตราจารย์ โคทม อารียา

“นักจัดการทางสังคมกับสิทธิมนุษยชน : สันติวิธีมิใช่ความเพิกเฉย
ปล่อยวางต่อความทุกข์เข็ญ แต่เป็นกระบวนการสร้างความอดทน
ความเข้าใจ และการรับฟังเหตุผลของกันและกัน”

ชื่อ - นามสกุล นายโคทม อารียา

การศึกษา จบการศึกษาระดับปริญญาเอก จากมหาวิทยาลัยปารีส ประเทศฝรั่งเศส

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๙/๒ ซอย ๔ (ประพันธ์ศักดิ์) ถนนนางลิ้นจี่ สาทร กรุงเทพฯ
๑๐๑๒๐

ประสบการณ์/ผลงานด้านสิทธิมนุษยชน

- อดีตกรรมการการเลือกตั้ง (กกต. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔) ฝ่ายการมีส่วนร่วมของประชาชน และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ปี ๒๕๔๔ ปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล

โดยวิชาชีพแล้ว รองศาสตราจารย์ ดร. โคทม อารียา หรือที่ลูกศิษย์ลูกหาเรียกขานว่า “อาจารย์โคทม” เริ่มต้นรับราชการโดยเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จากประเทศฝรั่งเศส ในขณะเดียวกันก็สนใจสนับสนุนกิจกรรมการเคลื่อนไหวทางสังคม ทั้งการเป็นกรรมการกลุ่มประสานงานศาสนา เพื่อสังคม รองประธานโครงการสันติภาพ และการพัฒนา ประธานคณะกรรมการส่งเสริมและเผยแพร่งานพัฒนา เลขาธิการสมาคมเทคโนโลยีที่เหมาะสม รองประธาน สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน กรรมการสมาคม ส่งเสริมสถานภาพสตรี กรรมการมูลนิธิเพื่อการ

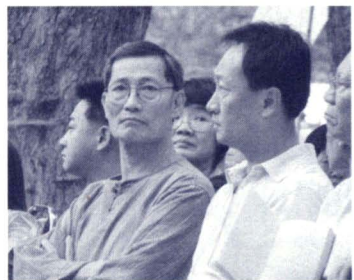




พัฒนาเด็ก และเป็นที่ปรึกษาขององค์กรสิทธิมนุษยชนต่าง ๆ ปัจจุบันอาจารย์โคทม ำ
เป็นผู้อำนวยการศูนย์ศึกษา และพัฒนาสันติวิธี มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งมีบทบาท
เป็นอย่างมากในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจน
การแสดงออก ซึ่งความคิดเห็นทางการเมืองแบบต่างขั้วจนบางครั้งนำไปสู่การปะทะกัน
อย่างรุนแรงแบบเสียใจไม่ได้

ด้วยความที่เป็นนักวิชาการ และมีลูกศิษย์ในแวดวงต่าง ๆ หลาย ๆ ครั้งอาจารย์โคทม ำ
และการสั่งสมประสบการณ์การเผชิญหน้ากับความผันผวนทางการเมือง การพัฒนา
ของประชาธิปไตย ตลอดจนสิทธิมนุษยชนทำให้วันนี้ อาจารย์โคทม ำ กลั่นกรองประสบการณ์
ที่ตกผลึกต่าง ๆ มานำเสนอเป็นแนวทางในการจัดการความขัดแย้งในสังคมแบบสันติวิธีที่มีใช้
ความเพิกเฉย ปลอ่ยวางต่อความทุกข์เข็ญ แต่เป็นกระบวนการสร้างความอดทน ความเข้าใจ
และการรับฟังเหตุผลของกันและกัน

กระแสคำถาม หรือการตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับการ
การจัดการความขัดแย้งแบบสันติวิธีที่เป็นประเด็น
กล่าวขานในช่วง ๕ - ๖ ปีที่ผ่านมา หลังจากที่ยุทธการภาค
การเคลื่อนไหวของกลุ่มต่าง ๆ สังคมไทย ทำให้
ประเทศไทยเป็นเสมือนสมรภูมิสงครามขนขึ้นและสีต่าง ๆ
ที่มีความเห็น ความแตกต่างกันทางการเมือง จนมีกระแส
ของประชาชนส่วนหนึ่งที่ออกมาขู่ว่าคนไทย
ไม่ใช้ความรุนแรง คนไทยรักสันติ คำว่า ‘สันติวิธี’ จึงถูกมองเป็นแค่จริตชนชั้นกลาง
หรือนักวิชาการแบบเก่าไม่ติดดินเท่านั้น... ซึ่งอาจารย์โคทม ำ ก็ให้ความเห็นว่า ในแง่



เราต้องอธิบายนำคำว่า “สันติวิธี” มาใช้ เพื่ออธิบายให้สังคมเข้าใจว่า สันติวิธีมิใช่การสร้างอคติให้มองฝ่ายชุมนุม หรือฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นผู้ร้าย

“...การมีความเห็นต่างไม่เป็นไร การแสดงออกไม่เป็นไร แต่อย่ามีความรุนแรง ความรุนแรงมิได้แสดงออกผ่านการชุมนุมเรียกร้องเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงการใช้ความรุนแรงทางวาจา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขู่ว่าจะใช้ความรุนแรง การขู่ยุให้เกิดความเกลียดชัง...ประวัติศาสตร์การพัฒนาสังคม และการเมืองไทยเราเรียนรู้ประสบการณ์ ความสูญเสียจากการใช้กำลังอำนาจในการจัดการความแตกต่างของความคิดเห็น และการแสดงออกทางการเมืองมาหลายครั้งหลายครา แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าสังคมไทยจะไม่นิยมความรุนแรง หรือยอมไม่ให้เกิดความรุนแรงขึ้นมาได้....ลองถามตัวเราเองเลยว่า เรามีความเห็นแก่ตัวกันบ้างไหม ก็ต้องตอบว่ามีบ้าง แต่จะเห็นแก่ตัวแบบมีเหตุผล หรือแบบไร้เหตุผล ถ้ามองว่าเราอาจจะอยากใช้ความรุนแรงไหม ก็อาจจะมียี่ตตอบว่า หากใช้ความรุนแรงแล้วมันสำเร็จก็คิดว่าหลายคนจะใช้นะ..”



“...ความรุนแรงที่เกิดจากการคิดเห็นต่างกันมาจากการที่ต้องเลือกจะเป็นขาวหรือดำถามว่าถูกทั้งสองฝ่ายเป็นไปได้ไหม มันก็เป็นไปได้นะ เพราะว่าในโลกนี้นั้นมันไม่ถูกกับผิดอย่างเดียว คุณอาจจะถูกหรือว่าผมอาจจะถูก เพราะผมพูดบางเรื่องของความจริงในแง่มุมมองของผม อันนี้ก็เป็นความจริงก็ถูก แต่ถ้าคุณจะเถียงว่าระหว่างเราต้องหาคนที่ถูกคนเดียว ตรรกะมันเป็นอย่างนั้น เพราะเห็นไม่เหมือนกัน มันต้องมีคนถูกคนผิด สันติวิธี

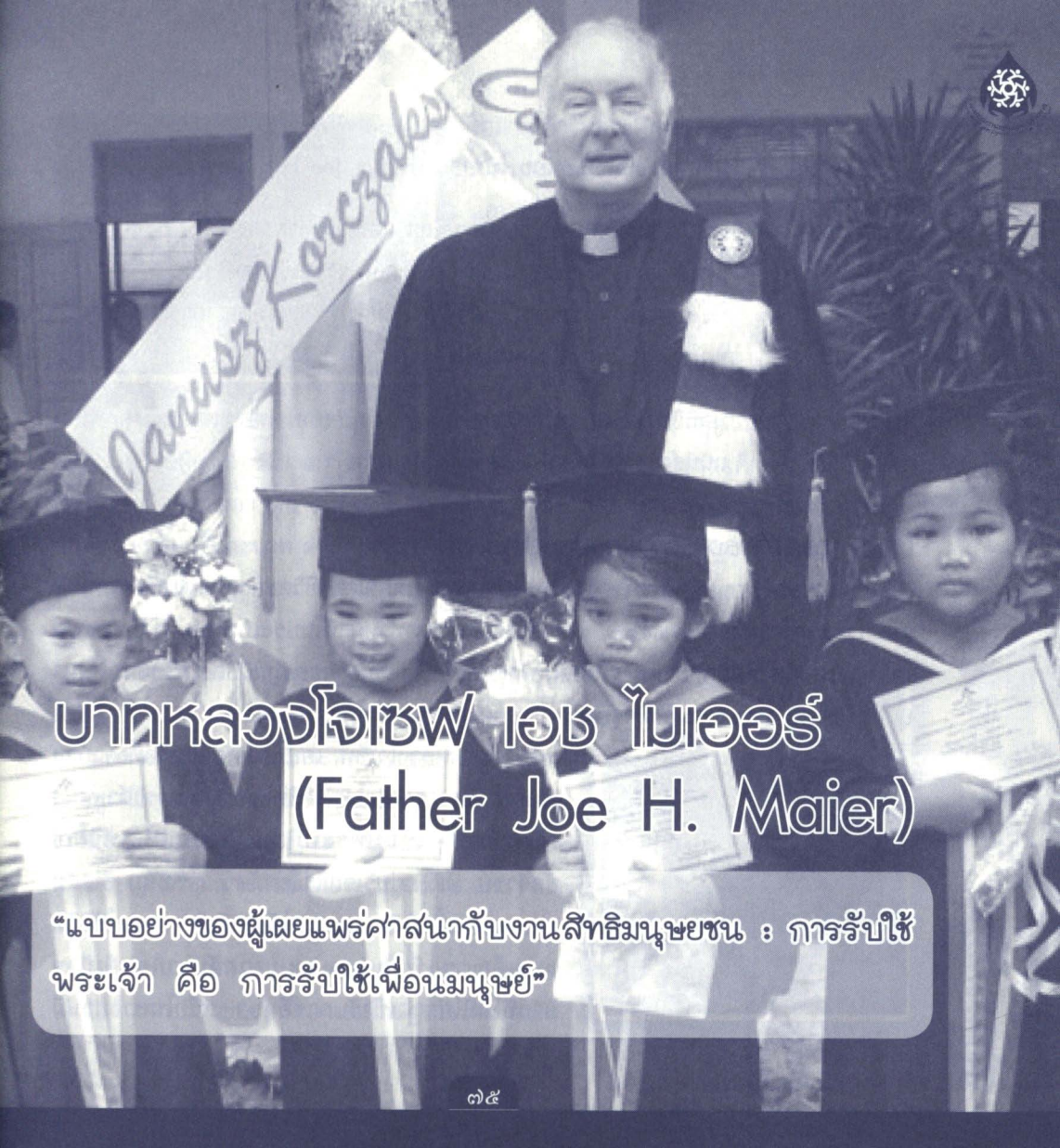


จึงเป็นกระบวนการคิด ที่มีตรรกะอีกแบบหนึ่งเป็นความพยายามมองภาพรวมที่กว้างขึ้น ดังนั้นในบางสถานการณ์ การถามหาความถูกต้อง มันก็เหมือนกับตาบอดคลำช้าง เพราะเราดู และเห็นความจริง หรือข้อมูลกันคนละส่วน ในขณะที่เราจะตัดสินใจกับเหตุการณ์ หรือเรื่องราวทั้งหมด”

ในสถานการณ์ที่มีความพยายามให้เลือกข้าง และการแข่งขันทางการเมืองอย่างเข้มข้น ซึ่งทำให้มี

การปะทะสังสรรค์ของความต่างในหลายลักษณะการทำให้วิถีสันติวิธีมีความยั่งยืนแนบแน่นไปกับวัฒนธรรมในสังคมไทย โดยผ่านการทำความเข้าใจสิทธิมนุษยชนจึงเป็นสิ่งที่สังคมกำลังร่วมกันสร้างกระบวนการเรียนรู้ ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้การชุมนุมโดยสันติ และปราศจากอาวุธเป็นสิทธิที่ได้รับการรับรอง แต่ก็ต้องคำนึงถึงสิทธิของสาธารณชนด้วยการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทุกคน การชุมนุมในแต่ละครั้งแม้ว่าส่วนหนึ่งคือการแข่งขันทางการเมือง โดยมีสาธารณชนคือผู้เฝ้าดูการแข่งขันทางการเมืองและเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญ ดังนั้น เพื่อให้รู้เท่าทันการแข่งขันทางการเมืองสาธารณชนพึงรู้เท่าทันกติกาการชุมนุมอย่างสันติ หมายความว่าสาธารณชนจะต้องสามารถแสดงออกหากมีความพยายาม หรือมีการละเมิดกติกาเกิดขึ้น กฎหมาย บ้านเมืองคือกติกาพื้นฐาน แต่ผู้ชมพึงเฝ้าดูเจตนา และพฤติกรรมของทั้งสองฝ่ายที่จะร่วมมือกันป้องกัน ความรุนแรง มิใช่ต่างฝ่ายคอยแต่จะขอความเห็นใจและโทษอีกฝ่ายโดยหวังตบตาผู้ชม





บาทหลวงโจเซฟ เอช ไมเออร์ (Father Joe H. Maier)

“แบบอย่างของผู้เผยแพร่ศาสนากับงานสิทธิมนุษยชน : การรับใช้พระเจ้า คือ การรับใช้เพื่อนมนุษย์”

ชื่อ - นามสกุล บาทหลวงโจเซฟ เอช ไมเออร์ (Father Joe H. Maier)

การศึกษา ปริญญาตรีด้านปรัชญา และปริญญาโทด้านเทวศาสตร์
จากสามเณรลัยใหญ่ เมือง Ocnomowoc มลรัฐวิสคอนซิน
ประเทศสหรัฐอเมริกา / ปริญญาโทสาขาวิชาการพัฒนาการตั้งถิ่นฐาน
ของมนุษย์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย

ที่อยู่ มูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคล ๑๐๐/๑๑ เคหะคลองเตย ๔
ถนนดำรงรักษ์พัฒนา คลองเตย กรุงเทพฯ ฯ ๑๐๑๑๐

ประสบการณ์/ผลงานด้านสิทธิมนุษยชน

● การทำงานเผยแพร่ศาสนาควบคู่ไปกับการดูแลคุณภาพชีวิตของชุมชนในประเทศไทย และประเทศลาวตั้งแต่ปี ๒๕๑๐ และเดินทางกลับมาทำหน้าที่ในประเทศไทย ในปี ๒๕๑๕ โดยดูแลโบสถ์คาทอลิกที่โรงหมู ในสลัมคลองเตย และเริ่มงานของมูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคลตั้งแต่ปี ๒๕๑๖ จนถึงปัจจุบัน



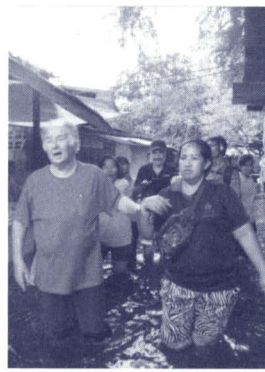
บาทหลวงโจเซฟ เอช ไมเออร์ หรือที่ชาวบ้านเรียกขานว่า "คุณพ่อโจ" ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส วัดแม่พระปฏิสนธินิรมลแห่งเหรียญอัครราชย์ ที่ตั้งอยู่บริเวณโรงฆ่าสัตว์ (โรงหมู) ที่สลัมคลองเตย ตั้งแต่ปี ๒๕๑๕ ได้เห็นถึงสภาพการใช้ชีวิตของเด็ก ๆ ที่เป็นลูกหลานชาวสลัมยากจนจำนวนมากที่ไม่มีโอกาสเข้ารับการศึกษ หรือในบางส่วนมี



โอกาสเข้ารับการศึกษ แต่ก็ไม่มีโอกาสเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และมีจำนวนมากที่ต้องออกจากระบบโรงเรียนกลางคันเพราะเรียนไม่ทันคนอื่น หรือไม่ก็เพราะพ่อแม่ไม่มีเงินส่งเสียให้ไปโรงเรียน

ด้วยความประสงค์จะช่วยเหลือนด้านการศึกษาของเด็ก คุณพ่อใจจึงชักชวนซิสเตอร์มาลินี ฉันทวโรตม หรือ “คุณแม่มาเรีย” จากคณะพระแม่มาเรียผู้ปฏิสนธินิรมล สาธุประดิษฐ์ มาช่วยสอนหนังสือให้กับเด็ก ๆ ซึ่งก็ได้เกิดความร่วมมือร่วมใจจากผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลาม ร่วมกับชาวบ้านก่อตั้ง **โรงเรียนวันละบาท** ดำเนินการเรียนการสอนในรูปแบบศูนย์เด็กปฐมวัย ตอนเช้าก่อนไปทำงาน พ่อแม่จะนำลูกมาฝากไว้ที่คุณครูและมารับกลับเมื่อเสร็จงานในตอนบ่ายหรือตอนเย็น

หลังจากโรงเรียนวันละบาท แห่งแรก ประสบความสำเร็จ ด้วยดี ก็ได้เกิดความร่วมมือจากชาวบ้านอีกหลายชุมชน ในการร่วมก่อตั้งโรงเรียนขึ้น จนกระทั่งปี ๒๕๕๒ มีศูนย์เด็กปฐมวัยของมูลนิธิ ฯ ดำเนินงานอยู่ในชุมชนแออัดทั้งสิ้น ๒๔ แห่ง ในพื้นที่ ๑๖ เขตในกรุงเทพมหานคร รับเด็กปฐมวัย กว่า ๓,๐๐๐ คน เข้าเตรียมตัวเรียนในระดับชั้น ป. ๑ และอีก ๑ แห่ง ที่เกาะเหลา จังหวัดระนอง สำหรับเด็กชาวมอแกน โดยนับตั้งแต่เริ่มก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน เด็ก ๆ ในชุมชนแออัดประมาณ ๕๐,๐๐๐ คน ได้เริ่มต้นการเรียนของตนในศูนย์เด็กปฐมวัยของมูลนิธิ ฯ





ด้วยภารกิจของการเผยแผ่ศาสนา กับ สิทธิมนุษยชน ในแนวทางการรับใช้พระเจ้า ก็คือ การรับใช้เพื่อนมนุษย์ ทำให้คุณพ่อได้ปฏิบัติหน้าที่ การทำงานในฐานะที่เป็นผู้เผยแผ่ ศาสนา และนักสังคม สงเคราะห์งานพัฒนา อันเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย และเพื่อนบ้าน มาตลอดระยะเวลากว่า ๓๐ ปี โดยเป็นทั้ง นักบวช ผู้เผยแผ่คำสอนที่มุ่งส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางด้านจิตใจ โดยมิได้ยึดหลัก การเผยแผ่ทางศาสนาแต่เพียงผู้เดียว ในปี ๒๕๑๖ คุณพ่อโจกก่อตั้งมูลนิธิส่งเสริมการพัฒนา บุคคล (The Human Development Foundation : HFD) และปัจจุบันก็ดำรงตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดพระปฏิสนธิ นิรมล แห่งเหรียญอัศจรรย์ และประธานมูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคล



บาทหลวงโจเซฟ เอช ไมเออร์ เป็นผู้ที่มีคุณูปการต่องานทางด้านสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ กลุ่มคนชายขอบที่อาศัย อยู่ในพื้นที่ชุมชนเมือง โดยใช้แนวทางการสงเคราะห์แบบยึดชุมชนเป็นฐาน ในการทำงาน เน้นกระบวนการเรียนรู้อันนำไปสู่การพึ่งตนเอง อาทิ การสงเคราะห์ ด้านการศึกษา จะปลูกฝัง ให้คนในชุมชนตระหนักในศักดิ์ศรีของตน มีศีลธรรมในการดำรงชีวิต การสังคมสงเคราะห์เด็ก ผู้หญิง ที่มาจากครอบครัวที่แตกแยก โดยให้การช่วยเหลือฟื้นฟู และพัฒนาศักยภาพให้สามารถ พึ่งตนเองได้ การสงเคราะห์ด้านสุขภาพอนามัย เน้นการฟื้นฟูและพัฒนาผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี ทั้งทางด้านจิตใจและร่างกาย การสงเคราะห์ด้านงานพัฒนา ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่ม โดยเฉพาะ กลุ่มสตรี เพื่อให้เกิดพลังสร้างสรรค์งานพัฒนาภายในชุมชน ในการทำงาน ท่านจะนำหลักธรรม ทางศาสนามาประยุกต์ใช้ และเน้นการประสานความร่วมมือระหว่างศาสนา เชื้อชาติ และวัฒนธรรม โดยยึดหลักศีลธรรมในการทำงานร่วมกัน ***



นายสีหศักดิ์ พวงเกตุแก้ว

“ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นศรี ชั่วดีเป็นตรา :
ต้นแบบความเป็นเลิศของนักการทูตเพื่อสิทธิมนุษยชน”

ชื่อ - นามสกุล นายสีหศักดิ์ พวงเกตุแก้ว

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๓๘/๓ ซอยพหลโยธิน ๓๔ ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร
กรุงเทพ ฯ ๑๐๙๐๐

ประสบการณ์/ผลงานด้านสิทธิมนุษยชน

- เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา
- ประธานคณะกรรมการระดับสูงของอาเซียน เพื่อยกร่างขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (AICHR)
- ประธานคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (HRC)

นายสีหศักดิ์ พวงเกตุแก้ว เริ่มต้นรับราชการที่กระทรวงการต่างประเทศ ตั้งแต่ปี ๒๕๒๒ โดยผ่านประสบการณ์ทั้งด้านวิชาการ การบริหารจัดการ และการดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์ นโยบายและแผน ณ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน กรุงโตเกียว ตลอดจนกงสุลใหญ่ ณ เมืองฮ่องกง อีกทั้งตำแหน่งงานสำคัญ ๆ ทั้งรองอธิบดีกรมเอเชียตะวันออก อธิบดีกรมสารนิเทศและโฆษกกระทรวงการต่างประเทศ รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เอกอัครราชทูต ผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา และปัจจุบันเป็นปลัดกระทรวงการต่างประเทศ





นายสีหศักดิ์ ๗ เป็นนักการทูตที่ได้รับการยอมรับถึงความเป็นเลิศในการทำงานเพื่อส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ชัด อาทิ การทำหน้าที่ประธานคณะทำงานระดับสูงของอาเซียน (กรกฎาคม ๒๕๕๑ - ธันวาคม ๒๕๕๒) เพื่อยกร่างขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights: AICHR) ซึ่งเป็นพื้นฐานของการจัดตั้งกลไกเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาคเอเชีย และการทำหน้าที่ประธานคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nations Human Rights Council : HRC) (มิถุนายน ๒๕๕๓ - มิถุนายน ๒๕๕๔) ซึ่งถือเป็นผู้แทนจากภูมิภาคเอเชียคนแรกที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ด้วยบุคลิกของการเป็นนักการทูตที่เปิดกว้าง รับฟังความเห็นจากทุกฝ่ายอย่างสม่ำเสมอ โปร่งใส และเสนอทางออกที่สร้างสรรค์ เน้นการสร้างความร่วมมือมากกว่าการเผชิญหน้า โดยมีผลงานรูปธรรมทั้ง (๑) การทบทวนภารกิจ และการดำเนินงานของ HRC โดยการส่งเสริมบทบาทการทำงานของสถาบันสิทธิมนุษยชนระดับชาติ การจัดระบบ การทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศต่างๆ ผ่านกลไก Universal Periodic Review (UPR) ให้มีความชัดเจน



มากยิ่งขึ้น การจัดทำกลไก/กระบวนการคัดเลือก และแต่งตั้ง ผู้ถืออำนาจ
กลไกพิเศษ โดยให้สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถมีบทบาทได้
การตั้งคณะทำงาน เพื่อศึกษาวิธีการส่งเสริมให้คนพิการสามารถ
เข้าถึงกลไก HRC ได้ รวมทั้งการจัดตั้งสำนักงานของประธาน HRC
ซึ่งจะช่วยสร้างความต่อเนื่องในการดำเนินงานของ HRC
ได้ดียิ่งขึ้น



นอกจากบทบาทนักการทูตได้สิทธิมนุษยชน
อย่างเป็นทางการในเวทีระหว่างประเทศแล้ว
นายสีหศักดิ์ ๗ ได้ช่วยผลักดันการดำเนินงาน

ด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศ ทั้ง (๑) การจัดทำและนำเสนอรายงานประเทศภายใต้
กลไก UPR โดยเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงาน UPR
โดยเผยแพร่ความรู้และความตระหนักถึงความสำคัญของกลไก ดังกล่าว ทั้งนี้ยังทำ
หน้าที่เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยในการนำเสนอรายงานดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะทำงาน
UPR สมัยที่ ๑๒ (๕ ตุลาคม ๒๕๕๔) โดยผลักดันให้ประเทศไทยแถลงคำมั่นที่เป็น

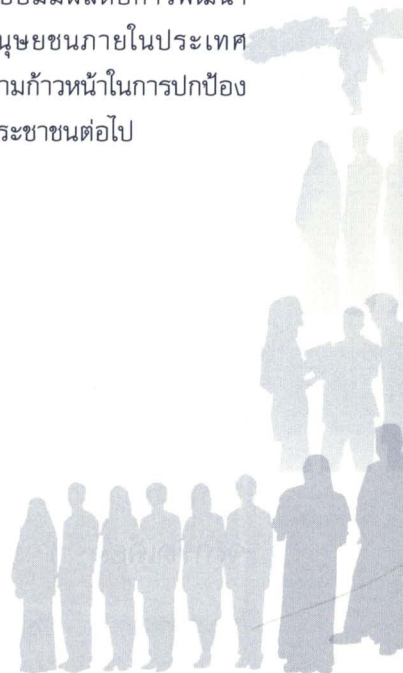


พื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดความ
ก้าวหน้าในประเด็นที่ยังเป็นความท้าทายด้าน
สิทธิมนุษยชนของประเทศไทย (๒) การส่งเสริม
ให้เกิดความร่วมมือของรัฐบาลไทยกับกลไก
พิเศษของ HRC โดยผลักดันให้ภาครัฐ
ของประเทศไทยเปิดรับการเดินทางมาเยือน
ของกลไกพิเศษต่าง ๆ อาทิ ผู้เสนอรายงาน

พิเศษว่าด้วยการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (สิงหาคม ๒๕๕๔) (๓) การเผยแพร่ความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนสู่สาธารณชน โดยส่งเสริม พบปะแลกเปลี่ยนกับภาคประชาสังคมเพื่อให้เกิดความตระหนัก และปลูกฝังคุณค่าสิทธิมนุษยชน



ผลงานที่เป็นรูปธรรมเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่น ทุ่มเทของนายสีหศักดิ์ ฯ ที่จะผลักดันการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับระหว่างประเทศ ซึ่งย่อมมีผลต่อการพัฒนามาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศที่ช่วยผลักดันให้เกิดความก้าวหน้าในการปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนต่อไป





รองศาสตราจารย์ กฤตยา อาชวนิจกุล

“นักประชากรศาสตร์ที่มองคนเป็นมากกว่าทรัพยากรทางเศรษฐกิจศาสตร์ :
จะกรีดเลือด เชือดเนื้ออย่างไร เราก็ยังเป็นมนุษย์ที่มีเลือดสืได้ด้วยกัน??”

ชื่อ - นามสกุล รองศาสตราจารย์ ดร. กฤตยา อาชวนิจกุล

การศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ประชากรศาสตร์)
มหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลีย

ภูมิลาเนาปัจจุบัน สถาบันวิจัยประชากรและสังคม
มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา จังหวัดนครปฐม

ประสบการณ์/ผลงานด้านสิทธิมนุษยชน

● กรรมการประจำหลักสูตรด้านสังคมศาสตร์ มหบัณฑิต สาขาวิจัยประชากรและสังคม สถาบันวิจัยประชากรและสังคม กรรมการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาประชากรศาสตร์ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

● กรรมการบริหาร กรรมการ อาสาสมัคร ของมูลนิธิ และองค์กรพัฒนาเอกชน ที่รณรงค์สิทธิความเท่าเทียมของบุคคลชายขอบ อาทิ มูลนิธิผู้หญิง มูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนานโยบาย

● นักวิชาการ/นักวิจัย/ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการประชากรข้ามชาติ วาทกรรมทางการเมืองเรื่องเพศ และสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ วาทกรรมเรื่องเพศ กับกระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม



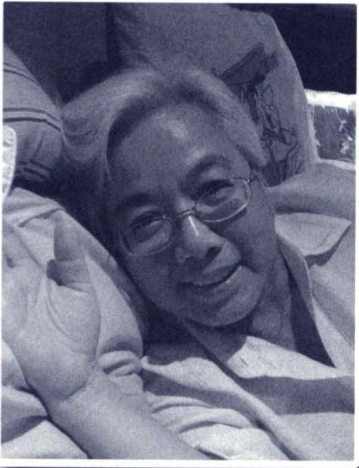


ด้วยบุคลิกของการเป็นนักวิชาการ การศึกษา และนักกิจกรรมเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชน ที่มีความลุ่มลึก และคมชัด ในมิติความเสมอภาค และความเท่าเทียมกันของเพื่อนมนุษย์ อาจารย์กฤตยาให้ความสนใจกับประเด็นการเคลื่อนไหวของสังคม และการเมืองมาโดยตลอดตั้งแต่วัยเยาว์ โดยหลังจากที่สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และระดับบัณฑิตศึกษาจากสถาบันการศึกษาชั้นนำในประเทศไทย

ในระหว่างที่เข้ารับราชการเป็นอาจารย์ประจำสถาบันวิจัยประชากร และสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ตั้งแต่ปี ๒๕๒๐ ก็ได้ไปศึกษาต่อด้านประชากรศาสตร์ จนสำเร็จการศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ประชากรศาสตร์) ที่มหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลีย และให้ความสนใจกับการนำองค์ความรู้ด้านประชากรศาสตร์มาใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตของคนเล็กคนน้อย คนข้ามชาติ หรือแม้แต่บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ อาจารย์กฤตยาจึงเป็นแม่แบบของการนำศาสตร์ความรู้ทางประชากรที่ส่วนใหญ่เป็นการมองมนุษย์ในฐานะทรัพยากร ที่เป็นทั้งมวลที่มีคุณค่าและมวลที่สร้างวิกฤติ



ในสถานการณ์ต่าง ๆ มาปรับใช้กับทฤษฎี และการจัดการทางสังคมศาสตร์ร่วมสมัย การพัฒนาแ่งมุม และงานสิทธิมนุษยชน ในสังคมไทยอย่างแบบค้าย รัดกุม และมีหลักฐานต่าง ๆ อย่างชัดเจน ทำให้ผลงานทางวิชาการที่อาจารย์กฤตยาสร้างสรรค์ขึ้นมานั้น ในหลาย ๆ ครั้ง ส่งผลกระทบทต่อการเปลี่ยนแปลงทาง



นโยบาย สังคม และการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ในประเด็นของการจัดการแรงงานข้ามชาติ และความ
เสมอภาคทางเพศ ด้วยวัยกว่า ๕๐ ปี อาจารย์กฤตยา
สะท้อนความเชื่อพื้นฐานที่ทำให้การปฏิบัติงาน
ในฐานะนักประชากรศาสตร์ แล้วมองเห็นทรัพยากร
บุคคลเป็นมากกว่าทรัพยากรทางเศรษฐศาสตร์ ว่า

“...ปัญหารากฐานของสังคมไทย คือ ยังขาด
ความอดทนในความแตกต่างของการแสดงออก
ทางตัวตน หรือความคิดเห็น ในขณะที่ทักษะการคิด/
วิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ของสังคม โดยส่วนใหญ่

ก็ยังมีไม่มากนัก อีกทั้งยังมีระบบความเชื่อ และกลไกกฎหมาย ที่ทำให้คนเกรงกลัว จึงยัง
ทำให้เกิดสังคมแห่งความเจ็บ ขาดการสื่อสารอย่างเป็นทางการในเรื่องราวนั้น ๆ ในขณะที่
เต็มไปด้วยข่าวลือและเสียงกระซิบ ดังนั้นการปฏิรูปประเทศไทยต้องสร้างความอดทน
ต่อสิ่งที่เห็น และทำให้ความแตกต่างสามารถอยู่ร่วมกันได้ ในขณะที่ต้องให้ความสำคัญ
กับการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ควบคู่กันไปด้วย...วันนี้เราจะเห็นสถานการณ์
การเคลื่อนไหวของประชาชนฐานราก ที่เกิดจากเล็ก
ไปสู่ใหญ่ จากล่างไปสู่บน และจากข้างในไปสู่ข้างนอก
และแน่นอนว่า การเคลื่อนไหวนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการเมืองระดับบน เป็นกระบวนการสร้างเสรีภาพ
สร้างทางเลือกใหม่ให้กับตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการทำกิน
การศึกษา หรือการเลือกลงคะแนนเสียง ซึ่งก็เป็นการ



ยืนยันจุดยืน หรือการเลือกข้างอย่างชัดเจน
มากยิ่งขึ้น กระบวนการภาคประชาชน
ในวันนี้ส่วนหนึ่งเป็นเรื่องการศึกษา และทำ
ความเข้าใจประชาธิปไตยแบบพลเมือง
แต่อีกส่วนหนึ่งเป็นการทำความเข้าใจ
และจัดการความคิดภายในเกี่ยวกับสิทธิ
มนุษยชน โดยเราจะพบว่า พี่น้องเราเหล่านี้
มีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาตนเอง รับรู้ ข่าวสารบ้านเมือง ตลอดจนการแบ่งปัน
ความคิด และรับรู้การตัดสินใจของกันและกัน ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมโดยตรง
มีความหลากหลาย มีความเป็นพหุลักษณะ เป็นการเสริมพลังของคนที่ใช้โอกาส
ให้คุณค่าเรื่องของความเท่าเทียมกันมากยิ่งขึ้น เพราะถึงอย่างไรแล้ว เราจะต่อสู้ ฝ่าฟัน
กริดเลียด เชือดเนื้อกันอย่างไร เราก็ยังคงเป็นมนุษย์ที่มีเลือดสืเดียวกัน ...”



ในวันนี้ พลพลิตของกระบวนการต่อสู้และอุทิศตนของนักวิชาการที่ถือคุณธรรม
ความกล้าหาญของความถูกต้องต่าง ๆ มาโดยตลอด จึงส่งพลต่อให้สังคม
ของคนเล็กคนน้อยเข้าถึงการพัฒนาศักธรมนุษยชนในสังคมไทยในหลายแง่หลายมุม



รองศาสตราจารย์ วไล วน ป้อมเพชร

“คุณครูผู้บุกเบิกด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา :
รอยเท้าที่ก้าวอย่าง ก้าวการทำงาน และวางอิฐ”

ชื่อ - นามสกุล รองศาสตราจารย์ ดร. วไล ฌ ป้อมเพชร

การศึกษา ดุษฎีบัณฑิต วิชาประวัติศาสตร์ เกียรตินิยม มหาวิทยาลัยซอร์บอนน์
กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๑๒๙/๒๕ พหลโยธินปาร์ค ถนนพหลโยธิน ซอย ๑๕
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐



ด้วยความเป็นครูผู้สอนสิทธิมนุษยชนศึกษาและสันติภาพมานานกว่า ๔๐ ปี ประกอบกับ
น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง และการวางตัวอย่างสง่างามในขณะที่แฝงไว้ด้วยความเรียบง่าย
เข้าอกเข้าใจ และผสมกลมกลืนกับธรรมชาติรอบข้าง ทำให้ในวันนี้ด้วยวัยกว่า ๗๐ ปี ของอาจารย์
วไล ฌ ป้อมเพชร ยังคงแวดล้อมด้วยลูกศิษย์ลูกหาที่หลากหลายวิชาชีพ และเป็นที่รู้จัก
ของแวดวงสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฐานะครูผู้อุทิศตนเพื่อสร้างสรรค์หลักสูตร

หรือกระบวนการเรียนรู้ด้านสิทธิมนุษยชนทั้งภายในและภายนอกสถาบันการศึกษา หรือที่เรารู้จักกันดีในชื่อสิทธิมนุษยชนศึกษา อาจารย์วไลสำเร็จการศึกษาจากด้านประวัติศาสตร์ จากประเทศฝรั่งเศส แล้วกลับมารับราชการในตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้สนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้



สิทธิมนุษยชนให้กับกลุ่มต่าง ๆ ผ่านทั้งคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อความยุติธรรมและสันติองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เครือข่าย Asia Pacific Network for International Education and Values Education คณะกรรมการยุติธรรมและสันติแห่งประเทศไทย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และองค์กรอาสาสมัครสาธารณกุศลต่าง ๆ จนได้รับการยกย่องให้เป็นผู้ที่อุทิศตนสำหรับการสร้างวัฒนธรรม สิทธิมนุษยชนในสังคมไทย โดยอาจารย์ วไล มีความเชื่อมั่นว่าเรื่องดังกล่าวเป็น **“พลังร่วมสร้างสังคมคุณธรรม ที่ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข”** ดังคำกล่าว ที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิดและข้อแนะนำที่จะทำให้สิทธิมนุษยชนศึกษาสามารถเกิดขึ้นจริงได้ในวิถีชีวิตว่า

“...การมีหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาไม่ใช่เรื่องที่สำคัญที่สุด เพราะถึงแม้จะมีหลักสูตร แต่ถ้าผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ไม่ตระหนักในคุณค่าของสิทธิมนุษยชน สิทธิมนุษยชนก็ไม่เกิดขึ้น แต่ความสำคัญของสิทธิมนุษยชนศึกษาอยู่ที่ทัศนคติที่ดี และการมีสำนึกในเรื่องสิทธิมนุษยชน การได้รับการส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับบุคลากรของสถานศึกษาทุกระดับ รวมทั้งผู้ปกครองและนักเรียน โดยมีการอบรม จัดกิจกรรม โครงการส่งเสริมคุณธรรม บูรณาการ



เข้าสู่การอบรมจริยธรรม การเล่น การอยู่ร่วมกัน เพื่อให้สิทธิมนุษยชนเป็นวิถีชีวิตของทุกคน
ในสถานศึกษา...”

“...สถาบันการศึกษาจะต้องเห็นความสำคัญของสิทธิมนุษยชนศึกษา โดยมีความเข้าใจ
ตรงกันว่า สิทธิมนุษยชนศึกษาหมายถึง การฝึกอบรม การถ่ายทอดและการใช้ความพยายาม
ในการให้ข้อมูลเพื่อมุ่งสร้างวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชน ทำความเข้าใจในเรื่องสิทธิมนุษยชน
ร่วมกัน และเน้นการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้สิทธิมนุษยชน เช่น
การสร้างกลุ่มผู้สนใจในรูปของชมรม รวบรวมเอกสาร หนังสือ และสื่ออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
สนับสนุนโครงการที่สนับสนุนคุณธรรมสิทธิมนุษยชน เป็นต้น...”

โดยอาจารย์ วไล มีข้อเสนอต่อการปลูกฝังคุณค่าในเชิงสิทธิมนุษยชนให้เข้ากับการ
ใช้ชีวิตประจำวันว่า “...นอกเหนือจากการยอมรับและการสนับสนุนของผู้บริหาร
โรงเรียนแล้ว สิทธิมนุษยชนในสถานศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ ขึ้นอยู่กับ ความตั้งใจจริง
คุณภาพ ทักษะ และทัศนคติของครูผู้สอน ครูต้องได้รับการอบรมพิเศษเกี่ยวกับวิธีการสอน
ให้มีความรู้ ความเข้าใจและถ่ายทอดได้ โดยเน้นความเข้าใจและสร้างจิตสำนึก ปลูกฝังค่านิยม



ที่สนับสนุนการเคารพสิทธิมนุษยชน อันเป็นค่านิยม
ดั้งเดิมของสังคมไทย ได้แก่ เมตตา กรุณา ความมีน้ำใจ
การแบ่งปัน ความปรองดอง รวมทั้งค่านิยมสากล
ได้แก่ ความยุติธรรม เสรีภาพ ความเสมอภาค
ความรับผิดชอบ ความรักความถูกต้อง ฯลฯ
ให้ซาบซึ้งเข้าไปในจิตใจจนเกิดการปฏิบัติ โดยเริ่ม
จากครอบครัว โรงเรียน...”



หากเปรียบเปรยการบำเพ็ญเพียรพยายาม เพื่อสร้างสรรค์คุณค่า และการดำรงอยู่ของสังคม คุณธรรม อาจารย์วไลจึงทำเป็นภาพสะท้อนของผู้ที่ อุทิศตนเพื่อการทำทางและวางอิฐก้อนแรก ๆ ซึ่งแม้ว่าความสำเร็จ อาจจะไม่สามารถเห็นได้จริง ในช่วงอายุของคน ๆ หนึ่ง แต่หากมีความเชื่อมั่น ศรัทธาและพยายามตอกย้ำอย่างสม่ำเสมอ ย่อมเป็น

สิ่งที่จะทำให้เราสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมคุณธรรม ดังคำกล่าวในช่วงหนึ่งของความ รู้สึกกับเหตุการณ์บ้านเมืองปัจจุบันที่อาจารย์วไลสะท้อนให้เห็นว่า

“สังคมไทยในปัจจุบันมันเป็นสังคมที่แตกแยก ขนาดว่าพูดกันในครอบครัว ในหมู่ เพื่อนฝูงก็ต้องระวังทั้ง ๆ ที่เราเป็นสังคมพุทธ แต่คนส่วนใหญ่กลับมิได้เอาคำสอน ในพระพุทธศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้ง เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ซึ่งเป็นพื้นฐาน ของสิทธิมนุษยชน แต่ทว่ากลับไม่เคยนำมาใช้จริง ๆ ในชีวิตประจำวัน สิทธิมนุษยชนศึกษา ในวันนี้จึงเป็นการทำความเข้าใจถึงการอยู่ร่วมกันอย่างสำรวม และรู้จักคุณค่าของชีวิต มิใช่การทำบุญทำความดี โอโสิกรรมแล้วก็จบ แต่มันต้องทำให้อยู่ในชีวิตประจำวัน”

ขอกราบคารวะคุณครูผู้บุกเบิกด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา
พู่วางรอยเก๋ากี่ก้าวอย่าง กับการทำทาง และวางอิฐสำหรับคนรุ่นต่อ ๆ ไป



รางวัล

“นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนที่เสียชีวิต”

นายทนง โพธิ์อ่าน

“นับถึงวันนี้ คุณค่าของสิทธิมนุษยชนที่มีอยู่เปี่ยมล้นในตัวของท่านง โพธิ์อ่าน ผู้นำแรงงานที่ไม่หวั่นไหวต่ออำนาจมืด ดังไม้เลื้อยที่ยืนต้านลมเพียงเพื่อความมุ่งมั่นปราศรณาในเจตจำนงเดียว เจตจำนงที่จะออกลูกออกผลแห่งสิทธิมนุษยชนที่เหล่าแรงงานควรได้รับ”

ชื่อ - นามสกุล นายทอง โพธิ์อ่าน

ประสบการณ์/ผลงานด้านสิทธิมนุษยชน

ผู้นำแรงงานคนสำคัญ ในยุคคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ที่เป็นแนวทางต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิแรงงาน รัฐวิสาหกิจที่ถูก รสช. ลิดรอน อีกทั้งยังไม่เกรงกลัวอำนาจของ รสช. ในการนำแรงงานออกมาชุมนุม เพื่อประท้วงคำสั่ง ประกาศที่ไม่ชอบทำ หรือการกระทำใด ๆ ที่ เขามองว่าไม่ถูกต้องละเมิดต่อกระบวนการของประชาธิปไตยจนกระทั่ง หายสาบสูญไปเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๓๔

นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนที่เสียสละชีวิต นายทอง โพธิ์อ่าน

ทอง โพธิ์อ่าน อดีตวุฒิสมาชิกสายแรงงานและประธานสภาองค์การลูกจ้างสภาแรงงานแห่งประเทศไทย มีบทบาทขึ้นเมื่อคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) เข้าทำการรัฐประหารแย่งยึดอำนาจการปกครองจาก พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีผู้มาจากการเลือกตั้งของประชาชนและสถาปนา “ระบอบ รสช.” ขึ้นเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ ช่วงเวลานั้น สังคมไทยได้มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกเพื่อจำกัดและควบคุมประชาชนให้อยู่ในอำนาจ ทอง โพธิ์อ่าน ผู้นำสหภาพแรงงานได้ออกมา



วิพากษ์วิจารณ์การทำงาน และการบริหารงานของ รสช. อย่างไม่หวาดหวั่นต่ออันตราย ซึ่งต่อมาความจริงก็ปรากฏ ดังที่ทองคาดการณ์เอาไว้ เมื่อ รสช. ประกาศจะลิดรอนสิทธิสหภาพแรงงานของคนงานรัฐวิสาหกิจ ในเวลาที่กฎอัยการศึก ทองออกมาวิพากษ์ รสช. ทันที และยังคงจะนำแรงงานออกมาชุมนุมเพื่อกดดันให้ รสช.

ยกเลิกคำสั่งดังกล่าว ดังจะเห็นได้จากคำให้สัมภาษณ์
ของเขาที่แข็งแกร่ง แต่มุ่งมั่นที่จะปกป้องผลประโยชน์
ของพี่น้องชาวแรงงานไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบ

บรรยากาศในตอนนั้น ทำให้ รสช. มองทง
เป็นตัวป่วนและจะสร้างปัญหาตามมาในภายหลัง เนื่องจาก
ทง นอกจากจะเป็นผู้นำแรงงานจำนวนมากแล้วยังได้รับ
การยอมรับทั้งภายในและระหว่างประเทศ เขามีตำแหน่ง
เป็นรองประธานภาคพื้นเอเชียแปซิฟิกของสมาพันธ์แรงงาน
เสรีระหว่างประเทศหรือ ICFTU



ทงจึงสามารถนำแรงงานออกมาเคลื่อนไหวกดดัน รสช. และในวันที่ ๑๔ มิถุนายน
๒๕๓๔ สภาแรงงานแห่งประเทศไทยภายใต้การนำของทงได้จัดการประชุมใหญ่
กลางท้องสนามหลวงท่ามกลางอำนาจ รสช. เรียกร้องให้คืนสภาพแรงงานให้คนงาน
รัฐวิสาหกิจ และยกเลิกประกาศ รสช. ฉบับ ๕๔ สร้างความไม่พอใจให้กับ รสช. เป็นอย่างมาก



การที่ทงได้เป็นตัวแทนเดินทางไปร่วม
ประชุมประจำปีขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศ
ทำให้ รสช. ต้องมีคำสั่งห้ามเขาเดินทางไปประชุม
เพราะเกรงว่าจะนำเรื่องการยุบสหภาพแรงงาน
รัฐวิสาหกิจและประกาศ รสช. ฉบับที่ ๕๔ ไปประณาม
กลางที่ประชุมนานาชาติ อันจะทำให้เป็นที่อับอาย
แก่ชาวโลก แต่นั่นก็มิได้ทำให้ความมุ่งมั่นและแน่วแน่



ที่จะรักษาผลประโยชน์ของแรงงานผู้ถูกไล่ออกจากงาน ต้องหวั่นไหวไม่ ทนงยังคงที่จะเดินทางไปประชุม นั่นเองเป็นสาเหตุทำให้ก่อนวันที่จะเดินทางไปร่วมประชุมประจำปีขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศ ทนง โพธิ์อ่าน หายตัวไปอย่างลึกลับและไร้ร่องรอย ในวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๓๔



นับถึงวันนี้ ยังไม่มีซึ่งการสอบสวนดำเนินคดีใด ๆ เหมือนจะมีการตั้งใจให้คน ๆ หนึ่งถูกลบ ถูกทำลายความเป็นมนุษย์ไปโดยวิธีง่าย ๆ เพียงเพราะความต้องการให้เป็นอย่างนั้น ของกลุ่มคนกลุ่มหนึ่ง ความต้องการที่จะพรากคุณค่าของมนุษย์ คุณค่าของสิทธิมนุษยชนที่มีอยู่เปี่ยมล้นในตัวของคน พื่ออ่าน ผู้นำแรงงานที่ไม่หวั่นไหวต่ออำนาจมืด ดังไม้เล็กที่ยืนต้านลมเพียงเพื่อความมุ่งมั่นบารารณาในเจตจำนงเดียว เจตจำนงที่จะออกลูกออกผลแห่งสิทธิมนุษยชนที่เหล่าแรงงานควรได้รับ

นายทองนาค เสวกจินดา

“แม้ทองนาค จะตายไปแต่ไฟแห่งการต่อสู้
เพื่อสิทธิชุมชนจะยังคงอยู่”



ชื่อ - นามสกุล นายทองนาค เสวกจินดา

ประสบการณ์/ผลงานด้านสิทธิมนุษยชน

● **แกนนำต่อต้านการขนย้ายถ่านหิน** มาขึ้น
ฝั่งที่ ตำบลท่าทราย จังหวัดสมุทรสาคร เนื่องจากปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบหลายด้านต่อคนในชุมชน และได้ต่อสู้เรียกร้อง กรณีดังกล่าวจนศาลปกครองมีคำสั่งคุ้มครองให้ระงับการประกอบกิจการถ่านหินใน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งยังติดตาม เพื่อรักษาสีทธิและผลประโยชน์ของชุมชนในกรณีดังกล่าว จนกระทั่งถูกยิงเสียชีวิต



ทองนาค เสวกจินดา อายุ ๔๖ ปี แกนนำต่อต้านโรงถ่านหินในพื้นที่ ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร และ **แกนนำกลุ่มต่อต้านถ่านหินอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อคุณภาพชีวิตชาวสมุทรสาคร** หลังจากที่ ทองนาคสมรสกับนางจอมขวัญ เสวกจินดา ไม่มีบุตร จึงทำให้ทองนาคใช้เวลาส่วนใหญ่เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนร่วมการต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิชุมชนในพื้นที่เกิดขึ้นก็เนื่องมาจากจากมีนายทุนซื้อที่ดินเพื่อตั้งโรงงานและสร้างท่าเรือเพื่อขนย้ายถ่านหิน ทำให้เกิดฝุ่นควันถ่านหิน สร้างปัญหามลพิษในพื้นที่และเกิดการกระทบกระทั่งระหว่างชาวบ้านกับโรงงาน การต่อสู้ของชาวบ้านกับนายทุนโรงงานนั้นเนิ่นนานยาวนานปี จนกระทั่งผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาครในขณะนั้น มีคำสั่งระงับการดำเนินการของโรงงานถ่านหินในการขนย้ายถ่านหินมาขึ้นฝั่งที่ท่าเรือ ตำบลท่าทรายเนื่องจากโรงงานไม่ได้รับอนุญาตจากกรมเจ้าท่าและนำไปสู่การฟ้องร้องต่อศาลปกครอง แต่กระนั้นเองก็ยังมีการลักลอบขนย้ายถ่านหินมาขึ้นฝั่งที่ ตำบลท่าทรายอยู่เสมอ ทำให้

นายทองนาคเองต้องเข้าไปขัดขวางและจับกุม
ผู้กระทำความผิดส่งเจ้าหน้าที่ด้วยตัวเอง กระทั่งมีการ
ปิดถนนพระราม ๒ เพื่อประท้วงกลุ่มนายทุน
และในขณะระหว่างเรื่องอยู่ในศาลปกครอง
นายทองนาคและแกนนำท่านอื่นก็ได้ถูกข่มขู่
คุกคามจากกลุ่มนายทุนอยู่เสมอ เนื่องจาก
เพียงเพราะพวกเขาคิดว่ามีอำนาจมากกว่า



มีเงินมากกว่า ทั้งการขึ้นป้ายใส่ร้ายกลุ่มต่อต้านถ่านหินว่าเป็นพวกถ่วงความเจริญ
ซึ่งตรงกันข้ามแตกต่างจากมุมมองของเหล่านักต่อสู้ที่มองว่าหากธุรกิจนั้นดำเนินการ
อยู่ภายใต้หลักธรรมาภิบาลคงไม่มีปัญหาอะไร แต่ถ้าธุรกิจดำเนินการโดยเอารัดเอาเปรียบ
ผู้อื่น ไม่คำนึงถึงความเสียหายเดือดร้อนของชาวบ้านและชุมชน การดำเนินการเช่นนั้น
คงไม่ใช่การทำธุรกิจที่ดีได้ ไม่ต่างจากโจรปล้นแย่งชิงอะไร และถ้าเป็นเช่นนั้นก็ไม่สมควร
ที่จะดำเนินกิจการต่อไป และแม้จะต้องเผชิญกับกลุ่มอำนาจต่าง ๆ ทั้งจากนายทุน
ที่มีอำนาจมากกว่าพวกเขาอยู่แล้วยังต้องเผชิญกับกลุ่มราชการที่วางตัวไม่เป็นกลาง
หลายครั้งเจ้าหน้าที่ทำตัวเอาหูไปนา เอาตาไปไร่ ไม่สนใจแฉแสต่อเสียงเรียกร้องของ



ประชาชนตัวเล็ก ๆ ผู้ได้รับความเดือดร้อน
แม้จะมองไปรอบ ๆ ด้าน เห็นเพียงแสงสว่าง
กลางเลือนเนื่องจากถูกห้อมล้อมไปด้วยอำนาจมืด
และเงินตรา แต่นั่นไม่ทำให้ทองนาค และเพื่อน ๆ
ผู้ร่วมขบวนการย่อท้อ หวั่นไหว ยังคงเรียกร้อง
เพื่อต่อสู้คืนธรรมชาติและวิถีชีวิตให้กับชุมชน
เมื่อทองนาค เสวกจินดา จบชีวิตลง กระแสคลื่น



ของผู้คนยังออกมาต่อต้านแรงขึ้น และสุดท้ายศาลปกครองกลางจึงมีคำสั่งคุ้มครองด้วยการห้ามขมย่ายห้ามเก็บ และห้ามใช้งานถ่านหินในเขต ตำบลท่าทรายอีกต่อไป นั่นคือจุดจบของธุรกิจที่ไม่โปร่งใสไม่มีธรรมาภิบาลและไม่รับผิดชอบต่อสังคมนั่นเอง



วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่ผ่านมานายทองนาคไปขึ้นศาลปกครอง เพื่อเป็นพยานในการดำเนินคดีกับบริษัทที่นำถ่านหินเข้ามาในพื้นที่ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าทราย โดยมีคดีความกันมาตั้งแต่ประมาณเดือนกันยายน ๒๕๕๓ หลังจากกลับจากศาลก็เรียกประชุมแกนนำ โดยนายทองนาคระบุว่ามีคนขมยู่ให้ระวังตัวให้ตีจึงแจ้งแกนนำทุกคนให้เพิ่มความระมัดระวัง แต่แล้วในวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ นายทองนาค เสวกจินดาถูกยิงหน้าร้านขายกล้วยเตี้ยและร้านชำเล็ก ๆ ซึ่งเป็นร้านของตัวเองเสียชีวิตท่ามกลางความโศกเศร้าของญาติพี่น้อง และเพื่อนผู้ร่วมต่อสู้ มีการแห่ศพนายทองนาคไปทั่วจังหวัดสมุทรสาครเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมและเร่งรัดให้ติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดนำมาสู่การจับกุมทีมสังหารนายทองนาคได้ในวันที่ ๑ ส.ค. ๒๕๕๔ แต่กระนั้นเองยังไม่สามารถสืบหาความจริงในส่วนของผู้จ้างวานได้จนครบครัน และเพื่อนร่วมงานนายทองนาคเองเกรงว่าคดีจะเงียบไป และแม้ว่านายทองนาคจะตายไปแล้วไฟแห่งการต่อสู้เพื่อสิทธิชุมชนจะยังคงอยู่ และกลุ่มอนุรักษ์ของนายทองนาคจะยังเดินทางไปต่อต้านนายทุนโรงงานอยู่ต่อไปแม้หลายคนจะหันเกรงต่อความไม่ปลอดภัยของตนและครอบครัว แต่เมื่อทองนาคจบชีวิตลงเช่นนี้ การต่อสู้จะยังคงดำเนินต่อไปเพื่อไม่ให้อุดมการณ์ผู้ล่วงลับต้องสูญเปล่า ตามทฤษฎี ตายสิบเกิดแสน ตราบใดก็ตามที่รัฐและนายทุนยังไม่เห็นความสำคัญและมองความต้องการของประชาชนในพื้นที่มาเป็นอันดับแรกและยังคงละเมิดสิทธิชุมชนของพวกเขาซ้ำแล้วซ้ำอีกและซ้ำอีก ***

นายทองใบ กองเป่าด์

“ถ้าเขาทำผิด ผมจะเตือนไว้ก่อนเลย ต้องรับผิดชอบ
คือ ผมมีหลักอยู่ว่าเราต้องใช้กฎหมาย
ดึงสังคมให้สูงขึ้น ไม่ใช่ดึงให้ต่ำลง”

ชื่อ - นามสกุล นายทองใบ ทองเปาต์

ประสบการณ์/ผลงานด้านสิทธิมนุษยชน

● ยึดอาชีพทนายความต่อสู้และทำงานเพื่อคนยากจน ผู้ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ตั้งแต่กบฏสันติภาพเรื่อยมาถึงยุคตุลา ๑๖ และ ๑๙ และได้รับคัดเลือกเป็นผู้รับรางวัลรามอน แมกไซไซ สาขาบริการสาธารณะ ประจำปี ๒๕๒๗ แต่ปฏิเสธที่จะเดินทางไปรับรางวัลที่ประเทศฟิลิปปินส์ เนื่องจากต้องรับรางวัลจากประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส ซึ่งในขณะนั้นมีภาพของผู้นำเผด็จการ อีกทั้งยังเดินหน้าอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่ประชาชนโดยไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย จวบจนวาระสุดท้าย

ชีวิตลูกอีสาน วัยเด็กกับความฝันต่อสู้เพื่อคนยาก

ทองใบ ทองเปาต์ เกิดเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๙ ที่บ้านจาน ตำบลตลาดอำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม ในครอบครัวชาวนา โดยเป็นบุตรคนสุดท้องในจำนวน ๖ คน ของนายหนู และนางเหง่า และต้องต่อสู้ชีวิตตามแบบฉบับลูกอีสานตั้งแต่เด็ก เนื่องจาก



พ่อแม่ตายตั้งแต่เขาอายุ ๘ - ๙ ขวบ มีพี่สาวพี่ชายเป็นผู้เลี้ยงดูแต่่นั้นมา เขาเข้าเรียนชั้นประถมที่โรงเรียนเทศบาล ชั้นมัธยม ๑ - ๒ ที่โรงเรียนชูศิลป์ และชั้นมัธยม ๓ - ๕ ที่โรงเรียนประสาธศิลป์ ด้วยความที่หัวไวบวกกับความใฝ่รู้ ทำให้สมัยเรียนเข้าสามารถสอบข้ามชั้นได้ตลอด

ด้วยเป็นคนที่ชอบอ่านหนังสือ มีความคิดความอ่านมากกว่าเด็กในรุ่นเดียวกัน ทองใบ ทองเปาด์ มีความฝันที่อยากจะเป็นนักการเมือง แต่ต่อมาด้วยสภาพแวดล้อมที่หล่อหลอม เนื่องจากเขาคลุกคลีอยู่กับความยากจน ประสบพบเจอกับการถูกเอารัดเอาเปรียบอยู่ทุกหนแห่ง จึงคิดอยากจะเรียนกฎหมายและคิดว่าเมื่อเรียนจบก็จะเป็นทนายและความเพื่อคนยากจน

ทองใบ ทองเปาด์ เล่าว่า

“ตอนที่จบ ม.๖ อายุ ๑๔ แล้วยังไม่ได้มาเรียนต่อที่กรุงเทพฯ ผมเคยไปทำงาน อยู่ในไร่ยาสูบ ที่มหาสารคาม ได้ค่าจ้างวันละ ๕๐ สตางค์ ทำงานเจ็ดโมงเช้า เลิก ๕ โมงเย็น ได้ ๕๐ สตางค์ แถมยังจะให้อยู่เวรตอนกลางคืนอีก เราก็เลยไม่ยอม เขาบอกว่า ถ้างั้นก็เลิกจ้าง ไล่ออก เราก็เลยแพ้ รู้สึกเจ็บปวดมาก มันไม่ยุติธรรมนี่”

เมื่อไฟแห่งนักต่อสู้เพื่อคนยากถูกจุดติด เขาก็เดินตามความฝันที่ตั้งใจไว้ด้วยความมุ่งมั่น ทองใบ ทองเปาด์ เข้ากรุงเทพ ฯ และสอบเข้าเรียนที่โรงเรียนสวนกุหลาบ แผนกอักษรศาสตร์ ได้ด้วยความที่ทางบ้านยากจน จึงอาศัยเป็นเด็กวัดอยู่ที่วัดขณะสงคราม โดยมีพี่ชายส่งเรียน พอจบชั้นมัธยมปลาย พ.ศ. ๒๔๙๐ เขาก็สมัครเรียน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์โดยหาเงินเรียนเอง ระยะเวลาที่ต้องทำงานยากลำบากหลายอย่าง เพื่อให้ตัวเองได้ร่ำเรียนตามที่ตั้งใจไว้ ทั้งเคย รับจ้างถีบสามล้อและเป็นเสมียนกรมไปรษณีย์ โทรเลข ตลอดระยะเวลาที่เรียนก็เขียนหนังสือ ลงหนังสือพิมพ์ไปด้วย จนเรียนจบในปี พ.ศ. ๒๔๙๔





สืบสานอุดมการณ์กับการเป็นกษัตริย์นักต่อสู้

หลังจากเรียนจบ ทองใบ ทองเปาด์ ได้เป็นทนาย พอดีเกิดกรณี “กบฏสันติภาพ” ๒๕๔๕ ซึ่งคตินั้นมีนักคิดนักเขียนคนสำคัญหลายคนถูกจับกุมคุมขัง อาทิเช่น กุหลาบ สายประดิษฐ์ อุทธรณ์ พลกุล ทองใบจึงได้โอกาสเป็นทนายให้คดีแรก ต่อจากนั้น สุภา ศิริมานนท์ ขวนไปทำหนังสือพิมพ์ “ไทยใหม่” และทำเล่มอื่น ๆ อีกหลายเล่ม ส่วนใหญ่เป็นนักข่าวสายการเมือง ต่อมาได้เดินทางไปจีนกับคณะนักหนังสือพิมพ์ที่มี กุหลาบ สายประดิษฐ์ อ.ไชย วรศิลป์ ถวัลย์ วรดิลก เจือจันทร์ ฐานโนสตร่วมไปด้วย เที่ยวเมืองจีนอยู่ ๔ เดือน พอกลับมาถึงเมืองไทยก็ถูกจับกุมคุมขัง เป็นช่วงการปฏิวัติรัฐประหารของ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ พอดีจึงถูกคุมขังอยู่ ๘ ปี ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๒๕๐๙ ในช่วงเวลานั้นมีประชาชนจำนวนมากที่ถูกรัฐบาลเผด็จการ จับกุมคุมขัง เพียงเพราะมีความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกัน บางคนเมื่อร้องขอก็ถูกจับฐานเป็นกบฏ แต่ก็ไม่ได้มีการตั้งข้อหาอย่างเป็นทางการ และไม่มีการดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรม ทุกคนถูก “ขังลืม” ตามคำพิพากษาของศาลเตี้ย โดยไม่รู้ว่าจะตากรรมในวันรุ่งขึ้นจะเป็นอย่างไร เมื่อทองใบ ทองเปาด์ได้รับอิสรภาพ เขาจึงพิจารณาตัวว่าจะประกอบอาชีพทนายความต่อสู้เพื่อประชาชน และตั้งความมุ่งหวังไว้ว่าจะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ทั้งหลายที่เสียเปรียบทางสังคมโดยเฉพาะผู้ไม่รู้กฎหมายให้ได้รับความเป็นธรรมให้ปรากฏในสังคมให้จงได้



บันทึกของสังคมคือ ประชาชนไม่รู้จักกฎหมาย

ตลอดเวลาที่ประกอบอาชีพทนายความ ทองใบ ทองเปาด์ ก็ยังเป็นนักหนังสือพิมพ์ นักเขียน และมิงงานเขียนออกมาสม่ำเสมอ โดยมักเป็นคอลัมน์ให้ความรู้ด้านกฎหมาย เช่น สิทธิเสียงชาวบ้าน” ในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ เขียนยาวนานนับสิบปีพร้อม ๆ กับคอลัมน์ “กฎหมายพาที” ในสกุลไทย เคยรวมเป็นเล่มพิมพ์ออกมาในนาม มูลนิธิทองใบ ทองเปาด์ ๗ เล่ม ซึ่งทองใบ เคยให้สัมภาษณ์โพลิน รุ่งรัตน์ ไว้ว่า “งานเขียนเป็นงานที่อยากทำ มากที่สุด สอนลูกให้เขียนด้วย โดยบอกเขาว่า งานเขียนนั้น หากเขียนให้ดีแล้ว ก็จะเป็นสมบัติ ล้ำค่า ใครปล้นไม่ได้ ขโมยไม่ได้ คงทน อยู่ตลอดไป แม้ตัวตายก็ตกเป็นสมบัติ ของมนุษยชาติ งานทนายนั้น พอเรา หมดแรงทำก็หมดไป” ตัวอย่างงานเขียน ของทองใบเล่มหนึ่ง คือ บันทึกของ ทองใบ ทองเปาด์ ที่มีการพิมพ์เผยแพร่ ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗ ในชื่อ “คอมมิวนิสต์ ลาดยาว” ซึ่งสะท้อนชีวิตภายในคุก ลาดยาว ของนักโทษการเมืองในยุคกึ่งศตวรรษ ทองใบ ทองเปาด์ ยังเคยดำรงตำแหน่ง นายกสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๗ - ๒๕๒๙ และได้รับ คัดเลือกเป็นผู้รับรางวัลรามอน แมกไซไซ สาขาบริการสาธารณะ ประจำปี ๒๕๒๗ แต่ทองใบปฏิเสธที่จะเดินทางไปรับรางวัลที่ประเทศฟิลิปปินส์ เนื่องจากต้องรับรางวัล จากประธานาธิบดีเฟอร์ดินานด์ มาร์กอส ซึ่งในขณะนั้นมีภาพของผู้นำเผด็จการ และละเมิด สิทธิมนุษยชน จากกรณีลอบสังหารนายเบนิโย อากีโน (สามีของนางคอราซอน อากีโน) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖





แต่แม้จะเขียนหนังสือให้ความรู้
ด้านกฎหมาย กระนั้นแล้ว ทองใบ
ทองเปาต์พบว่าประชาชนยังคงรู้
กฎหมายน้อยมาก ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ เขาจึง
เริ่มออกเผยแพร่ความรู้กฎหมาย
โดยเริ่มต้นที่สื่อมวลชน ซึ่งเป็นสื่อกลาง
ที่สำคัญในการเผยแพร่ข่าวสาร
และความรู้สู่ประชาชน โดยร่วมกับ

สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยทำโครงการอบรมสื่อมวลชนทั่วประเทศ โดยมุ่ง
ให้ความรู้เกี่ยวกับการพิมพ์ทั้งหมด ตั้งแต่ พ.ร.บ. การพิมพ์ทั้งหมด กฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับ
สื่อมวลชน การหมิ่นประมาทต่าง ๆ กฎหมายแพ่ง หนังสือพิมพ์ ขณะเดียวกันก็ริเริ่มโครงการ
สอนกฎหมายสู่โรงเรียน กฎหมายสู่โรงงาน กฎหมายสู่สังคม ซึ่งเป็นการสอน การอบรม
ให้ฟรี ทั้งยังมีการมอบใบประกาศนียบัตรและบัตรประจำตัวที่แสดงว่าเป็นผู้ผ่านการอบรม
ความรู้เรื่องกฎหมายของมูลนิธิทองใบ ทองเปาต์ กับชมรมนักสิทธิมนุษยชนภาคอีสาน
และมีข้อทนายความประจำตัว รวมทั้งที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ ด้านหลังบัตร
จะมีข้อความที่ระบุสิทธิของผู้ต้องหา ๕ ข้อไว้ด้วย ซึ่งทำให้ประชาชนชาวบ้านได้รับ
ประโยชน์มาก

โดยทองใบ ทองเปาต์ กล่าวถึงการเข้าไปเผยแพร่ให้ความรู้ด้านกฎหมายกับสังคมไว้ว่า
“เราเห็นว่ามีคามจำเป็นเพราะชาวบ้านไม่รู้กฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวบ้าน
ผู้ยากจน ชาวไร่ ชาวนา ก็จะถูกหลอก หรือเมื่อมีคดีเกิดขึ้น คนเหล่านี้ก็ไม่รู้จะป้องกัน
ตนเองอย่างไร และบางทีจะหาทนายก็กลัวทนายด้วย เราก็เลยคิดว่า การเป็นทนายเราช่วย

พวกเขาได้จริง แต่ช่วยได้น้อย เพราะสถิติคดีเพิ่มมากขึ้นทุกวัน สมมุติว่าถ้าปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นคือหญ้า ก็เหมือนเราปราบหญ้า อาชีพนายความก็คือการตัดหญ้า แต่รากหญ้ายังอยู่เหมือนเดิม เราต้องถอนรากถอนโคนมัน หญ้าจึงจะหมดไป เพราะฉะนั้น ทางเดียวที่จะทำได้ก็คือต้องให้ชาวบ้านรู้กฎหมาย ที่เขียนในหนังสือพิมพ์ในนิตยสารเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย คนจนเขาก็ไม่ได้อ่าน คนส่วนมากไม่ได้อ่าน ชาวบ้านก็ไม่มีเงินซื้อหนังสือหรือบางทีหนังสือก็ไปไม่ถึงเขา”

และแม้ในวันที่ ทองใบ ทองเปาด์ ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา จากจังหวัดมหาสารคาม ก็ยังมิวัตรปฏิบัติ ที่ทั้งสมถะ เรียบง่าย ยึดผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ภาพการทำงานที่ขยันขันแข็ง รับผิดชอบ ไม่เคยอ่อนข้อ ไม่เคยรามือให้ผู้มีอำนาจ แม้จะมีมดมาไต่ไรมาตอม ทองใบก็ไม่เคยสนใจ เลิกประชุมครั้งใดก็จะหิ้วกระเป๋าเอกสาร ๑ ใบ เดินออกมารอแท็กซี่หน้าสภา ฯ ไม่เคยต้องเป็นภาระให้ผู้ใดเรียกรถให้

โดยตลอดระยะเวลา ๖ ปีกว่าที่ดำรงตำแหน่ง (รวมรักษาการ) ทองใบได้ทำงานในฐานะกรรมาธิการการต่างประเทศ กรรมาธิการพิจารณาถ้อยแถลงกฎหมายหลายฉบับ รวมทั้งการปฏิรูประบบราชการ กรรมาธิการตรวจสอบประวัติและความประพฤติผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ และที่ทองใบภูมิใจมาก น่าจะเป็นกรรมาธิการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีผลเอกหาญ สืบสานที่ป็นประธานกรรมาธิการฯ และกรรมาธิการวิสามัญตรวจสอบการทุจริต ซึ่งมี พล.ต.อ. ประทิน สันติประภพ เป็นประธาน ฯ กรรมาธิการชุดตรวจสอบ





ทุจริตสามารถเจาะลึก เปิดโปงและเอาผิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง
จนนายก ฯ อบจ. อุบลราชธานี ๑ แห่ง

อาศัยกับ “กนายของประชาชน” ที่จะจารึกอยู่ในหัวใจของปวงชนไปอีกนานแสนนาน

จากชีวิตวัยเด็กที่ต้องต่อสู้เรื้อยมาของลูกอีสานชาวมหาสารคามจนถึงวันที่ชราภาพ
ผู้เฒ่าทองใบในวัย ๘๐ กว่าปีได้รับเกียรติยศเป็นรางวัลต่าง ๆ มากมาย แต่ก็ไม่ใช่ทั้ง



การทำหน้าที่ทนายของประชาชน และไม่ละทิ้ง
การเขียนและการพูดเพื่อเผยแพร่ความรู้
กฎหมายสู่ประชาชน ยังคงทำตามปณิธาน
ที่ตั้งไว้อย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย จวบแม้กระทั่ง
วาระสุดท้ายในช่วงเช้าตรู่ของวันที่ ๒๔ มกราคม
๒๕๕๔ ทองใบ ทองเปาต์ ได้เสียชีวิตลง
จากอาการหัวใจวายเฉียบพลันในรถแท็กซี่

ท่ามกลางการจรรจาเรออีด และแม้จะทำประโยชน์เพื่อสังคม ต่อสู้เพื่อประชาชนคนยากมา
ทั้งชีวิต จนชื่อเสียง คุณความดี ขจรกระจายทั่วแผ่นดิน ลูกศิษย์ลูกหามากมาย แต่ด้วยการ
เป็นคนเรียบง่ายสมถะ ทำให้ญาติไม่ขอพระราชทานเพลิงศพ และมีการฌาปนกิจศพ
ในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๔ รวมอายุนายทองใบ ทองเปาต์ ได้ ๘๕ ปี “นักต่อสู้
เพื่อคนยาก ทนายของประชาชน เจ้าของรางวัลแมกไซไซต์”

นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนที่เสียชีวิต นายกองใบ กองแปด

กับแนวคิดและความมุ่งมั่นที่ยังคงอยู่ : เราต้องใช้กฎหมายดั่งสังคมให้สูงขึ้น

“คือนักกฎหมายต้องมีจริยธรรมด้วย บางทีนักกฎหมายนี้ก็ไม่มีความจริยธรรม อย่างเช่น มีกรณีร้องเรียนอยู่เรื่อยๆ ชาวบ้านกลัวทนาย เพราะเรียกเงินสูง และบางทีก็มีเล่ห์เหลี่ยมกับเขา เราก็อยากจะทำลายภาพพจน์ไม่ตินี้ไป เพราะเวลาเราไปสอนวิชาการว่าความของสมาคมทนาย หรือของกรมการปกครอง ก็จะมีอยู่ว่าวิธีต่อสู้คดีทำอย่างไร ก็ต้องเน้นว่าต้องถือเอาความสุจริตเป็นที่ตั้ง ใครมาหาผม ผมจะบอกเลยว่า เส้าให้ผมฟังก่อน ถ้าผมฟังแล้ว เขาผิด ผมก็จะบอกว่า อันนี้คุณผิดนะ คุณต้องรับโทษ เพราะฉะนั้นคุณต้องรับสารภาพ สิ่งที่ผมจะช่วยคุณได้ก็คือ ผมช่วยให้คุณได้รับโทษน้อยลงได้ เพราะกฎหมายเราปัจจุบันนี้ไม่ต้องการเอาคนเข้าคุกเข้าตะราง ก็จะมีการคุมประพฤติ ...ถ้าคนทำผิดแล้วไม่ต้องรับโทษ สังคมจะแย่ ผมยึดหลักอย่างนี้ ถ้าเขามาหาเราแบบนี้ แล้วเขาไม่เอา เราก็ไม่ว่าอะไร ที่เราดูใจก็คือว่าเวลามีคนมาหาเรา ส่วนใหญ่จะเป็นพวกที่ไม่ได้ทำผิด แต่ถูกหาว่าทำผิด จนกระทั่งกลายเป็นเครดิตไปเลยว่า ถ้ามีคนมาหาเรา คนก็จะตั้งเป็นข้อสังเกตว่า เอ๊ะ ถ้าทองใบรับเรื่อง มันต้องมีอะไรสักอย่างหนึ่งนะ มันต้องไม่ได้รับความเป็นธรรม นี่แสดงว่ามันเป็นเครดิตของเรา แต่บางคนเขาก็จะท้วงว่ามันผิดหลักนะเพราะตามธรรมดาแล้วผู้ถูกกล่าวหาต้องถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ไว้ก่อนใช่ ผมไม่เถียง แต่ผมคิดว่าเราเหมือนหมอปอดตรวจโรค ก็รู้เลยว่าปอดเป็นโรคอะไร เพราะฉะนั้น ถ้าเขาทำผิด ผมจะเตือนไว้ก่อนเลยต้องรับผิด คือผมมีหลักอยู่ว่าเราต้องใช้กฎหมายดั่งสังคมให้สูงขึ้น ไม่ใช่ดั่งให้ต่ำลง”





ศาสตราจารย์ นิคม จันทรวิทุร

“ใช้วิชาชีพที่ได้รับจากมหาวิทยาลัย รับผิดชอบต่อสังคมด้วยความ
เสียสละ และดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมทางสังคม
และเคารพในศักดิ์ศรีของเพื่อนมนุษย์”

ชื่อ - นามสกุล นายนิคม จันทวิฑูร

ประสบการณ์/ผลงานด้านสิทธิมนุษยชน



● เป็นนักต่อสู้เพื่อสวัสดิการขั้นพื้นฐานของประชาชนมาโดยตลอด โดยมีความมุ่งมั่น อุทิศสละ ที่จะดำเนินการตามความตั้งใจโดยไม่เอนเอียงไปฝั่งหนึ่งฝั่งใด และดำเนินการอยู่บนหลักประชาธิปไตยแม้จะอยู่ในยุค รสช. ก็ยังยึดผลประโยชน์ของชาติเป็นที่ตั้ง จนกระทั่งผลักดันพระราชบัญญัติการประกันสังคม และพระราชบัญญัติสวัสดิการสังคมออกมาได้เป็นผลสำเร็จ

ศาสตราจารย์ นิคม จันทวิฑูร เกิดเมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๐๘ ที่บ้านท่าล้อ ตำบลสูงเม่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ เป็นบุตรคนที่ ๙ จากพี่น้องทั้งหมด ๑๑ คนในครอบครัวไทย - จีน ซึ่งมีอาชีพทำนาและทำไม้

ในวัยเด็กแม้จะเกิดที่บ้านนอกแต่ท่านก็รักการใฝ่รู้ และใฝ่เรียนอีกทั้งยังสนใจในเรื่องเหตุบ้านการเมืองตลอดจนถึงระบบกฎหมายต่าง ๆ ในสังคม ด้วยความสนใจ และความสามารถทำให้เมื่อเข้าสู่วัยอุดมศึกษา ท่านจึงเข้าศึกษาต่อในวิชากฎหมาย โดยท่านจบการศึกษาปริญญาตรี





นิติศาสตร์บัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในเวลานี้เองปณิธาน และความสนใจที่จะเรียนรู้ระบบสวัสดิการของรัฐ เพื่อนำไปสู่การใช้งานได้จริงในสังคม และไม่ใช่ว่าสิ่งที่เพื่อฝันได้สูงขึ้น ด้วยความสามารถ และความมุ่งมั่นอย่างแน่วแน่ทำให้ท่านต้องยังศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดย ศาสตราจารย์ นิคม ได้ไปสำเร็จปริญญาโทด้านการบริหารสังคม จากมหาวิทยาลัยชิคาโก และปริญญาโทด้านเศรษฐศาสตร์แรงงาน จากมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา ซึ่งถือเป็นต้นแบบและมีชื่อเสียงด้านการปฏิรูปสังคม และนี่เองที่หล่อหลอมจิตใจที่มุ่งมั่นอยู่แล้วของ ศาสตราจารย์ นิคม ให้แรงกล้ายิ่งขึ้น



เมื่อสำเร็จการศึกษา และเข้ารับราชการในตำแหน่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเลขาธิการสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยคนแรก ข้าราชการกรมประชาสงเคราะห์ และดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมแรงงาน ในช่วงเวลาซึ่งเผด็จการครองเมือง ในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๙ ท่านก็มี

แนวทางที่แน่วแน่ ตรงไปตรงมาไม่เอนอ่อนไปตามฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง กลับกันท่านจะประสานประโยชน์ของทุกฝ่ายในหลักการของความเป็นธรรมและความถูกต้อง หลักการที่มุ่งจะให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ คนจน ผู้ใช้แรงงานซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากในสังคมสมัยนั้น ด้วยการคลุกคลีและมีชีวิตเพื่อผู้ใช้แรงงาน และคนยากทำให้ท่านมีบทบาทเป็นผู้นำที่เคลื่อนไหวในระบบของข้าราชการ ซึ่งไม่ก้าวร้าว แต่มุ่งมั่นและมีแนวทางนโยบาย รวมถึงก้าวเดินไปตามแบบแผนที่ชัดเจนเพื่อต่อสู้เรียกร้องสิทธิ และความเป็นธรรมในการทำงาน อีกทั้งยังเข้าไปปฏิบัติงานในฐานะผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาบริหารงานด้านแรงงานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) จนกระทั่งได้เป็นผู้อำนวยการองค์การแรงงานระหว่างประเทศในปี ๒๕๒๒



ศาสตราจารย์ นิคม ยึดมั่นและเชื่อถือ
ในหลักการของรัฐสวัสดิการซึ่งหลายคนมองว่า
เป็นระบอบสังคมนิยมที่อยู่ในฝั่งของมาร์กซิส
แต่ความจริงตัวท่านยึดมั่นในหลักการนี้ ก็เนื่อง
ด้วยการมีรัฐสวัสดิการที่ให้ความเป็นธรรม
ให้หลักประกันในการดำรงชีวิตของประชาชน
ซึ่งสิ่งเหล่านี้เองจะเป็นฐานที่ช่วยเสริม

ความแข็งแกร่ง และทำให้คนจนมีทางรอด ไม่โดนกดขี่ในระบอบประชาธิปไตย
แบบทุนนิยม จนอาจจะทำให้กลายเป็นระเบิดเวลารอวันปลดปล่อย ซึ่งจะเกิดความขัดแย้ง
และสร้างปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมายนับไม่ถ้วน ด้วยแนวคิดนี้ท่านจึงเดินทางด้วยความ
มุ่งมั่น ฝ่าแรงต้าน มีหลายครั้งที่ท่านถูกมองว่าเคลื่อนไหวเพื่อผลประโยชน์ของฝ่ายใด
หรือพวกใดพวกหนึ่ง แต่ท่านเองก็มีได้หัวโนไวยังคงยึดมั่นในหลักการ การยืนหยัดเคียงข้าง
ประชาชนผู้ทุกข์ยากเดือดร้อน ผู้ด้อยโอกาส และผู้ใช้แรงงาน แต่ไม่ขัดขืนเชิงกร้าวต่อระบบ
ทุนนิยม จนในที่สุดกฎหมายหลายฉบับที่ท่านเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการร่วมผลักดันก็ทะลวง
ฟันฝ่า นายจ้างหน้าเลือดที่จ้องบูตริต และรัฐเผด็จการผู้ลิดรอนสิทธิ และเสรีภาพของเหล่า
คนยากออกมามาได้ กฎหมายซึ่งจะเป็นต้นแบบรากฐานในการคุ้มครองกรรมกร คนจน
ตลอดรวมถึงรับประกันถึงสิทธิการดำรงอยู่ของคนในสังคมอันได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครอง
แรงงาน ซึ่งแปลงมาจากประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๐๓ การผลักดันให้สตรีลาคลอดได้
๔๐ วัน พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ และพระราชบัญญัติประกันสังคม
พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งยกเลิกพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เหล่านี้นับเป็นผลงาน
การยืนหยัดต่อสู้ ที่ไม่พิน แต่สู้ไปตามลม โดยไม่ละทิ้งเป้าหมายของตน สัมกับความมุ่งมั่น
ที่ตั้งใจมาตั้งแต่สมัยยังร่ำเรียนศึกษา มุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือคนยากไร้ผู้ถูกเอาเปรียบอยู่ทั่วไป



จากผู้ซึ่งมีอำนาจและเงินทองเหนือกว่า ซึ่งในส่วนนี้สะท้อนได้จากการที่มหาวิทยาลัยวิชาโก
ประกาศสดุดีให้ท่านเป็นศิษย์เก่าดีเด่น เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ว่า ท่านได้ **“ใช้วิชาชีพที่ได้รับ
จากมหาวิทยาลัยรับใช้สังคมด้วยความเสียสละ และดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมทางสังคม
และเคารพในศักดิ์ศรีของเพื่อนมนุษย์”** และแม้ในช่วงเวลาที่ท่านแก่ตัว ศาสตราจารย์ นิคม
ก็ยังคงตั้งใจทำงานเพื่อที่จะจรรโลงสังคมต่อไป โดยท่านเป็นประธานมูลนิธิ ๑๔ ตุลา
ที่ส่งเสริมให้ความสนับสุนนการศึกษา การช่วยเหลือ ค้นคว้าและเผยแพร่ด้านประชาธิปไตย
และการพัฒนา

ตลอดระยะเวลา ๔๐ กว่าปีในการทำงานตรากตรำเพื่อคนหนุ่มมาก คนจน โดยเฉพาะ
ผู้ใช้แรงงานซึ่งยุคหนึ่งถูกเอารัดเอาเปรียบ กดขี่ อย่างที่ไม่อาจนึกฝันถึงความร่มตได้ในยุค



สมัยนี้ ในที่สุด ศาสตราจารย์ นิคมก็ถึงแก่
กรรมด้วยอาการหัวใจล้มเหลว ณ โรงพยาบาล
บำรุงราษฎร์ ในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๔
รวมอายุได้ ๗๖ ปี เหลือทิ้งไว้แต่คุณงาม
ความดีของการต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน
สิทธิแรงงาน และคนยากจน ซึ่งล้วนเป็น

ตัวอย่างที่ดีที่สำคัญให้เยาวชนคนรุ่นหลัง นักวิชาการได้จดจำ และเจริญรอยตามที่จะ
เปลี่ยนแปลงสังคมให้เกิดความเป็นธรรม และเกิดเป็นความสุขแก่สังคมในที่สุด

นายสมชาย นิลไพจิตร

“สิ่งที่เราได้ช่วยเหลือคนที่ได้รับความเดือดร้อนนั้น เราหวังใน
ความโปรดปรานจากพระองค์อัลเลาะห์ จะประทานรางวัลแก่เรา
และเราจะได้รับความช่วยเหลือจากพระองค์เสมออัลฮัมดุลิลละฮ์”

ชื่อ - นามสกุล นายสมชาย นิละไพจิตร

ประสบการณ์/ผลงานด้านสิทธิมนุษยชน

เป็นทนายความมุสลิมที่ทำงานช่วยเหลือประชาชนผู้ถูกละเมิดสิทธิโดยการใช้อำนาจที่เกินขอบเขตของเจ้าหน้าที่รัฐโดยเฉพาะใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งยังยึดมั่นในหลักของความถูกต้องของกฎหมาย กระบวนการนิติรัฐที่เจ้าหน้าที่จะใช้อำนาจตามอำเภอใจไม่ได้ นายสมชายหายตัวไปภายหลังออกมาเปิดโปงการทรมานผู้ต้องหาให้รับสารภาพในคดีปล้นปืน กองพันพัฒนาที่ ๔ (ค่ายปิเหล็ง)

นายสมชาย นิละไพจิตร เกิดเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ที่ ตำบลกระทุ่มราย เขตหนองจอก กรุงเทพฯ จบการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒ ภรรยาชื่อ นางอังคณา นิละไพจิตร มีบุตรทั้งหมด ๕ คน คือ สุดปรารถนา ประทับจิต กอปรกุลศร ครองธรรม และกอร์ปธรรม ซึ่งหมดล้วน เป็นครอบครัวผู้คอย
สงแรงใจ และอยู่เบื้องหลังการทำงานอย่างเสียสละ
ของสมชาย เขายึดอาชีพทนายความมานานกว่า ๒๐ ปี
โดยมีสถานที่ทำงาน คือ สำนักงาน “สมชาย นิละไพจิตร
ทนายความ” ๒๔/๑๕๗ ซอยรัชดาภิเษก ๓๒ ถนนรัชดาภิเษก
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ สมชาย นิละไพจิตร
เป็นทนายความมาตลอดชีวิตทำงานกิจกรรมด้านกฎหมาย
มาโดยตลอดมีบทบาทหน้าที่และตำแหน่งสำคัญ อาทิเช่น
อดีตนายกสมาคมมุสลิมแห่งประเทศไทย (ย.ม.ท.)



ประธานชมรมนักกฎหมายมุสลิม และเป็นคณะกรรมการฝ่ายช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย
สภานายความ

สมชายตั้งปณิธานในการทำงานของเขาไว้ว่า
จะเป็นนักกฎหมายที่ดำเนินตามหลักศาสนาอิสลาม
อย่างเคร่งครัด ไม่ทำให้ศาสนาต้องแปดเปื้อนต่างพร้อย
เพราะความฉ้อฉลหรือขาดหลักการของตนเอง
ซึ่งจะทำให้ไม่ได้รับความไว้วางใจ และเชื่อถือจาก
ประชาชนผู้อื่น ดังนั้น เขาจึงมุ่งเน้นคดีที่ลูกความ
เป็นผู้ด้อยโอกาสหรือถูกกระทำอย่างไม่เป็นธรรม แม้ชื่อของเขาอาจไม่เป็นที่คุ้นหูคนส่วนใหญ่
แต่เขาคือผู้อยู่เบื้องหลังของคดีสำคัญหลายคดี โดยเฉพาะคดีทางภาคใต้ที่ประชาชน
ถูกกล่าวหาว่าพัวพันกับ “การก่อการร้าย” ทนายสมชายสามารถทำความจริงให้ปรากฏ
จนจำเลยพ้นจากข้อหาได้เกือบทุกคดี เช่น คดีกุเองเผาะโรงเรียนเมื่อปี ๒๕๓๗ คดีหมอแวพัวพัน
กลุ่มก่อการร้ายเจไอ คดีคนพม่าลี้ภัยการเมือง คดีชาวอิหร่านที่ถูกจับในข้อหาเป็นผู้วาง
ระเบิดสถานทูตอิสราเอลในประเทศไทย นอกจากนี้คดีทางภาคใต้ที่ทนายสมชายเข้าไปทำงาน
ในฐานะชมรมนักกฎหมายมุสลิมแล้ว ยังมีคดีด้านสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ ที่ทนายสมชายรับผิดชอบ
อาทิ คดียัดยาบ้า ๑ เมตนิลิตจุฬา ฯ ฯลฯ เกือบทุกคดี ทนายสมชายต้องเป็นทนายที่ยืนอยู่
ฝั่งตรงข้ามกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หลายคดีสำคัญ ๆ ไม่ว่าจะเป็นคดีช็อตไข่ หรือคดีวิสามัญ
ฆาตกรรมโจด่านช้าง ซึ่งตรงนี้เองถือเป็นการยืนหยัดที่จะต่อสู้เพื่อความถูกต้อง
ต่อสู้กับการใช้อำนาจรัฐของเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ถูกต้องตามกฎหมายและไม่ชอบธรรม
อีกทั้งยังเป็นการเปิดโปงกระบวนการอันไม่ชอบมาพากลของเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำการ
โดยไม่รับผิดชอบต่อกฎหมายและความถูกต้องรวมถึงสิทธิของประชาชนตรงนี้เอง





ที่เป็นตัวจุดชนวนที่ทำให้ทางเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่เริ่มมีการไม่พอใจทนายสมชาย ที่เข้ามาขู่ข่มขู่จนทำให้กลายเป็นเรื่องเดือดร้อนสำหรับเจ้าหน้าที่ แต่มีเพียงสิ่งเดียวเท่านั้น ที่ทนายสมชายสนใจ นั่นคือความถูกต้อง ขอบธรรม และเป็นธรรม ในฐานะเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ซึ่งต้องถูกกลืนตรอน ถูกกระทำอย่างไร้ความปราณี จากฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งแทนที่จะให้ความ เป็นธรรมด้วยตนเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง จับกุม แต่กลับละเลยและละเมิด ทั้งร่างกายจิตใจ ของประชาชน ดังนั้นทนายสมชายจึงถือเป็นไม้เบื่อไม้เมากับเจ้าหน้าที่ผู้ใช้อำนาจละเมิดเกิน ขอบเขตมาโดยตลอด โดยเฉพาะในช่วงสมัยรัฐบาลทักษิณ ๑ ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งสถานการณ์ ความรุนแรงในสามจังหวัดภาคใต้ได้ก่อตัวขึ้นอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ประชาชนผู้บริสุทธิ์ ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงดังกล่าว นำมาซึ่งการใช้กำลังทหารตำรวจเข้าควบคุม จับกุม และปราบปรามอย่างเด็ดขาดซึ่งหลายเหตุการณ์ หลายกรณี การมอบอำนาจทั้งกฎอัยการศึก พ.ร.บ. ความมั่นคง ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในส่วนล่าง นำมาซึ่งการใช้อำนาจ เกินขอบเขต ไม่ยั้งคิด และทำให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนกันอย่างกว้างขวาง ในขณะที่ เจ้าหน้าที่รัฐเร่งจับกุมเพื่อสร้างผลงาน แต่กลับละเลยต่อกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย อันทำให้ทนายสมชายต้องเข้ามาพัวพันในฐานะ ทนายฝ่ายจำเลยเพื่อช่วยเหลือประชาชน ที่ตกเป็นเหยื่อของกระบวนการยุติธรรมที่ต่ำกว่า หรือไม่ได้มาตรฐานและปิดหูปิดตาประชาชน



การทำงานของทนายสมชาย ซึ่งหลาย ฝ่ายเชื่อกันว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้เขาถูกทำ ให้หายไป และเป็นฟางเส้นสุดท้าย คือการออกมา เปิดโปงเจ้าพนักงานทรمانผู้ต้องหาปล้นปืน เผาโรงเรียน ๕ นาย เพื่อได้รับสารภาพในปี

พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นปีที่เกิดความรุนแรงใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้ขึ้นหลายเหตุการณ์ ไม่ว่าจะเป็น คดีปล้นปืน เฝ้าโรงเรียน ลอบวางระเบิด โดยเฉพาะเหตุการณ์ในวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๗ ที่มีคนลอบวางระเบิดโรงเรียนกว่า ๒๐ แห่ง และในเวลาเดียวกันก็มีการบุกล้อมกองพันพัฒนาที่ ๔ ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จังหวัดนราธิวาส ปล้นปืนไปมากกว่า ๔๐๐ กระบอก

จากคดีดังกล่าว ในเวลาต่อมาได้ตัวผู้ต้องหา ๕ นาย โดยนายสมชายเข้าไปเป็นทนายให้ แต่เมื่อนายสมชายไปพบผู้ต้องหาทั้ง ๕ ที่กองปราบปราม และสถานที่ควบคุมที่ตัวโรงเรียน ตำรวจนครบาล จึงพบว่าผู้ต้องหาถูกตำรวจทำร้ายร่างกายอย่างน่าสังเวช ทั้งยังถูกขู่บังคับให้รับสารภาพ ทนายความสมชายจึงเขียนหนังสือเพื่อขอความเป็นธรรมให้แก่ผู้ถูกจับกุม และถูกทรมานไปยังองค์กรต่าง ๆ อีกทั้งเรียกร้องให้มีการย้ายผู้ต้องหาไปยังเรือนจำ เพื่อป้องกันการทรมานและล่ารายชื่อเพื่อขอให้ยกเลิกกฏอัยการศึกซึ่งให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่มากเกินไปจนละเมิดสิทธิของประชาชนอย่างกว้างขวาง ยังผลให้เกิดความไม่พอใจแก่เจ้าหน้าที่ชุดทำงาน ซึ่งถือเป็นการเสียหน้าอย่างรุนแรง ประมาณหนึ่งเดือนก่อนถูกทำให้หายตัวไป มีความไม่ปกติเกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว ทั้งจากทนายสมชายและเหตุการณ์แวดล้อมต่าง ๆ ทนายสมชายดูตกใจง่าย หวาดระแวง หน้าบ้านก็มีคนหน้าตาแปลกมายืนบังนั่งบังอยู่รอบ ๆ แต่ทนายสมชายก็ไม่ได้เล่าให้ภรรยาฟังว่าเกิดอะไรขึ้น ว่าตัวเขาถูกข่มขู่เอาชีวิตหรือไม่ประการใด จนกระทั่งวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๗ เป็นวันสุดท้ายที่ครอบครัวและเพื่อนสามารถติดต่อทนายสมชายได้แต่หลังจากเวลา ๒๐.๓๐ น. ของวันนั้น ไม่มีใครสามารถติดต่อทนายสมชายได้อีกเลย หลังจากนั้นมีการจับกุมนายตำรวจและตำรวจผู้ร่วมขบวนการในการอุ้มทนายสมชายรวม ๕ นาย แต่จากหลักฐานที่อ่อนและอุปสรรคต่าง ๆ





ในการทำคดีทนายสมชายทำให้ผู้ได้รับโทษเพียงคนเดียว และปัจจุบันได้รับการปล่อยตัว และมีการทำเรื่องขอกลับเข้ารับราชการตามเดิม ในช่วงเวลานี้ผู้ที่เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการต่อสู้กับอำนาจรัฐ เพื่อเรียกร้องความเป็นธรรม คือภรรยาของทนายสมชาย นางอังคณา นีละไพจิตร

แม้จะเป็นเพียงผู้หญิงตัวเล็ก ๆ ที่ต้องต่อกรกับอำนาจรัฐที่เหิมเกริม และได้พรากเอาเธอสามีเธอไป แต่ด้วยความมุ่งมั่นที่จะเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับสามี และเป็นตัวแทนประชาชนคนอื่น ๆ ที่ถูกเจ้าหน้าที่รัฐใช้อำนาจละเมิดโดยมิชอบ ทำให้ปัจจุบันคดีทนายสมชาย นีละไพจิตร ถูก DSI นำกลับขึ้นมา ทำใหม่เป็นคดีพิเศษ แม้จะเป็นช่วงเวลากว่า ๗ ปีแล้วที่ทนายสมชาย หายตัวไป และมีหลักฐานที่เชื่อได้ว่าถูกทำให้เสียชีวิต แต่นั่นก็เป็นจุดเริ่มต้นให้หลายฝ่ายหันมาให้ความสนใจต่อการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ ผ่านตัวอย่างที่เป็นนักต่อสู้ตัวเล็ก ๆ ผู้เรียกร้องความเป็นธรรม และความถูกต้อง ต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน และมีชีวิตอยู่เพื่อสิ่งนั้นมาตลอดชีวิต แม้อำนาจรัฐจะถาโถมมากมายเพียงใด แต่จะคร่าเอาไปได้ก็เพียงชีวิตเท่านั้นเอง กลับกันไฟแห่งการทวงคืนความยุติธรรมได้ถูกจุดต่อมายังภรรยาของทนายสมชาย และเหล่าองค์กร ประชาชนผู้ร่วมอุดมการณ์เดียวกันอีกมากมาย

ปณิธานแห่งความมุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือผู้เ็นของ สมชาย นีละไพจิตร

“นับแต่ผมได้เริ่มต้นประกอบอาชีพทนายความ ก็ได้พยายามปฏิบัติตามที่ได้ตั้งใจไว้ ที่ละเล็กละน้อยตลอดมา แม้จะมีอุปสรรคหลายอย่างที่คอยขัดขวางหรือเกิดความท้อใจ แต่ก็ต้องพยายามอดทนและระลึกเสมอว่า สิ่งที่เราได้ช่วยเหลือคนที่ได้รับความเดือดร้อนนั้น เราหวังในความโปรดปรานจากพระองค์อัลเลาะห์ จะประทานรางวัลแก่เราและเราจะได้รับความช่วยเหลือจากพระองค์เสมออัลฮัมดุลิลลาฮ์” ***

นายสงวน นิตยารักษ์พงศ์

“ในเวลานั้นสังคมเรากำลังจะขีดเส้นเพื่อแบ่งคนออกเป็นสองพวกและดูเหมือนว่าเราจะต้องเป็นพวกใดพวกหนึ่งเท่านั้น คือถ้าไม่ใช่พวกรัฐก็ต้องเป็นพวกที่ตรงข้ามกับรัฐ ยังไม่ค่อยมีใครมองเห็นผู้คนที่อยู่ตรงกลางหรือที่เราเรียกกันว่า “ประชาสังคม” หรือภาคพลเมืองที่ทุกคนมีส่วนร่วมซึ่งกำลังเติบโตแบ่งบานอย่างมากในสังคมไทยในปัจจุบันนี้”

ชื่อ - นามสกุล นายแพทย์สงวน นิตยารัมภ์พงศ์

ประสบการณ์/ผลงานด้านสิทธิมนุษยชน

● ต่อสู้เพื่อสิทธิ เสรีภาพ และประชาธิปไตยของประชาชนในแนวทางสันติวิธี (ช่วงเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย ๒๕๑๔ - ๒๕๑๘) พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขเชิงรุกสู่ชุมชน (ยุคแพทย์ชนบทที่ราชโสต และบัวใหญ่) ผลงานที่เด่นชัดและเป็นคุณานุประการแก่คนไทย คือการผลักดันสิทธิประโยชน์ด้านสุขภาพขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชนทุกคน : การสร้างระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

เด็กชายจากครอบครัวครัวคนจีน ซึ่งห้อมล้อมไปด้วยความโอบอ้อมอารี

นายแพทย์สงวน นิตยารัมภ์พงศ์ เป็นคนกรุงเทพฯ เติบโตมาในท่ามกลางพี่น้องทั้งหมด ๖ คน ในครอบครัวคนจีนย่านเยาวราช ด้วยการเลี้ยงดูและหล่อหลอมความโอบอ้อมอารีจากแม่ ประกอบด้วยลักษณะวัฒนธรรมของครอบครัวชาวจีนที่สอนให้เห็นอกเห็นใจ และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ผู้อื่น มองผู้อื่นในฐานะเพื่อนมนุษย์ ทำให้เมื่อเรียนจบชั้นมัธยมจากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สงวนจึงเลือกที่จะเรียนหมอแทนที่จะเป็นวิศวเหมือนอย่างพี่หลาย ๆ คน

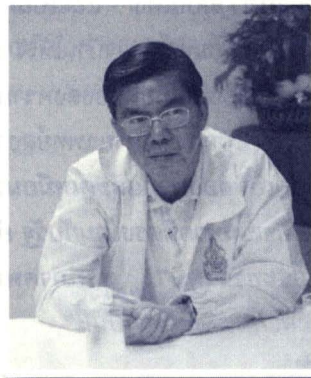


นิยมเรียนกัน เมื่อเข้ามาอยู่ในรั้วมหาวิทยาลัยมหิดล ความเป็นจิตสาธารณะของสงวนก็ฉายแวว และเปล่งประกายอย่างเต็มที่ ตลอดระยะเวลา ๖ ปี ของชีวิตนักศึกษาแพทย์ นอกจากจะเคร่งคร่ำกับตำราแล้วสงวนยังร่วมทำกิจกรรมกับบรรดานักศึกษามากมาย

ทั้งการเป็นบรรณาธิการหนังสือ “มหิดลสาร” ประธานฝ่ายวิชาการของสโมสรนักศึกษา
นายกสโมสรศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล อีกทั้งยังรวมไปถึงกิจกรรมออกค่ายชนบท ซึ่งนั่นเอง
ที่ทำให้สงวนได้เห็นอะไรหลายอย่างซึ่งแตกต่างและขัดแย้ง ภาพของความยากจน แร้นแค้น
ขาดแคลน ขาดโอกาส เหล่านี้ล้วนเป็นภาพที่พบเห็นได้ทั่วไปในสังคมชนบทอันห่างไกล

มุ่งหน้าสู่ชนบทด้วยปณิธานอันแน่วแน่

ภายหลัง ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ชื่อของสงวนปรากฏอยู่ในบัญชีที่ต้องถูกจับกุมเช่น
เดียวกับนักกิจกรรมคนอื่น ๆ เพื่อน ๆ จำนวนหนึ่งเลือกที่จะออกจากเมืองไปอยู่ในชนบท
และป่าเขาเพื่อจับเป็นขึ้นต่อสู้กับรัฐบาล แต่คุณหมอสงวนตัดสินใจเลือกที่จะอยู่ต่อสู้ในเมืองต่อไป
แม้ว่าต้องอยู่อย่างหลบ ๆ ซ่อน ๆ ก็ตาม แม้จะมีรายชื่อถูกจับกุม แต่เมื่อคิดว่าการต่อสู้
ของประชาชน นิสิต นักศึกษา เป็นสิ่งที่ถูกต้อง ทำให้สงวนไม่คิดที่จะเดินก้มหัวเข้ามอบตัว
ยอมแก่อำนาจเผด็จการ แม้เหล่าอาจารย์จะเกลี้ยกล่อมก็ไม่อาจผลักดันให้ความมุ่งมั่น
ต่อสิ่งที่ถูกต้องและคุณค่าของประชาธิปไตยโอนเอนไปได้ กลับกันปณิธานเหล่านั้น ยังคงตั้งมั่น
ท่าลมแรงของเผด็จการ ดังนั้นแล้วเมื่อเรียนจบ สงวนจึงมุ่งสู่
ชนบทไปทำงานเป็นหมอบ้านนอกด้วยจิตใจอันแน่วแน่
ในการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนบ้านนอกให้ดีขึ้น
แม้จะใช้ซึ่งรูปับพระราชทานปริญญา “แพทย์จบใหม่รุ่นนั้น
ไม่ค่อยมีใครคิดจะอยู่ในเมือง ในยุคนั้นแพทย์ส่วนใหญ่
มีความรู้สึกว่าการที่เรียนจบมาด้วยภาษีอากรของ
ประชาชนแล้วกลับไปทำงานในเมืองที่มีความสะดวก
สบาย มันเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เป็นพวกส่ำราย รักสบาย
ใครทำตัวอย่างนั้นก็จะอายุเพื่อนร่วมรุ่น”





จากนักศึกษาแพทย์ สงวน สุการทำหน้าที่เป็นนายแพทย์ใหญ่ของโรงพยาบาลศรีโศล จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดที่ยากจนที่สุดของประเทศไทย ในขณะนั้น ที่ซึ่งสมัยนั้นเต็มไปด้วยความกันดาร อาหารการกิน และความเป็นอยู่ยากลำบาก ถนนหนทางยังเป็นลูกรัง เต็มไปด้วยฝุ่นดินแดง แม้ว่าจะสุดดมเอาฝุ่นเข้าไปมากมายหลายปี แต่ก็ไม่ทำให้ความมุ่งมั่นหมอสงวน ที่จะเห็นคุณภาพการรักษาของชาวชนบทดีขึ้น ด้วยเห็นว่าการป้องกันดีกว่าการรักษา และยาที่ชาวบ้านใช้อยู่ก็เป็นยาที่ไม่ได้มาตรฐานและอันตราย มาจากพ่อค้าเร่ หมอสงวนจึงริเริ่มออกบรรณรศให้ความรู้และจัดตั้งกองทุนยาประจำหมู่บ้าน ทำหน้าที่จัดหายาจำเป็นที่ไม่เป็นยาอันตรายมาไว้สำหรับใช้ในชุมชน และค่อย ๆ ได้รับการยอมรับจากชาวบ้านและประสบความสำเร็จในที่สุด ในทุก ๆ คืน ทีมงานของหมอสงวนซึ่งประกอบด้วยทุกฝ่าย มีทั้งครู ชาวบ้าน อาสาสมัครนักศึกษา หรือบัณฑิตอาสาสมัคร จะออกให้ความรู้กับชาวบ้าน ตรวจรักษาโรค ฉีดวัคซีน สลับกับการฉายหนังเพื่อให้ความบันเทิง และเป็นการเรียกความสนใจอีกทางหนึ่ง ซึ่งการทำงานอย่างต่อเนื่องไม่หยุดหย่อนทำให้ชาวบ้านพอใจ และให้ความนับถือทีมแพทย์อาสาของหมอสงวน เป็นอย่างมาก และด้วยยังอยู่ในยุคของสงครามเย็น บางครั้งทีมอาสาถูกทางการเพ่งเล็งเพราะคิดว่าหวังผลทางการเมือง ซึ่งนายแพทย์สงวนกล่าวไว้ว่า **“ในเวลานั้นสังคมเรามักจะขีดเส้นเพื่อแบ่งคนออกเป็นสองพวกและดูเหมือนว่าเราจะต้องเป็นพวกใดพวกหนึ่งเท่านั้น คือถ้าไม่ใช่พวกรัฐก็ต้องเป็นพวกที่ตรงข้ามกับรัฐ ยังไม่ค่อยมีใครมองเห็นผู้คนที่อยู่ตรงกลางหรือที่เราเรียกกันว่า “ประชาสังคม” หรือภาคพลเมืองที่ทุกคนมีส่วนร่วมซึ่งกำลังเติบโตเบ่งบานอย่างมากในสังคมไทยในปัจจุบันนี้”**



จากหมอบ้านนอกสู่รางวัลแห่งความดีงาม

แม้จะเป็นหมอบ้านนอกคลุกดินคลุกฝุ่นอยู่กับชาวบ้านในป่าดง แต่กระนั้นแล้วคุณความดีที่ถือว่าเป็นจิตอาสาสำคัญของการพัฒนาสังคมก็ทำให้หมอสงวนได้รับรางวัลที่ทรงคุณค่าอย่างน้อย ๒ รางวัลคือ รางวัลแพทย์ดีเด่นในชนบท ประจำปี ๒๕๒๘ จากคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล และเป็นผู้กล่าวปาฐกถาของมูลนิธิโกมลคีมทอง ในปี ๒๕๓๐ ซึ่งเป็นเสมือนรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพของประเทศไทย ที่นั่นเองที่คุณหมอสงวนแสดงวิสัยทัศน์ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการวางรากฐานและปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพให้กับสังคมไทย ในระยะนั้นหมอสงวนก็เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรองค์กรพัฒนาเอกชนที่มีชื่อว่า “สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา” LDI (Local Development Institute) และเข้าทำงานในกระทรวงสาธารณสุข เพื่อผลักดันระบบหลักประกันสุขภาพให้สัมฤทธิ์ผล โดยมีการการจัดตั้งผู้สื่อข่าวสาธารณสุข (ผสส.) และอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ทั่วประเทศ ทำโครงการ Health Care Reform ออกแบบระบบประกันสังคม การเปิดแผนกผู้ป่วยนอกนอกเวลา (O.P.D นอกเวลา) แห่งแรกในประเทศไทยที่โรงพยาบาลราชวิถี ระบบสวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาล (สปร.) เป็นผู้กร่างพระราชบัญญัติจัดตั้ง สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) ร่างธรรมนูญจัดตั้งมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ร่างธรรมนูญจัดตั้งมูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา ซึ่งทั้งหมดล้วนเป็นการขับเคลื่อนนโยบายระดับชาติภายใต้แนวคิดสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา กล่าวคือ การทำวิจัย สร้างความรู้ โดยวิจัยเรื่องการปฏิรูประบบบริการสุขภาพ (Health Care Reform) การขับเคลื่อนสังคม โดยเดินหน้านงานวิชาการ และประสานงานต่าง ๆ กับสังคมภายนอก และแม้ว่าตลอดระยะเวลาที่เริ่มดำเนินงานปฏิรูปหลักประกัน จะเกิดอุปสรรคต่อต้านมากมายจากฝ่ายนักการเมืองที่เห็นว่า



ควรปล่อยให้เป็นเรื่องของฝ่ายผู้บริหารก็ตาม แต่ในที่สุดด้วยความมุ่งมั่นของหมอสงวน ก็สามารถเชื่อมโยงการเมือง จนกระทั่งผลักดันพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และเกิด สปสช. หรือ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ขึ้นมาเป็นกลไกในการจัดการ ทำให้คนไทยมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในที่สุด ซึ่งก่อนหน้าที่จะมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้านั้น คนในสังคมล้วนต้องได้รับผลกระทบ เมื่อเกิดการเจ็บป่วย คนจนไม่มีเงินรักษา คนมีเงินต้องสูญเสียเงินที่เก็บหอมรอมริบมาทั้งชีวิตหมดไปกับค่ารักษาพยาบาล ดังที่หมอสงวนเคยเขียนไว้บนหนังสือ “บนเส้นทางสู่หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า” ของสำนักพิมพ์มติชนว่า “เมื่อรถแล่นไปถึงโรงพยาบาลผมก็พบกับสิ่งที่คาดไม่ถึง คือแทนที่จะได้เห็นเธออุ้มลูกมาให้หมอตรวจ เธอกลับอุ้มลูกเดินออกจากโรงพยาบาลโดยไม่ยอมเข้ามาใช้บริการ ผมจึงเดินตามไปถามว่ามาถึงโรงพยาบาลแล้วทำไมไม่พาลูกไปให้หมอตรวจ เธออึ้งไม่ตอบอยู่พักใหญ่ สุดท้ายคนขับรถของผมซึ่งเป็นคนท้องถิ่นได้สอบถามแทน จึงได้ทราบว่าเธอมีเงินพกติดตัวมาเพียง ๓๐ บาท ตั้งใจจะนำเด็กไปผิติดยากับหมอเสนารักษที่อยู่ไม่ไกลจากโรงพยาบาลเท่าใดนัก



ซึ่งโดยปกติเขาจะคิดค่ารักษาเพียง ๒๐ บาท อีก ๑๐ บาท ที่เหลือนั้นจะเก็บไว้เป็นค่าโดยสารกลับบ้าน”

คุณหมอสงวนป่วยด้วยโรคมะเร็งปอด และมีอาการทรุดหนักด้วยอาการน้ำท่วมปอด และโตไม่ทำงานจนกระทั่งถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๐ ด้วยอายุเพียง ๕๕ ปี นับเป็นการสูญเสีย

บุคคลสำคัญ ผู้ซึ่งอุทิศตน ทุ่มเทอดसाहे ทั้งร่างกาย แรงใจ และความคิด เพื่อให้กำเนิดหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ซึ่งวันนั้นมันได้คุ้มครองคนไทยกว่า ๕๐ ล้านคน ไม่ให้โดนละเมิดสิทธิมนุษยชนที่จะมีสิทธิในการอยู่รอด สิทธิที่จะเข้าถึงการรักษาที่มีคุณภาพ ...คุ้มครองให้สิทธิเหล่านี้ได้ก่อเกิดและคงอยู่ตลอดไป * * *

นางสาวนิดา ตันติวิทยาพิทักษ์

“ดิฉันไม่เคยคิดว่าตัวเองเป็นหญิงเหล็ก คนอื่นเขาเหล็กกว่าดิฉันเยอะ ดิฉันเป็นคนธรรมดา เพียงแต่ดิฉันเป็นคนไม่ยอมแพ้ ไม่ยอมจำนนง่าย ๆ เท่านั้น”



ชื่อ - นามสกุล นางสาววนิดา ตันติวิทยาพิทักษ์

ประสบการณ์/ผลงานด้านสิทธิมนุษยชน



เริ่มต่อสู้เดินขบวนเรียกร้องประชาธิปไตยตั้งแต่ยังเป็นนักเรียน หลังจากการปราบปรามประชาชนนักศึกษา ในยุค ตุลา๑๙ จึงเข้าไปร่วมต่อสู้เผด็จการกับกลุ่ม พคท. (พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย) โดยยังยึดอุดมการณ์ เพื่อความยุติธรรม ความถูกต้อง ภายหลังออกจากป่าเข้ามา มีบทบาทร่วมต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิกับกลุ่มผู้ใช้แรงงาน และเป็นแกนนำในการต่อสู้ยับยั้งการสร้างเขื่อนที่ทำลาย สิทธิชุมชนของชาวบ้าน ทั้งยังเป็นที่ปรึกษาและก่อตั้งสมัชชาคนจนทั่วประเทศ จบจนวาระสุดท้ายของชีวิต

วนิดา ตันติวิทยาพิทักษ์ เกิดเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ในครอบครัวคนจีน เป็นลูกคนที่ ๒ มีพี่น้องทั้งหมด ๗ คน ซึ่งทั้งหมดรวมถึงวนิดาเกิดและเติบโตในวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมของคนจีนมาโดยตลอด วนิดาเป็นคนกรุงเทพฯโดยกำเนิด สมัยเด็กวนิดา ไม่ได้อยู่สุขสบายมากนัก เนื่องด้วยว่าพ่อแม่ค้าขายโดยเปิดโรงงานทำยาแก้นุง ทำให้ต้องตระเวนไปตามต่างจังหวัดบ่อย ๆ แม้จึงเป็นผู้ดูแลลูก ๆ และส่งเข้าเรียนในโรงเรียนอัสสัมชัญ โดยต้องสอบเข้า วนิดาและน้อง ๆ สอบเข้าได้ทั้งหมด และด้วยความเป็นโรงเรียนฝรั่งทำให้แนวคิดแบบเสรีเริ่มก่อตัวขึ้นตั้งแต่สมัยนั้น จนกระทั่งวนิดาเรียนมัธยมปลายที่โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม ความเป็นนักเคลื่อนไหวต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมก็หล่อหลอมและสั่งสมมาตลอด

ในร่างกายของเธอ วนิดาเริ่มทำกิจกรรมเข้าร่วมการเรียกร้องประชาธิปไตย และเคลื่อนไหวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และร่วมเดินขบวนในเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ในขณะที่เธอยังเรียนอยู่เพียงชั้น ม.ศ.๕

และต่อมาเมื่อวนิดาสอบเข้าเรียนคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นช่วงที่กระแสประชาธิปไตยกำลังเติบโตแบ่งบานทางความคิด ด้วยแนวคิดพื้นฐานของเธอที่ต้องการจะเปลี่ยนแปลงสังคม เนื่องจากเห็นสภาพผู้คนถูกเอารัดเอาเปรียบ กรรมกร ขาวนาฏกรังแกไม่ได้รับความเป็นธรรม เธอจึงถูกดูดเข้าสู่กระแสแห่งการเรียกร้องนั้นอย่างไม่ยาก วนิดาทำงานเป็นนักกิจกรรม ร่วมเดินขบวนเคลื่อนไหวเรียกร้องต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยและทวงความเป็นธรรมกับขบวนการนักศึกษา ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย แต่ไม่เชื่อว่าทำได้โดยง่ายตายหรือไร้อุปสรรคต่อต้าน ขบวนการนักศึกษาถูกมองว่าต้องการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองเป็นคอมมิวนิสต์ จนเกิดการปะทะกันทางความคิดกับกลุ่มฝ่ายขวาจัด ซึ่งโดยมากเป็นรัฐบาลเผด็จการที่กุมอำนาจในสมัยนั้น บานปลายจนถึงขั้นมีการลอบฆ่าผู้นำนักศึกษา ผู้นำกรรมกร ผู้นำชาวนากันมาก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยที่ถูกมองว่าเป็นกระแสหลักที่จะนำพา และเปลี่ยนแปลงสังคม เมื่อถูกคุกคามอย่างหนักทำให้เหล่านิสิตนักศึกษา ต้องใช้ชีวิตอย่างหวาดกลัวและยากลำบาก

จนกระทั่งปี ๒๕๑๙ หลังเหตุการณ์ ๖ ตุลา วนิดาจึงตัดสินใจเข้าป่า ร่วมงานกับ **พคท.** (พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย) แบกเอาอุดมการณ์และความเชื่อที่ดั่งขึ้น





อย่างแน่วแนโดยไม่ยอมให้อำนาจใด ๆ มาบั่นทอนได้ ความเชื่อที่จะเปลี่ยนแปลงสังคม เพื่อให้สังคมเกิดความเป็นธรรมในทุกชนชั้น โดยเฉพาะในหมู่ชนชั้นชาวนา กรรมกร และคนยากจน วินดาใช้ชีวิตในป่าภาคใต้ยาวนานถึง ๔ ปี ต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจากคนเมืองเป็นคนป่า เรียนรู้และทำทุกอย่างในป่าด้วยตัวเองตั้งแต่การอาบน้ำในลำธาร ปลูกพืช ล่าสัตว์ ก่อไฟทำกับข้าว แม้กระทั่งการต่อสู้ด้วยอาวุธและมือเปล่าเผชิญกับความยากลำบาก เดินทางด้วยเท้าเปล่าฝ่าดงทาก และคงเห็บตามหุบเขา ปะทะและหลบหนีการไล่ล่าจับกุมของทางการหลายครั้งที่เพื่อนนักศึกษาร่วมอุดมการณ์ต้องสังเวยชีวิตไป แต่นั่นก็ไม่ได้ทำให้เธอและเพื่อน ๆ ล้มเลิกแนวคิดและความตั้งใจเดิมไว้ จนกระทั่งภายหลังต่อมา เมื่อสถานการณ์ของ พคท. เริ่มเสียเปรียบประกอบกับการที่ พคท. ใช้การปกครองในระบบผู้นำทหาร ไม่เปิดโอกาสให้ชนชั้นล่างซึ่งล้วนแต่เป็นนักศึกษาปัญญาชน รวมถึงวินดาได้แสดงความคิดเห็น แต่ต้องมีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเดียว สิ่งนี้เองทำให้นักศึกษาเริ่มฮึดฮัดและพากันตั้งคำถาม จนในที่สุดเธอจึงตัดสินใจออกจากป่ากลับมาใช้ชีวิตตามแบบคนเมือง

แม้จะถูกมองว่าเป็นพวกขวางโลก ขวางสังคม แต่เธอก็เก็บเกี่ยวประสบการณ์ของการยืนหยัดต่อสู้ในอีกรูปแบบไว้ โดยที่ยังไม่ละทิ้งแนวคิดและความตั้งใจเดิมที่จะเรียกร้องต่อสู้ให้เกิดความเป็นธรรมกับคนทุกชนชั้น วินดาเข้าเรียนต่อในคณะเดิมมหาวิทยาลัยเดิม ช่วงนั้นทางบ้านเริ่มประสบปัญหาทางการเงิน คุณพ่อของเธอถูกฟ้องล้มละลายเนื่องจากค้าประกันให้เพื่อน ทำให้เธอต้องทำงานแทบทุกชนิด ตั้งแต่เป็นแม่ค้าหาบเร่ แผงลอย คอยวิ่งหนีตำรวจหรือแม้กระทั่งงานก่อสร้างซึ่งเธอไม่ถนัดนัก จนเรียนจบปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ด้วยไฟปรารถนา

ที่ยังไม่หมดไหม เธอก็เริ่มงาน ในองค์กรพัฒนาเอกชน ในช่วงปี ๒๕๓๒ - ๒๕๓๓ กับโครงการฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ ซึ่งเป็นองค์กรพัฒนาเอกชนที่ดูแลปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มรับผิดชอบงานแรก คือ ปัญหาการจัดการทรัพยากรน้ำ เธอมีหน้าที่ให้ความรู้เชิงวิชาการกับประชาชน และช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ติดขัดแก่ชาวบ้าน เรื่อยมาจนถึงเขียนแ่งเสือเต้น กับเขื่อนปากมูล โดยเฉพาะเขื่อนปากมูลที่เธอเปิดเผยตัวและเข้าช่วยเหลืออย่างเต็มที่ ไม่ห่วงเรื่องความปลอดภัย โดยจินตาคิดแต่เพียงว่า **สิ่งไหนอะไรที่ไม่ถูกต้อง ก็ควรจะกล้าประกาศออกไปว่าไม่ถูก** ถ้าทำอยู่ข้างหลังก็ได้แต่คงทำได้ไม่เต็มที่ เธอจึงออกไปลุยอยู่กับชาวบ้านแม้เอ็นจีโอหลายคนจะไม่เห็นด้วยก็ตาม เพราะต้องการช่วยชาวบ้านส่วนใหญ่ที่ กลัวเรื่องน้ำท่วม เรื่องการสูญเสียอาชีพ การสูญเสียที่ดินและทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากการสร้างเขื่อน

เมื่อเป็นผู้นำในการต่อต้านสร้างเขื่อน ซึ่งขัดผลประโยชน์กับฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายรัฐวิสาหกิจ วนิดาจึงถูกโจมตีใส่ร้ายในรูปแบบต่าง ๆ แม้บางครั้งเธอจะรู้สึกกลัวอยู่บ้าง เมื่อเห็นคนที่ร่วมต่อต้านโดนเล่นงานกันลั่นแกล้งไปที่ละราย แต่เธอก็คิดเสมอว่า **เมื่อได้ตั้งปณิธาน ตั้งใจเข้ามาช่วยเหลือชาวบ้าน และทำงานเพื่อส่วนรวมแล้ว อย่างดีก็แค่ตาย** เมื่อคิดได้เช่นนี้ เธอจึงเป็นแกนนำชาวบ้านในการต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิที่สูญเสียไป อันเนื่องมาจากโครงการของรัฐบาล ยังผลให้ชาวบ้านเกิดการเรียนรู้ และเริ่มตื่นตัวในสิทธิมนุษยชน และเริ่มจะเข้าใจว่ามนุษย์ทุกคน





เท่าเทียมกัน ไม่มีใครมีอำนาจเหนือกว่าคนอื่นได้ โดยที่ไม่มีความยุติธรรม ซึ่งนี่เป็นหลักการขั้นพื้นฐานที่ทำให้เกิดความเข้าใจและเกิดพลังขึ้นมา ซึ่งที่ผ่านชาวบ้านมักถูกกดขี่อยู่แต่ในหมู่บ้าน ไม่รู้ว่าตนมีสิทธิ์ที่จะเรียกร้องได้แต่ฝากชีวิตไว้กับผู้ใหญ่บ้าน กำนัน นายอำเภอ เวลาเข้าหาเจ้านาย จึงเกิดความเกรงกลัวไม่เป็นตัวของตัวเอง แต่เมื่อร่วมกระบวนการต่อสู้ โดยมีวนิดาเป็นปะทะลมด้านเคียงข้างจึงทำให้ชาวบ้าน รู้และเข้าใจว่าเขาเหล่านั้นเป็นตัวของเขาเองได้ เป็นนายตัวเองได้ กุมชีวิตตัวเองได้



วนิดาทำงานต่อสู้เพื่อคนยากจน เรียกร้องความเป็นธรรมร่วมกับผู้มีอุดมการณ์เดียวกันมาสามสิบกว่าปี ไม่เคยได้อยู่อย่างสุขสบาย เป็นเอ็นจีโอที่นอนกลางดินกินกลางทราย



มาโดยตลอด จนกระทั่ง เมื่อปี ๒๕๔๗ เธอบอกกับเพื่อนสนิทว่า เธอกล้าเจอก้อนเนื้อที่บริเวณหน้าอก และแม้เพื่อนจะขอให้เธอไปตรวจร่างกาย แต่เมื่อต้องออกเดินทางขึ้นเหนือลงใต้เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ใช่เพียงเขียนปากมูลอยอย่างเดียว แต่ช่วยเหลือให้คำปรึกษาชาวบ้านที่ต่อสู้กับความไม่ชอบธรรมในที่อื่น ไม่ว่ากรณีทอผ้า ปตท. ที่กาญจนบุรี สงขลา กรณีการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินที่บ่อนอกและบ้านกรูด กรณีการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น เขื่อนสาละวิน เขื่อนสิรินธรไปจนถึงบรรดาผู้ป่วยจากมลพิษในโรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ จนสามารถรวมตัวเป็นองค์กรชาวบ้านเข้มแข็งที่สุดในนามของสมัชชาคนจน

ทำให้เธอไม่ได้ใส่ใจในเรื่องของตัวเองมากนักด้วยความทุกข์ร้อนของผู้อื่นมาก่อนเสมอ จนกระทั่งเธอป่วยลงด้วยโรคมะเร็งเต้านม แต่แม้กระนั้นในช่วงแรกเธอก็ยังพาชาวบ้านเรียกร้องความเป็นธรรมอยู่ตลอด จวบจนกระทั่งที่ร่างกายเธอไม่สามารถทำตามที้อย่างได้ เธอเข้ารับการรักษาในปี ๒๕๔๙ และต้องจากโลกนี้ไปในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๐ ด้วยวัยเพียง ๕๒ ปี สิ่งที่ยังไว้เบื้องหลังคือจิตวิญญาณของนักสู้ผู้ไม่ย่อท้อต่อแรงอุปสรรคใด ๆ จิตวิญญาณอันเสียสละและแน่วแน่ของการเรียกร้องให้หาความเป็นธรรม และมุ่งมั่นจะเปลี่ยนแปลงสังคม และสิ่งเหล่านี้เองจะยังคงอบอวลและซึมซาบแก่ทุกผู้ทุกคนที่ได้ร่วมงานต่อสู้เคียงข้างกับเธอตลอดไป



เคยคิดบ้างไหมว่าตัวเองเป็นคนเสียสละ

วนิดา : “(นั่งคิดครู่หนึ่ง) เรื่องนี้ไม่ค่อยคิดเท่าไร ดิฉันคิดว่าเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องช่วยกัน ไม่ใช่เรื่องว่าใครคนใดคนหนึ่งต้องเสียสละ คนอื่นเขาก็เสียสละ คนที่ทำงานกับเราเสียสละทุกคน จริงๆ แล้วชาวบ้านเป็นผู้เสียสละ เขาถูกขบไล่ ถูกเวนคืนที่เพื่อสร้างเขื่อน ไม่อย่างนั้นเราก็คงไม่มีน้ำ ไม่มีไฟฟ้าใช้ เรามีโอกาสมากกว่า เราช่วยเขา มีแรงพอจะช่วยเขาได้เราก็ช่วย ดิฉันไม่เคยคิดว่าตัวเองเป็นผู้เสียสละ ไม่ได้คิดว่าเป็นนักบุญหรือแม่พระ และก็ไม่ได้คิดว่าตัวเองเป็นหญิงเหล็ก คนอื่นเขาเหล็กกว่าดิฉันเยอะ ดิฉันเป็นคนธรรมดา เพียงแต่ดิฉันเป็นคนไม่ยอมแพ้ไม่ยอมจำนนง่ายๆ เท่านั้น”

สารคดี ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑๔๕ มีนาคม ๒๕๕๐ อรสม สุทธิสาคร : สัมภาษณ์



รางวัล “สื่อสร้างสรรค์สิทธิมนุษยชน”



อนันต์ อังคาร
2.00-23.00 น.

รายการคนค้นคน

“ทุกชีวิตของ “คนค้นคน” มีคุณค่า ให้เราเฝ้าติดตามและเรียนรู้
เพื่อที่จะเข้าใจและอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข”

คนค้นคน

ชื่อรายการ

คนค้นคน

รูปแบบรายการ

รายการสารคดีที่นำเสนอการดำรงชีวิตของมนุษย์ในหลากหลายมิติ ซึ่งในรายการเรียกว่า “คนค้นเรื่อง” มีพิธีกรดำเนินรายการ คือ “คนเดินเรื่อง” เริ่มออกอากาศตอนแรก เมื่อวันอังคารที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๖ ทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ ทวี ในตอนที่มีชื่อว่า เถร...คนดีทำพระจันทร์” อำนวยการผลิตโดย บริษัท ทวีบุรพา จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมสร้างสรรค์สังคมที่ดีงาม

ผู้ดำเนินรายการ

นายสุทธิพงษ์ ธรรมวุฒิ

นายประสาน อิงคนันท์

(คนเดินเรื่อง)

นางสาวแก้วตา ปรีศวงศ์

นายภาคภูมิ ประทุมเจริญ

ออกอากาศ

ทุกวันอังคาร เวลา ๒๒.๕๐ น. ทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี

ผู้ผลิต

บริษัททวีบุรพา จำกัด

เลขที่ ๒๔๖ / ๘ ซอยโยธินพัฒนา

แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ

กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐

โทรศัพท์ ๐ ๒ ๑๕๘ ๖๑๒๒

โทรสาร ๐ ๒ ๑๕๘ ๖๑๔๐



รางวัลที่เคยได้รับ

รายการ “คนค้นคน” ได้รับรางวัลเกียรติยศมากมาย เช่น

- **รางวัลโทรทัศน์ทองคำ** ประเภทผู้ดำเนินรายการดีเด่น และประเภทรายการส่งเสริมความรู้ดีเด่น จากชมรมส่งเสริมโทรทัศน์ (โทรทัศน์ทองคำ) และมูลนิธิจาง รังสิกุล
- **รางวัลเทพทอง** ประเภทบุคคลดีเด่นด้านวิทยุโทรทัศน์ (นายสุทธิพงษ์ ธรรมวุฒิ) จากสมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
- **รางวัลเมขลา** ประเภทรายการสารคดียอดเยี่ยม และประเภทรายการสร้างสรรค์สังคมยอดเยี่ยม จากสมาคมนักสื่อสารบ้านเกิดแห่งประเทศไทย
- **รางวัลสื่อที่นำเสนอรายการที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อยู่ในภาวะยากลำบาก** จากสำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ

ฯลฯ

ปลายทางของ “คนค้นคน” คือ ความเข้าใจ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

คนเดินเรื่อง “สุทธิพงษ์ ธรรมวุฒิ” กล่าวว่า เรื่องของ “คน” เป็นสิ่งน่าสนใจ เจตนารมณ์ในการสร้างสรรค์รายการ “คนค้นคน” มุ่งหวังให้ “คน” เกิดการเรียนรู้ชีวิตของ “คน” และทำความเข้าใจ เพื่อที่ทุกคนจะอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข บนความแตกต่าง แต่มีความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานของวิถีชีวิตสิทธิมนุษยชน



“เหตุปัจจัยหนึ่งของการเกิดของ คนค้นคน มาจากการสะทสะทอนใจกับความขัดแย้งที่มีอยู่ในสังคม และการท้าทายกันเพราะเรื่องเล็ก ๆ เราจึงอยากผลิตรายการที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจกันในสังคม ถามว่าเข้าใจเพื่ออะไร ก็เพื่อจะได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข” (จากบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งในเว็บไซต์ผู้จัดการ)

“คนค้นคน” เป็นสารคดีที่เล่าเรื่องราวชีวิตอย่างมีมิติ และมีเหลี่ยมมุม เราจึงได้เห็นภาพชีวิตของ “คนต้นเรื่อง” เป็นคนชายขอบ คนด้อยโอกาสทางสังคม คนที่สังคมละเลย คนพิการ คนเร่ร่อน หญิงโสเภณี คนที่ถูกมองอย่างไร้ค่า ฯลฯ จุดยืนของรายการตั้งอยู่บนหลักการของผู้เฝ้ามองชีวิต ซึ่งในบางครั้งทีมงานต้องใช้เวลายาวนานในการติดตามเฝ้ามองชีวิตของ “คนต้นเรื่อง”



ตัวอย่างชีวิต “คนต้นเรื่อง” ของปูเย็น แก้วมณี แห่งลุ่มแม่น้ำเพชรบุรี เป็นตอนหนึ่งที่ประทับใจผู้ชมรายการ “คนค้นคน” เป็นอย่างมาก ชายชาลุ่มหนึ่งที่มีหัวใจของความดิ้นรน ความพอเพียง และการใช้ชีวิตอยู่กับธรรมชาติอันสงบงามของสายน้ำ โดยไม่เบียดเบียนสังคม และไม่เบียดเบียนผู้อื่น สมบัติล้ำค่าของชีวิตปูเย็นที่ยังเหลืออยู่ชิ้นหนึ่ง คือ เรือพระราขทาน จากสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ซึ่งเป็น “บ้านหลังสุดท้าย” ปัจจุบันถูกเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดีและจัดแสดงให้ผู้สนใจเข้าศึกษาและเยี่ยมชมที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี

ทุกชีวิตของ “คนต้นเรื่อง” มีคุณค่า ให้เราพาติดตามและเรียนรู้
เพื่อที่จะเข้าใจและอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สถานี ประชาชน

รายการสถานีประชาชน

“สิ่งสำคัญที่ทางรายการ “สถานีประชาชน” ตระหนักและเชื่อมั่นอย่างยิ่ง คือ พลังของสื่อสารมวลชนสามารถช่วยทำให้เรื่องราวที่เกิดขึ้นกระจายออกไปได้ไกลในทุกทิศทาง ทำให้เรื่องราวที่คิดว่า เป็นไปไม่ได้ กลายเป็นเรื่องที่เป็นไปได้”



ชื่อรายการ

สถานีประชาชน

รูปแบบรายการ

รายการเชิงข่าวผสมทอล์คโชว์ โดยมีผู้ดำเนินรายการคนเดียวที่มีรูปแบบเข้มข้นจริงจัง ในการให้ความช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน หรือผู้ที่ประสบความทุกข์ยาก และรับเรื่องราวร้องเรียนผ่านรายการ โดยการเปิดเผยกลไกและเล่ห์เหลี่ยมของมิจฉาชีพในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ปัญหาสาธารณสุขโรค รวมถึงการเปิดประเด็นร้อน ความยุติธรรม และการเปิดโปงการคอร์รัปชัน เพื่อให้ปัญหาในทุกกรณีได้รับการแก้ไข

ผู้ดำเนินรายการ

นางสาวอรอุมา เกษตรพิชผล เป็นผู้ดำเนินรายการหลัก
นายณัฐพงษ์ อีระภัทรานนท์ เป็นผู้ดำเนินรายการในช่วง “งานเข้า”
กับ “สถานีประชาชน”

ออกอากาศ

ทุกวันจันทร์ - ศุกร์ ระหว่างเวลา ๑๔.๐๕ - ๑๕.๐๐ น.
ทางสถานีโทรทัศน์ ThaiPBS

ผู้ผลิต

สถานีโทรทัศน์ ThaiPBS
อาคารสำนักงานใหญ่
ถนนวิภาวดีรังสิต
(ติดกับสโมสรตำรวจ)
แขวงตลาดบางเขน
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐



รางวัลที่เคยได้รับ

- รางวัลสื่อที่นำเสนอกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่อยู่ในภาวะยากลำบาก ประจำปี ๒๕๕๓ ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ
- โล่ประกาศเกียรติคุณประเภทสื่อมวลชนที่ทำคุณประโยชน์ให้สังคมและสนับสนุนภารกิจการช่วยเหลือสังคม จากมูลนิธิปิณดา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี

สื่อสารมวลชนที่ดี เป็นกระบอกเสียง (ดัง ๆ) แทนประชาชน

บทบาทหน้าที่สำคัญของการเป็นสื่อสารมวลชนที่ดีนั้น คือ การเป็นกระบอกเสียง เพื่อช่วยคลายทุกข์ ช่วยแก้ไขปัญหา และหาทางออกให้กับประชาชนผู้เดือดร้อนในทุกเรื่อง ทุกกรณี ทั้งเรื่องปัญหาสภาพเศรษฐกิจ ภัยธรรมชาติ โรคภัยไข้เจ็บ หรือแม้แต่กระทั่งความไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยเป็นที่พึ่งพิงของประชาชนที่ไม่รู้ว่า จะหันหน้าไปทางใด หรือไปพึ่งพิงผู้ใดได้อีก สิ่งสำคัญที่ทางรายการ “สถานีประชาชน” ตระหนักและเชื่อมั่นอย่างยิ่ง คือ พลังของสื่อสารมวลชนสามารถช่วยทำให้เรื่องราวที่เกิดขึ้นกระจายออกไปได้ไกลในทุกทิศทางทำให้เรื่องราวที่คิดว่า เป็นไปไม่ได้ กลายเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ ซึ่งทางรายการ จะทำหน้าที่เป็นตัวกลางคอยประสานความเข้าใจ ประสานความช่วยเหลือจากทุกภาคส่วน ทุกหน่วยงานที่พร้อมจะยื่นมือเข้ามาให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้เดือดร้อนอย่างเต็มกำลัง



สัมผัสวิถีชีวิตที่กลุ่มไม่เคยรู้ เพิ่มพื้นที่การมีส่วนร่วมให้คนในสังคม



ชาวบ้านประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน จะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินรายการร่วมกับ พิธีกร โดยจะมีหน่วยงานราชการ องค์กรภาคเอกชน หน่วยงานอิสระเข้ามาตอบคำถามของประชาชน มีการตอบคำถามปัญหาทางด้านกฎหมายโดยตัวแทนจากสภา ทนายความ ให้คำปรึกษาและคำแนะนำสำหรับผู้ไร้ที่พึ่ง

รวมทั้งแจ้งสิทธิที่แท้จริงของประชาชนให้ทราบ ตลอดจนช่วยประกาศติดตามในเรื่องคนหาย อีกด้วย ตัวอย่างภารกิจสำคัญที่ทางรายการสามารถเปิดโปงความไม่ชอบมาพากล และแก้ไขปัญหาคืนความเป็นธรรมให้กับประชาชน เช่น กรณี อบต.ทุจจริตเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นจำนวนเงินมากถึง ๒๓ ล้านบาท ที่อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น และการทุจจริต โครงการชุมชนพอเพียง ในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี และในชุมชนเขตบางกะปิ กรุงเทพฯ ฯ เป็นต้น

ทุก (ข) ปัญหา มีทางออกในสถานีประชาชน

เรื่องราวที่เสนอผ่านรายการ “สถานีประชาชน” สามารถแจ้งได้หลายช่องทาง ดังนี้

๑. แจ้งเรื่องร้องเรียน / คนหาย และปัญหาต่าง ๆ โทรศัพท์ ๐ ๒ ๗๕๐ ๒๑๑๑ , ๐ ๒ ๗๕๐ ๒๐๐๐ (วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๘.๐๐ น.)

๒. ขอคำปรึกษาปัญหาทางกฎหมายกับทนาย โทร. ๐ ๒ ๗๕๐ ๒๑๑๑ (วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.) โทรสาร ๐ ๒ ๗๕๐ ๒๐๘๔ หรือทางอีเมล people@thaipbs.or.th



สิทธิ รวมๆ

Let's Talk Rights



รายการสิทธิวิวาทะ

“เป็นการเสวนาปรึกษาหารือเพื่อหาทางออก โดยเน้นให้แขกรับเชิญ
ผู้ร่วมรายการได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการโต้เถียงแต่เป็นไป
อย่างสร้างสรรค์ และพยายามหาข้อสรุปร่วมกัน พร้อมกับนำเสนอสมมุติฐานใหม่
สู่ประชาชนและสังคม”

ชื่อรายการ

สิทธิวิวาทะ

รูปแบบรายการ

รายการสนทนาผสมสารคดี ความยาว ๕๐ นาที
ออกอากาศทุกวันพฤหัสบดี เวลา ๑๑.๐๐ น.
เริ่มออกอากาศตั้งแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒
และออกอากาศครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔
รวมทั้งสิ้นจำนวน ๖๕ ตอน

ผู้ผลิต

มูลนิธิเอเซีย (The Asia Foundation)
อาคารคิวเฮาส์คอนแวนต์ ชั้น ๖ ตี ๓๘ ถนนคอนแวนต์ สีสม
กรุงเทพ ๑๐๕๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒ ๒๓๓ ๑๖๔๔ - ๗ โทรสาร ๐ ๒ ๒๓๗ ๗๐๑๑

ผู้สนับสนุนการออกอากาศ

โดยสถานีโทรทัศน์ ThaiPBS พร้อมกับผู้สนับสนุนงบประมาณ
ในการผลิต ๑๓ ตอนสุดท้าย (ความยาว ๓๐ นาที)



มุมมองต่าง ผ่านการแลกเปลี่ยนความคิด และการโต้เถียงอย่างสร้างสรรค์

ช่วงปลายปี ๒๕๔๘ สถานการณ์การเมืองของประเทศไทยเต็มไปด้วยความขัดแย้ง คนในสังคมต่างแบ่งฝักฝ่ายทางความคิดอย่างชัดเจนและแสดงออกโดยใช้สีเป็นสัญลักษณ์ สำหรับการเคลื่อนไหวทางการเมือง ประชาชนทั่วไปเกิดความไม่มั่นใจต่อสื่อสาธารณะ ซึ่งบางครั้งนำเสนอมุมมองที่เอนเอียง ขาดการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงลึกอย่างรอบด้าน ดังนั้น มูลนิธิเอเชียซึ่งเป็นองค์กรที่มีบทบาทในการเสริมสร้างประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และการเคารพสิทธิมนุษยชน จึงได้สร้างสรรค์รายการสื่อโทรทัศน์ โดยมีเป้าหมายให้ประชาชนทั่วไปได้ตระหนักรู้ถึงแนวคิดสิทธิมนุษยชน การจัดการความขัดแย้ง และความ เป็นประชาธิปไตย ผ่านรูปแบบการเสวนาที่เรียกว่า “Deliberative Dialogue” ซึ่งเป็นการเสวนา ปรัชญาหรือเพื่อหาทางออก โดยเน้นให้แขกรับเชิญ ผู้ร่วมรายการได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการโต้เถียงแต่เป็นไปอย่างสร้างสรรค์ และพยายาม หาข้อสรุปร่วมกัน พร้อมกับนำเสนอสมมุติฐานใหม่ สู่ประชาชนและสังคม



สิทธิวิวาทะ...สิทธิมนุษยชน

รายการ “สิทธิวิวาทะ” ได้สร้างความต่างจากรายการทั่วไป คือ มุ่งเน้นส่งเสริม บทบาทสตรีโดยกำหนดให้ผู้ดำเนินรายการเป็นผู้หญิง และเชิญผู้ร่วมรายการเป็นเพศ หญิงอย่างน้อย ๑ ท่าน มาร่วมเสวนาพูดคุยในทุก ๆ ตอน โดยให้ความสำคัญในประเด็น สิทธิมนุษยชนและประเด็นที่สังคมยังมีความคิดเห็นต่าง รวมทั้งประเด็นใหญ่ของสังคม เช่น ประเด็นสิทธิชุมชน สิทธิสตรี สิทธิของประชาชนผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ ในสังคมอย่างกลุ่มผู้พิการ

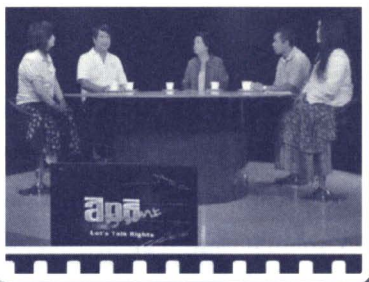


ชนกลุ่มน้อย ชนเผ่าต่าง ๆ และชาวมุสลิมในพื้นที่ภาคใต้ ฯลฯ ซึ่งรายการมีความตั้งใจที่จะเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นที่เสมอภาคจากทุกฝ่ายที่ต่างมีทรรศนะและมุมมองที่แตกต่างกัน เช่น ประเด็นทางการเมือง การแก้ไขรัฐธรรมนูญ กระบวนการสมานฉันท์ การแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ บทบาทหญิงชาย สิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ฯลฯ โดยผู้ร่วมรายการส่วนใหญ่จะเป็นผู้นำชุมชน ผู้ทำงานเคลื่อนไหวด้านสิทธิและสิ่งแวดล้อม สมาชิกสภานิติบัญญัติ นักการเมือง นักธุรกิจ และตัวแทนจากภาครัฐ



ส่งเสริมความเสมอภาค สร้างความเข้าใจ มุ่งสู่สันติภาพ

ผลจากการสร้างสรรค์รายการ “สิทธิวิวาทะ” ได้ก่อให้เกิดส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยอย่างก้าวหน้า ตัวอย่างเช่น การนำเสนอประเด็นสิทธิของพยาบาลที่เป็นชาวมุสลิม ซึ่งตามความเชื่อทางศาสนา สตรีชาวมุสลิมต้องสวมใส่ผ้าคลุมผม (ฮิญาบ)



แต่ที่ผ่านมามีหลายโรงพยาบาลของรัฐห้ามการใช้ผ้าคลุมผมหดงกล่าวในโรงพยาบาล ทั้งที่จริงแล้วระเบียบของสมาคมพยาบาล ฯ และกฎหมายอนุญาตให้พยาบาลสวมใส่ฮิญาบในโรงพยาบาลรัฐได้ ซึ่งรายการได้เป็นตัวเชื่อมกลางในการสร้างความเข้าใจและส่งเสริมความเสมอภาค ไปถึงผู้บริหารโรงพยาบาลรัฐทุกแห่งในประเทศไทยว่า การเลือก

ปฏิบัติด้วยเหตุแห่งการนับถือศาสนาที่แตกต่างกัน
จะกระทำมิได้ หลังจากนั้นยังส่งผลให้เจ้าของกิจการ
ต่าง ๆ ในสามจังหวัดภาคใต้ เช่น ร้านสะดวกซื้อ
อนุญาตให้ลูกค้าคลุมฮิญาบได้เช่นกัน

ในตอน “กฎหมายพิเศษ...พิเศษเพื่อใคร”
ผู้ร่วมเสวนาคือ รองแม่ทัพภาค ๔ ผู้บัญชาการตำรวจ
ที่ดูแลสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเลขาธิการ

ศูนย์ทนายความมุสลิม ได้ร่วมอภิปรายในประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หลังจากนั้น
ทั้งสามท่านได้ประสานงานกันปรับปรุงการทำงานของกระบวนการยุติธรรมในสามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ในหลายประเด็น ส่งผลให้มีการดำเนินคดีที่โปร่งใสมากขึ้น กรณีการบังคับ
และการซ้อมทรมานลดลง หรืออย่างตอน “อัตลักษณ์ของชาวมลายู การใช้สองภาษา
ในการทำงาน การก้าวข้ามความแตกต่างระหว่างชาวพุทธและชาวมุสลิม” รายการได้เปิดเวที
การพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่แตกต่าง รับฟังข้อเสนอแนะระหว่างชาวพุทธ - มุสลิม
จากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในประเด็นชาติพันธุ์ อัตลักษณ์ และศาสนา ซึ่งช่วยลด
ความขัดแย้งหมองใจและส่งเสริมการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้น

สามารถรับชมรายการ “สิทธิวิวาทะ” ย้อนหลังแต่ละตอนได้ ใน Youtube ซึ่งปัจจุบัน
มีผู้ชมกว่า ๑๐๐,๔๖๔ views ในยูทูบ





โษณนาชุต Silence of Love

“พลังแห่งความเงียบ : เสียงแห่งความรักที่รับฟังได้ด้วย “ใจ” ผลงาน
โษณนาสร่างสรรค์ กับสังคมแห่งสิทธิที่ไม่ต้องการอื่นใด นอกจาก
“เปิดใจ” รับฟัง”

พลังแห่งความเงียบ : เสียงแห่งความรักที่รับฟังได้ด้วย “ใจ”
ผลงานโฆษณาสร้างสรรค์ กับสังคมแห่งสิทธิที่ไม่ต้องการอื่นใด
นอกจาก “เปิดใจ” รับฟัง*

ชื่อผลงานสื่อสร้างสรรค์สิทธิมนุษยชน

โฆษณาชุด Silence of Love

เจ้าของ

บริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด

ที่ตั้ง

เลขที่ ๑๒๓ ถนนรัชดาภิเษก แขวงดินแดน กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๗ ๐๒๔๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๖ ๙๙๔๖

บริษัทผู้ผลิต/สร้างสรรค์

บริษัท โอکیلวี แอนด์ เมเธอร์ ประเทศไทย

แนวคิด

มุ่งเติมเต็มคุณค่าแห่งชีวิตบนพื้นฐาน
ของการเพิ่มพูนความสุข เพื่อสร้างสังคมไทย
ให้น่าอยู่ด้วยการสร้างสรรค์ภาพยนตร์โฆษณา
เพื่อสังคมที่บอกเล่าเรื่องราวชีวิตที่มีคุณค่า ตลอดจน



* บทความแนะนำ “เราเรียนรู้อะไรจากสื่อโฆษณาไทยในปัจจุบัน : กรณีแง่มุมด้านสิทธิที่มาจากงานโฆษณาชุด “Silence of Love” ชุดโฆษณาที่ได้รับรางวัล “สื่อสร้างสรรค์สิทธิมนุษยชน” จากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ



การเติมเต็มคุณค่าแห่งชีวิตในหลากหลายแง่มุม โดยสามารถกระตุ้น และสร้างแรงบันดาลใจให้คนในสังคมเล็งเห็นคุณค่าแห่งชีวิต และคุณค่าแห่งความรัก และเชื่อมั่นว่า “ชีวิตที่มีคุณค่า คือการทำให้ชีวิตผู้อื่นมีคุณค่า”



ท่ามกลางสังคมของการสื่อสาร ข่าวสาร ข้อมูลเป็นเครื่องมือที่มีพลังในการจัดตั้ง หรือสร้างกระบวนการที่ทำให้เกิดความแตกต่างของความคิด หรือการกำหนดอัตลักษณ์ตัวตน ที่แตกต่างกันออกไป สื่อมวลชน หรือการโฆษณาประชาสัมพันธ์จึงมีบทบาทในการเป็น อย่างมากทั้งในการสร้างความเกลียดชัง แบ่งแยก แยกต่าง หรือการสร้าง ความหวังใจ ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล ทั้งนี้ ในบรรดาของคณาจารย์สร้างสรรค์สื่อโฆษณารับรู้กันดีว่า ความยากของการทำโฆษณา คือ “เวลาที่สามารถนำเสนอเพื่อจับใจคนดู” ซึ่งนอกจากจะเป็น เรื่องค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นแล้ว ยังหมายถึงความสามารถในการเข้าถึงผู้รับสารให้ได้ง่าย และไวที่สุด โดยนอกจากความสำเร็จ หรือผลกำไรในการทำธุรกิจที่อาศัยสื่อต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว **ส่วนหนึ่ง ที่เป็นการพิสูจน์ “ความเป็นเทพในการสร้างสรรค์สื่อ” ก็คือ การสร้างแรงบันดาลใจ**



ในการสร้างสรรค์สังคมร่วมกัน

โฆษณาชุด “Silence of Love” เป็นผลงาน สร้างสรรค์ของไทยประกันชีวิต ซึ่งจัดทำโดยบริษัท โอกิส์วี แอนด์ เมเธอร์ ประเทศไทย โดยใช้แนวคิด “Care and Trustworthy” เพื่อสื่อถึงการดูแล เอาใจใส่ ของบริการ และผลิตภัณฑ์ให้กับสังคมไทยมานาน กว่า ๗๐ ปี โดยยึดจุดยืนที่ชัดเจนคือ “ดูแลชีวิต

คนไทย” เนื้อหาหลักของโฆษณาชุดนี้ คือ การรู้จัก และให้ความสำคัญกับการดูแลบุพการี ในลักษณะ “ดูแลคนที่ดูแลคุณ” ซึ่งนำเสนอเรื่องราวของพ่อผู้ที่เป็นไข้ ที่ทำงาน และเสียสละทุกอย่างเพื่อให้ลูกได้รับโอกาสดี ๆ ทั้ง ๆ ที่ลูกเติบโตมากับความรู้สึกที่คนอื่นตำหนิถึงความพิการ ความไม่สมบูรณ์แบบของพ่อจนกลายเป็นปมในใจเรียกร้อง อยากได้พ่อที่มีร่างกายปกติ จนมาวันหนึ่งหลังจากที่พ่อผู้พิการพยายามทุกวิถีทางเพื่อช่วยเหลือชีวิตเธอ จึงได้รู้ว่า “พ่อผู้พิการ กลับมีความสมบูรณ์แบบในความเป็นพ่อ และเป็นพ่อที่รักลูก และดีมากที่สุดสำหรับเธอ”

เป้าหมายทางการตลาดของโฆษณาชุดนี้ นอกจากการรับสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ และการบริการแล้ว ยังเป็นการให้ความหมาย “คุณค่าของชีวิต โดยคุณค่าของการให้ การทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น การทำให้ผู้อื่นมีคุณค่า อันเป็นการร่วมกันจรรโลงสังคม ช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสให้มีโอกาสก้าวหน้ามากขึ้น ซึ่งทำให้เกิดพลังในการสร้างสรรค์ ความดี และประโยชน์ ต่อสังคมมากยิ่งขึ้น เป็นต้นทางอย่างดีในการสร้างเกราะภูมิคุ้มกัน ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากระบวนการสิทธิมนุษยชนในด้านต่าง ๆ ซึ่งต้นทางการพัฒนาเริ่มจากตัวคน ดังนั้น “Silence of Love” เป็นตัวอย่างของชุดโฆษณาที่ได้รับรางวัล “สื่อสร้างสรรค์สิทธิมนุษยชน” โดยเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นให้สังคมได้ตระหนัก และบทบาทคุณค่าของตัวเองต่อผู้อื่น ต่อส่วนรวม จึงถือเป็นพลังขับเคลื่อนสังคมเป็นอย่างดี ยิ่งวันนี้สื่อที่ดีจึงเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสังคมที่ “รู้จักเปิด” และ “พัฒนาทักษะการรับฟัง” เสียงของความต่าง ซึ่งบางครั้งมีแต่ “ใจ” เท่านั้นที่จะทำให้เราได้ยินเสียงดังกล่าวได้





dsp



Pattaniar.net
Magazine Online

สื่อออนไลน์ Deep South Watch
<www.deepsouthwatch.org>

“สื่อกับการใช้ข้อมูลเพื่อจัดการความรุนแรง
กรณีศึกษาสื่อออนไลน์ของศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้”

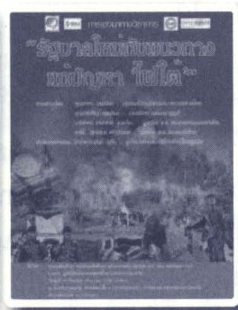
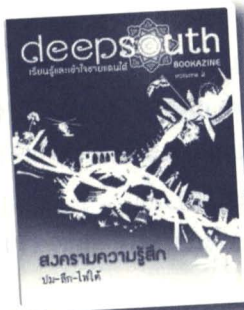
สื่อกับการใช้ข้อมูลเพื่อจัดการความรุนแรง กรณีศึกษาสื่อออนไลน์ของศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้

เชื้อสื่อสร้างสรรค์สิทธิมนุษยชน

สื่อออนไลน์ Deep South Watch <www.deepsouthwatch.org>

เจ้าของ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (Deep South Watch - DSW)

ที่ตั้ง ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ อาคารบ้านพักรับรอง
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐
โทรศัพท์ : ๐๙๓-๓๑๒๓๐๒ ไปรษณีย์ : ตู้ ปณ.๖ ปณ.ร.รูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๑
หรือ ตู้ ปณ.๑๖๐ ปณจ.สามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐





หลังจากที่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นับตั้งแต่เดือนมกราคม
๒๕๔๗ หลาย ๆ ภาคส่วนก็พยายามช่วยกัน
หาทางทำความเข้าใจพลวัตของความรุนแรง
และสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ ตลอดจนการประมวล วิเคราะห์
และสังเคราะห์ข้อมูล โดยในส่วนของนักวิชาการ

และผู้ประกอบวิชาชีพสื่อก็รวมกลุ่มกันนำเสนอข้อมูล ข้อเท็จจริงที่เป็นระบบ ตลอดจน
พยายามสังสมข้อมูลที่จะทำให้เข้าใจสถานการณ์ความรุนแรง และสาเหตุของปัญหา
ในนามของศูนย์ข่าวอิศรา สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ซึ่งต่อมา
เมื่อกลางปี ๒๕๔๙ ก็พัฒนาเป็นองค์กรประสานงานเครือข่ายภาคประชาสังคม และวิชาการ
ทั้งในและนอกพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในชื่อ “ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (Deep
South Watch : DSW)” โดยมีภารกิจหลักคือ

๑. การติดตามการเฝ้าระวังสถานการณ์ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้
การวิเคราะห์สถานการณ์เฉพาะหน้า และประเด็นทางนโยบายที่สำคัญในเรื่องจังหวัดชายแดน
ภาคใต้

๒. การสนับสนุนกระบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนเพื่อสันติภาพในจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ โดยมีกิจกรรมทั้งการสร้างพื้นที่เจรจา และสานเสวนาเพื่อสันติภาพ โดยใช้กิจกรรม
กระบวนการสร้างสันติภาพ การสร้างพื้นที่สานเสวนา และเจรจาสันติ การจัดการภาวะ
หลังความขัดแย้ง และการเสริมพลังอำนาจของประชาชน

๓. การสร้างฐานข้อมูลศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ และรายงานการวิเคราะห์
ข้อมูลอย่างเป็นระบบ

๔. การประสานเครือข่าย นักวิชาการ สื่อมวลชน และเครือข่ายองค์กรภาคประชาชน โดยใช้ประเด็นร่วมหลัก ๆ คือ การกระจายอำนาจการปกครองชายแดนใต้ การสร้าง ความยุติธรรมทางกฎหมาย สิทธิมนุษยชน และสิทธิเสมอภาคของประชาชนในพื้นที่

ทั้งนี้ ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ได้สร้างสรรค์สื่อออนไลน์ <www.deepsouthwatch.org> ที่เผยแพร่ข้อเท็จจริง และวิเคราะห์สถานการณ์ การนำเสนอรายงาน วิจัย รายงานการเคลื่อนไหว และความคิดเห็นขององค์กรเครือข่ายต่าง ๆ โดยเชื่อมโยง เนื้อหาไปยังสื่อชุมชน วิทยุชุมชน การประชุมสัมมนาในพื้นที่ และไปยังระดับชาติ โดยผ่านสื่อ กระแสหลักต่าง ๆ การพัฒนาของสื่อออนไลน์ จึงช่วยพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการติดตาม เฝ้าระวังสถานการณ์ทั้งในด้านโครงสร้างของความรุนแรง การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และความรู้สึกของสังคมและชุมชนต่อเหตุการณ์ ความรุนแรง รวมทั้งการพัฒนาตัวชี้วัด การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ ในด้านโครงสร้าง ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ ความรุนแรง ในชายแดนภาคใต้ให้กลายเป็นศูนย์ข้อมูล และความรู้สารสนเทศ สำหรับการเรียนรู้ และค้นคว้าที่นำเชื่อถือในวงกว้าง ซึ่งที่ผ่านมาก็เป็นที่ยอมรับในวงกว้าง ทั้งในองค์กรระหว่างประเทศ และสื่อมวลชนต่าง ๆ มาโดยตลอด

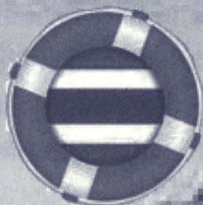




ศูนย์บรรเทาทุกข์

ผู้ประสบภัยน้ำท่วม

www.thaiflood.com



#thaiflood

Follow us on Twitter

@thaiflood

Like us on Facebook

สื่อออนไลน์ Thaiflood

[<www.thaiflood.com>](http://www.thaiflood.com)

“เครือข่ายอาสาช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติผ่านสื่อออนไลน์”

Thaiflood : การใช้อุดมการณ์อาสาสมัคร กับสิทธิมนุษยชน สร้างพลังร่วม”

เครือข่ายอาสาช่วยเหลือน้ำท่วมภัยพิบัติผ่านสื่อออนไลน์ ThaiFlood : การใช้ข้อมูลการณอาสาสมัคร กับสิทธิมนุษยชน สร้างพลังร่วม

ชื่อสื่อสร้างสรรค์สิทธิมนุษยชน

สื่อออนไลน์ ThaiFlood <www.thaiflood.com>

เจ้าของ/ผู้ริเริ่ม นายปรเมศร์ มินศิริ กรรมการผู้จัดการ
บริษัท บัณฑิต เซ็นเตอร์ จำกัด เจ้าของเว็บไซต์กระปุกดอทคอม
www.kapook.com

ช่องทางการติดต่อประสานงาน

webmaster@thaiflood.com



เว็บไซต์ ThaiFlood <www.thaiflood.com> เริ่มต้นเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ โดยนายปรเมศร์ มินศิริ กรรมการผู้จัดการ บริษัท บัณฑิต เซ็นเตอร์ จำกัด เจ้าของเว็บไซต์ กระปุกดอทคอม www.kapook.com เป็นผู้ริเริ่ม โดยมีอาสาสมัครผู้มีความรู้ความสามารถ ในแวดวงคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีมาร่วมกันพัฒนา และใช้เป็นพื้นที่ส่วนกลางในการรวมตัวของอาสาสมัครกลุ่มต่าง ๆ จนตั้งเป็น “เครือข่ายอาสาช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ กล่าวคือ

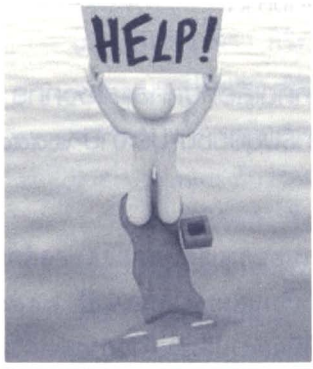
๑. การสนับสนุนให้อาสาสมัครสามารถแสดงวิธีการทำงานจริง และอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดจนสามารถขอความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนต่าง ๆ

๒. การส่งเสริมให้ประชาชน หรือเอกชนที่ต้องการสนับสนุนอาสาโดยตรง สามารถมั่นใจว่า มีการนำความช่วยเหลือต่าง ๆ มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และยังสามารถเห็นภาพของงาน หรืออุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้สามารถสนับสนุนให้ความช่วยเหลือได้ อีกทั้งยังมีการตรวจสอบ แสดงความโปร่งใสด้วย

การกระตุ้นให้สังคมโดยรวมให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงานอาสาสมัคร การบูรณาการ หรือการสร้างเอกภาพของแผนปฏิบัติงาน ลดความซ้ำซ้อน หรือการตกหล่นจากการช่วยเหลือต่าง ๆ ตลอดจนเป็นการสั่งสมองค์ความรู้ในการทำงานอาสาสมัคร

เครือข่ายอาสาช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ มีกิจกรรมในลักษณะการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบมหาอุทกภัยในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย ผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยเน้นการส่งเสริมความสามารถในการเข้าถึง การใช้บริการ หรือการขอรับบริการ





ต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทั้งการรับแจ้งข้อมูลผู้ประสบภัย และช่องทางการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย โดยนำเทคโนโลยีทางการสื่อสารต่าง ๆ อาทิ การส่งข้อความสั้น (SMS) ผ่านเครือข่ายมือถือ การจัดทำแผนที่จุดรับบริจาค แผนที่จุดเสี่ยง เส้นทางที่ประสบอุทกภัย ตลอดจนการรายงานสถานการณ์น้ำท่วมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เป็นต้น

จากการเกิดเหตุการณ์มหาอุทกภัยในปี ๒๕๕๓ จนมาถึงมหาวิกฤติอุทกภัยในปี ๒๕๕๔ ได้สร้างความเสียหายมากมาย ทำให้มีผู้ประสบปัญหาไร้ที่อยู่อาศัย การขาดแคลนอาหาร สิ่งอุปโภค - บริโภค จนทำให้เกิดการรวมกลุ่มของอาสาสมัครในหลายรูปแบบ ในส่วนของเครือข่ายอาสาช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ถือเป็นนวัตกรรมที่น่าเว็บไซต์ และสื่อออนไลน์มาใช้เป็นพื้นที่ในการติดต่อและประสานงาน โดยนำเสนอข้อมูลตั้งแต่การประกาศเตือนภัยด่วน แผนที่แสดงพื้นที่น้ำท่วม และสถานการณ์น้ำจากภาพถ่ายดาวเทียม รวมทั้งการจัดระบบข้อมูลสำหรับผู้ประสบอุทกภัย โดยจำแนกประเภททั้งผู้ที่ต้องการมอบความช่วยเหลือ และผู้ที่ต้องการขอความช่วยเหลือ ตลอดจนจรรยาบรรณความคืบหน้าตามเวลาจริง (Real-Time) จากการทำงานเชิงบูรณาการของกลุ่มอาสาสมัครที่มีจิตอาสา และมีศักยภาพ โดยมียุทธศาสตร์ ๔ ด้าน คือ (๑) การบรรเทาทุกข์ (๒) การจัดการ (๓) การฟื้นฟู/เยียวยา และ (๔) การผลักดันนโยบาย





คำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ที่ ๕๐ /๒๕๕๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาคัดเลือกบุคคลและองค์กร
ที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๕๔

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นสมควรมอบรางวัลบุคคลและองค์กร
ที่มีผลงานดีเด่น ด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๕๔
เพื่อยกย่อง เชิดชู และประกาศเกียรติคุณบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม
ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ให้สังคมได้รับรู้ เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจให้แก่บุคคล
และองค์กรที่อุทิศตนเองปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริม ปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
ตลอดจนเป็นการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ประวัติ ผลงานของบุคคลและองค์กรที่ได้รับรางวัล
ให้เป็นตัวอย่างแก่สาธารณะ เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนมีความเข้าใจ ตระหนัก และปฏิบัติตาม
หลักการสิทธิมนุษยชน

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจ
ตามความในพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕(๙)
ประกอบกับมติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นัดพิเศษ) ในคราวประชุมเมื่อวันที่
๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จึงให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาคัดเลือกบุคคล
และองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๕๔
โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

- | | |
|---|------------------|
| ๑.๑ นายแทจริง ศิริพานิช | ประธานอนุกรรมการ |
| ๑.๒ นายปริญญา ศิริสารการ | อนุกรรมการ |
| ๑.๓ นางวิสา เบ็ญจะโน | อนุกรรมการ |
| ๑.๔ รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
(นายวีรวิทย์ วีรวิทย์) | อนุกรรมการ |
| ๑.๕ อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๖ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๗ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๘ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๙ อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๐ ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรี
และสถาบันครอบครัว หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๑ ประธานโครงการสตรีและเยาวชนศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๒ นายกสภานายความ หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๓ ผู้ประสานงานโครงการ CEDAW และการยุติ
ความรุนแรงต่อผู้หญิง ประเทศไทย หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |
| ๑.๑๔ ผู้อำนวยการสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี
ในพระอุปถัมภ์พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี
พระวรราชาทินัดดามาตุ หรือผู้แทน | อนุกรรมการ |

๑.๑๕ ผู้อำนวยการโครงการมูลนิธิผู้หญิง หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๖ ผู้อำนวยการมูลนิธิเพื่อนหญิง หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๗ ประธานมูลนิธิพิทักษ์แรงงานไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๘ นายกสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๙ ผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลสิทธิมนุษยชนและสันติธรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๒๐ นายชูพินิจ เกษมณี	อนุกรรมการ
๑.๒๑ นางปรีดา คงแป้น	อนุกรรมการ
๑.๒๒ นางสมศรี หาญอนันตสุข	อนุกรรมการ
๑.๒๓ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย	อนุกรรมการ
๑.๒๔ ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมสิทธิมนุษยชน	อนุกรรมการ
	และเลขานุการ
๑.๒๕ นางจามรี ม่วงพัฒน์	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๖ นายเอกชัย ปิ่นแก้ว	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๗ นายกันตภณ บดินชันทติเตชา	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

ให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๒.๑ กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือก วิธีการ กระบวนการคัดเลือก และเกณฑ์ การตัดสินบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๕๔

๒.๒ พิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติและผลงานที่เกี่ยวข้องของบุคคลและองค์กร
ที่ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการคัดเลือก

๒.๓ พิจารณาคัดเลือกบุคคลและองค์กรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตามหลักเกณฑ์
ที่กำหนดให้เป็นผู้ได้รับรางวัล และรายงานสรุปผลเสนอคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
เพื่อทราบ

๒.๔ ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะเสร็จสิ้นภารกิจ

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔

ดร. ทศพร

(ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ



คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอเชิญชวนเสนอชื่อบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่น ด้านการส่งเสริม ปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ปี ๒๕๕๔

เนื่องในโอกาสวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม ประจำปี ๒๕๕๔ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอเชิญร่วมเสนอชื่อบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เข้ารับรางวัล เพื่อเป็นกำลังใจในการทำงานและเป็นตัวอย่างแก่สาธารณะ รวมทั้งเพื่อรณรงค์ให้คนในสังคมตระหนักและเห็นความสำคัญของการส่งเสริม ปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

กรอบและหลักเกณฑ์การคัดเลือก

๑. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีบทบาทเป็นที่ประจักษ์ในการส่งเสริม ปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มีความมุ่งมั่นในการทำงาน แม้ต้องเผชิญกับความยากลำบาก ทั้งนี้ การดำเนินการส่งเสริม ปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนดังกล่าว ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
๒. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งมีคุณค่าต่อการเสริมสร้างความเข้าใจสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย และการดำเนินงานดังกล่าวส่งผลกระทบบที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ต่อชุมชนและสังคม
๓. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนที่สามารถเป็นกำลังใจและเป็นแรงบันดาลใจ ตลอดจนเป็นแบบอย่างให้บุคคลหรือองค์กรอื่นในสังคม
๔. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีผลการดำเนินงานในการสร้างองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนแก่ชุมชนและสังคม

๕. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีแนวทางการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนที่เหมาะสม ภายใต้กรอบสิทธิมนุษยชน

๖. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนที่แสดงให้เห็นถึงบทบาทต่อการพัฒนาในสังคมที่เป็นธรรมและยั่งยืน

๗. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่ไม่เคยได้รับรางวัลนี้ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมาก่อน ทั้งนี้ ผู้ไม่มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อให้พิจารณา ได้แก่ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ บุคคลที่เป็นอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาคัดเลือกบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๕๔ ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

รางวัลที่ได้รับ บุคคลและองค์กรที่ได้รับการคัดเลือก จะได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณ และเงินรางวัล ๑ ละ ๒๕,๐๐๐ บาท (สองหมื่นห้าพันบาทถ้วน) โดยแบ่งเป็น ๘ รางวัล ประกอบด้วย ๑) ประเภทบุคคลชาย ๒) ประเภทบุคคลหญิง ๓) ประเภทบุคคลสื่อมวลชน ๔) ประเภทเด็กและเยาวชนชาย (อายุไม่เกิน ๒๕ ปี) ๕) ประเภทเด็กและเยาวชนหญิง (อายุไม่เกิน ๒๕ ปี) ๖) ประเภทองค์กรภาครัฐ ๗) ประเภทองค์กรภาคเอกชน ๘) ประเภทองค์กรสื่อสารมวลชน หรือรายการที่ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

เสนอชื่อได้ตั้งแต่วันที่นับนี้เป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔

โดยกรอกข้อมูลในแบบเสนอชื่อ ส่งไปยัง สำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖-๗ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ นภัทร รัชตะวรรณ และจามรี ม่วงพัฒน์

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๒๒, ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๓๐ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๗๖

email: chamaree@nhrc.or.th สามารถดาวน์โหลดแบบเสนอชื่อได้ที่ www.nhrc.or.th



ปฏิญญาว่าด้วยผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน

เนื่องจากการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมา นักสิทธิมนุษยชนไม่ว่าจะเป็นบุคคล กลุ่มและองค์กรจำนวนมากไม่ย่อถอยถูกข่มขู่ คุกคาม ถูกกักขัง คุมขัง และถูกทำร้าย ซึ่งเกิดขึ้นในประเทศไทยด้วย องค์การสหประชาชาติ จึงออกปฏิญญาว่าด้วยผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน เพื่อให้รัฐ ประเทศต่าง ๆ ยึดถือต้องมีชื่อเต็มว่า ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิและความรับผิดชอบของบุคคล กลุ่ม และองค์กรต่าง ๆ ของสังคมที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Group and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms) หรือรู้จักกันในอีกนามหนึ่งว่า ปฏิญญาว่าด้วยผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน (Declaration on Human Rights Defenders) ได้รับการรับรองโดยฉันทามติจากที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ สมัยที่ ๕๓ เมื่อ ค.ศ. ๑๙๙๘ มีวัตถุประสงค์ เพื่อคุ้มครององค์การ เอกชนหรือบุคคลที่ทำงานในด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งมักเผชิญกับความเสี่ยงในการถูกคุกคามและละเมิดสิทธิเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่

ร่างปฏิญญาใช้เวลาการเจรจามากกว่า ๑๓ ปี โดยสหประชาชาติได้รับรองร่างดังกล่าว เมื่อ ค.ศ. ๑๙๙๘ ปฏิญญาประกอบด้วยวรรคอารัมภบท และ ๒๐ มาตรา มีสาระสำคัญ ดังนี้

- ๑) การประกันสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลทุกคน กลุ่ม และ/หรือองค์กรทางสังคม ว่ามีสิทธิที่จะรวมกลุ่มโดยสันติ จัดตั้งและเข้าร่วมในองค์การเอกชนหรือสมาคมด้านสิทธิมนุษยชน มีสิทธิที่จะแสดงความเห็น เข้าร่วมในการรับทราบและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และดำเนินการให้สาธารณชนสนใจในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน มีสิทธิในการรับและใช้เงินจากการบริจาคเพื่อกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิในการร้องเรียนและรับการเยียวยาเมื่อถูกละเมิด

- ๒) รัฐมีความรับผิดชอบในเบื้องต้นและถือเป็นหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ ตามที่ระบุในปฏิญญาและต้องดำเนินการมาตรการทางกฎหมาย ทางศาล ทางบริหาร และอื่น ๆ เพื่อคุ้มครองผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนจากความรุนแรง การข่มขู่ การตอบโต้ การกดดัน หรือการกระทำตามอำเภอใจใด ๆ ต่อผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน ที่ได้ดำเนินการโดยชอบธรรมที่จะพิทักษ์หรือส่งเสริมสิทธิมนุษยชนที่ได้ดำเนินการโดยชอบธรรมที่จะพิทักษ์หรือส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

หลังการรับรองปฏิญญา ได้มีการแต่งตั้งผู้แทนพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติว่าด้วยผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน (Special Representative of the Secretary General on Human Rights Defenders) เมื่อ ค.ศ. ๒๐๐๐ โดยมีหน้าที่ ดังนี้

- ๑) รวบรวม ตรวจสอบ และรายงานข้อมูลสถานการณ์ของ “ผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน” ทั้งที่เป็นบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- ๒) สร้างความร่วมมือและติดต่อกับรัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติตามปฏิญญา
- ๓) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการคุ้มครองผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนพิเศษให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ทั้งนี้ ผู้แทนพิเศษสามารถรับและตรวจสอบคำร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนได้ โดยคำร้องเรียนต้องระบุรายละเอียดข้อมูลของผู้ถูกละเมิด การละเมิด และผู้ถูกละเมิด รวมทั้งต้องดำเนินการเรียกร้องความเป็นธรรมจากรัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว และหลังจากการร้องเรียนแล้วยังไม่ได้รับความเป็นธรรม ก็สามารถร้องเรียนไปยังผู้แทนพิเศษอีกได้

ในรายงานของผู้แทนพิเศษฯ คนแรกคือนางฮินา จิลานี (Hina Jilani) ชาวปากีสถาน ที่เสนอต่อที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติเมื่อ ค.ศ. ๒๐๐๑ ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน ๔ เรื่องหลัก คือ



- ๑) การข่มขู่หรือทำร้ายผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนโดยที่ผู้กระทำการข่มขู่หรือทำร้ายยังสามารถลอยนวลอยู่ได้ หรือไม่ต้องรับโทษใด ๆ (Culture of Impunity) โดยพบว่าการข่มขู่ หรือทำร้ายผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน ทั้งจากองค์กรของรัฐ และกลุ่มเอกชนต่าง ๆ โดยรัฐบาลหลายประเทศมิได้ดำเนินการใด ๆ หรือละเลยดำเนินการสืบสวนเมื่อได้รับรายงาน หรือเมื่อเกิดการสังหาร ทั้งนี้ ผู้แทนพิเศษ ฯ เห็นว่าทาง การเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นสาเหตุของการคุกคาม ทำร้ายผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน
- ๒) การขัดขวางโดยใช้มาตรการทางกฎหมาย รายงานระบุว่า ผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนมักถูกทางการใช้มาตรการทางกฎหมายดำเนินการมากขึ้น โดยเฉพาะจากการใช้กฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ความมั่นคง รวมทั้งการควบคุม เสรีภาพในการชุมนุม การแสดงความคิดเห็น แม้จะเป็นการให้ความเห็นในเชิงวิชาการก็ตาม
- ๓) การถูกคุกคามจากหน่วยข่าวกรอง ผู้เสนอรายงานพิเศษฯ มักได้คำร้องเรียนว่าผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนถูกติดตาม คุกคาม ละเมิดสิทธิข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ทำงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การตรวจและดักฟังการติดต่อสื่อสาร รวมทั้งการถูกข่มขู่จากหน่วยข่าวกรองของรัฐ ทั้งจากฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร
- ๔) การโฆษณาชวนเชื่อหรือการปลุกปั่นยุยงให้เกิดความเกลียดชัง โดยมีการใช้สื่อของรัฐในการกล่าวหาและโจมตี ในการโฆษณาชวนเชื่อหรือการปลุกปั่นยุยงเพื่อลดความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติงานและให้สาธารณชนเข้าใจผิดต่อด้านผู้พิทักษ์/องค์กรด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการข่มขู่และทำร้ายในรูปแบบต่าง ๆ

จากสรุปรายงาน จะเห็นได้ว่าการข่มขู่หรือคุกคามชีวิตของผู้ปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชนยังเกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ แม้ว่าจะมีการรับรองปฏิญญาว่าด้วยผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน ก็ตามด้วยเหตุที่ปฏิญญามิได้สร้างผลจากพื้นทางกฎหมาย รัฐจึงไม่ต้องรับผิดชอบทางกฎหมายระหว่างประเทศและในหลายประเทศก็ไม่มีกฎหมายภายในหรือมีกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านสิทธิมนุษยชนรวมทั้งสาระของปฏิญญาดังกล่าว



คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๖ และมาตรา ๒๕๗ ประกอบด้วยประธานกรรมการ ๑ คน และกรรมการอื่นอีก ๖ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา ตามรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาเสนอ มีวาระดำรงตำแหน่ง ๖ ปี และดำรงตำแหน่งได้วาระเดียว

อำนาจหน้าที่

๑. ตรวจสอบและรายงานการกระทำ หรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคล หรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป

๒. เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่เห็นชอบตามที่ผู้ร้องเรียนว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับ



ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

๓. เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง ในกรณีที่เห็นชอบตามที่ผู้ร้องเรียนว่า กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดในทางปกครองกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

๔. พ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหาย เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้เสียหายและเป็นกรณี queเห็นสมควร เพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ ตามกฎหมายบัญญัติ

๕. เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย และกฎ ต่อร์ฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๖. ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน

๗. ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์การเอกชน และองค์การอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน

๘. จัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศ และเสนอต่อรัฐสภา

๙. อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ รวมทั้งมีอำนาจอื่นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ



(สำเนา)

ประกาศ

แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
(พระปรมาภิไธย) ภูมิพลอดุลยเดช ประ.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่าโดยที่วุฒิสภาได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ให้ความเห็นชอบผู้ซึ่งมีความรู้ หรือประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นที่ประจักษ์ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้แทนจากองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนด้วยจำนวนเจ็ดคน ให้เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และบุคคลทั้งเจ็ดคนได้ประชุมเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามคำแนะนำของวุฒิสภา ดังต่อไปนี้

๑. นางอมรรา	พงศาพิชญ์	เป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๒. นายแท้งจริง	ศิริพานิช	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๓. นายนิรันดร์	พิทักษ์วัชร	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๔. นายปริญญา	ศิริสารการ	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๕. นายไพบูลย์	วราหะไพฑูรย์	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๖. พลตำรวจเอก วันชัย	ศรีนวลนัต	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๗. นางวิสา	เบ็ญจะมโน	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๒ เป็นปีที่ ๖๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายประสพสุข บุญเดช

ประธานวุฒิสภา



คำอธิบายความหมายของเครื่องหมาย

รูปทรงดอกบัว

คือ ความมีคุณธรรม ความเอื้ออาทรระหว่างเพื่อนมนุษย์อันเป็นจริยวัตร
อันดีงามของคนไทย

รูปคนล้อมเป็นวง



ส่วนสังคม เพื่อเสริมสร้าง
ภาคีในกระบวนการพัฒนา

รูปมือ

ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
HUMAN RIGHTS INFORMATION CENTER
Office of the National Human Rights Commission of Thailand

ในระดับประเทศและระหว่าง
ริความเป็นมนุษย์ สิทธิ และ
และภราดรภาพ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 7

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ 0-2141-3844, 0-2141-3881

<http://library.nhrc.or.th>

สีน้ำเงิน



31100100007168

ของสังคม เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรม สิทธิอื่น ๆ ในสังคมไทย

ทุกภาคส่วนของสังคม

ประชาชน

อย่างหนักแน่นจากทุกภาคส่วน



คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ และ ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ

เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๔๒๒ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๔๕๗๖

E-mail : help@nhrc.or.th [www : nhrc.or.th](http://www.nhrc.or.th)